

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERRIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915.**

TELEFONY: KRÓLHUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU
Z KOPALNÍ KRÓL' BIELSZOWICE, KNURÓW.

ADR. TELEGR. **SKARBOFERME** KRÓL. HUTA.

ZARZĄD WILEŃSKIEGO BANKU ZIEMSKIEGO

niniejszym podaje do wiadomości:

I. — Ze za nieuiszczenie zaległości i innych należności z pożyczek przez Bank wydanych, a również za niespłacenie przeterminowanych pożyczek krótkoterminowych, odbędą się w obecności Zarządu Banku licytacje publiczne w następujących terminach:

I LICYTACJA

a) NA NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE:

- 1) w rejonie Wileńskiego, Nowogrodzkiego i Rówieńskiego Okręgów Sądowych . 30 maja (poniedz.)
- 2) „ Białostockiego i Łuckiego Okręgów Sądowych . 31 „ (wtorek)
- 3) „ Grodzieńskiego i Pińskiego Okręgów Sądowych . 1 czerwca (środa)

b) NA NIERUCHOMOŚCI ZIEMSKIE:

- 4) w rejonie Wileńskiego i Łuckiego Okręgów Sądowych . 3 czerwca (piątek)
- 5) „ Rówieńskiego i Grodzieńskiego Okręgów Sądowych . 6 „ (poniedz.)
- 6) „ Pińskiego i Nowogrodzkiego Okręgów Sądowych . 7 „ (wtorek)

- 7) w rejonie Wileńskiego i Łuckiego Okręgów Sądowych . 9 czerwca (czwartek)
- 8) „ Grodzieńskiego i Białostockiego Okręgów Sądowych . 10 „ (piątek)
- 9) „ Pińskiego i Rówieńskiego Okręgów Sądowych . 13 „ (poniedz.)
- 10) „ Wileńskiego i Łuckiego Okręgów Sądowych . 15 „ (środa)

II LICYTACJA

a) NA NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE:

- 11) We wszystkich Okręgach Sądowych 22 czerwca (środa)

b) NA NIERUCHOMOŚCI ZIEMSKIE:

- 12) We wszystkich Okręgach Sądowych 30 czerwca (czwar.)

II. — Ze licytacje odbędą się w Wilnie, w gmachu Wileńskiego Banku Ziemskiego (ul. Mickiewicza Nr. 8) o godz. 12.

III. — Ze, zgodnie z obowiązującymi Bank przepisami, szczegółowe wykazy nieruchomości, wystawionych na licytację, oraz warunki, na jakich odbędą się licytacje, ogłoszone zostały w „Monitorze Polskim” z dn. 16 kwietnia r. b. i ogłoszone będą w wileńskim czasopiśmie „Słowo” z dn. 29 kwietnia r. b.

STARANIEM ZWIĄZKU IZB PRZEMYSŁOWO - HANDLOWYCH

ukazał się

ROCZNIK POLSKIEGO PRZEMYSŁU i HANDLU

NA 1932 ROK

opracowany pod kierownictwem Komitetu, złożonego z
DYREKTORÓW IZB PRZEMYSŁOWO - HANDLOWYCH

przez
TEODORA SZOBERA

JEDYNE W POLSCE

ŹRÓDŁO INFORMACYJNE
NIEZBĘDNE
DLA KAŻDEGO
PRZEMYSŁOWCA, KUPCA,
FINANSISTY, EKONOMISTY

ROCZNIK zawiera sprawdzone informacje
o przeszło 7 000 przedsiębiorstw w Polsce
podzielonych na 27 grup, oraz trzy skorowidze:
przedsiębiorstw, wyrobów i miejscowości.

ROCZNIK opracowany jest w trzech językach;
polskim, francuskim i niemieckim.

Całość oprawiona w płótno stanowi księgę,
liczącą około 2 000 stron.

DO NABYCIA W ADMINISTRACJI WYDAWNICTWA: WARSZAWA, UL. TRAUUGITTA 7/9, TELEFON 628-47,
O R A Z W W I Ę K S Z Y C H K S I Ę G A R N I A C H.

DOSTARCZAMY NASTĘPUJĄCE
PRODUKTY PRZEMYSŁU AZOTOWEGO DLA CELÓW TECHNICZNYCH

SALETRE AMONOWĄ

SALETRE POTASOWĄ

SALETRE SODOWĄ
R A F I N O W A N A

SALETRE SODOWĄ
P R Z E M Y S Ł O W A

SALMIAK KRYSTALICZNY

SALMIAK SUBLIMOWANY

WĘGLAN AMONU

KWAŚNY WĘGLAN AMONU

KWAS AZOTOWY
T E C H N I C Z N Y

KWAS AZOTOWY
C H E M I C Z N I E C Z Y S T Y

WODE AMONIAKALNĄ
C H E M I C Z N I E C Z Y S T A

AMONJAK SKROPLONY

TLEN :: :: :: AZOT

ORAZ NAWOZY AZOTOWE ZA POŚREDNICTWEM WSZYSTKICH
WIĘKSZYCH ORGANIZACJI ROLNICZO-HANDLOWYCH W KRAJU

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH

W CHORZOWIE NA GÓRNYM ŚLĄSKU

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI
WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
BUDŻET NA ROK 1932/33 — DR. ZDZISŁAW BOROWICZ	443	KOMUNIKACJA I TRANSPORT	462
PROBLEM „SZTUCZNYCH” WKŁADÓW W ZWIĄZKU		Uelastycznienie taryf na kolejach wąskotorowych — J. G.	
Z ROZWOJEM SYSTEMU KREDYTOWEGO —		ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	462
STANLEY PHILIPSON	448	Polskie przedsiębiorstwa żeglugowe w roku 1931 — Dr. Sz.	
ŻYCIE GOSPODARCZE:		POCZTA I TELEGRAF	465
Statystyka ludności — K.		KRONIKA BIEŻĄCA:	
GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ:		PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	465
GÓRNICCTWO WĘGLOWE	452	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	466
Eksport węgla i fundusz wyrównawczy — C. P.		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
PRZEMYSŁ NAFTOWY	453	PODATKI I OPŁATY	468
HUTNICCTWO ŻELAZNE	454	MONOPOLE	469
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	456	KREDYT	469
Wizyta Pana Ministra Przemysłu i Handlu w Łodzi — M. K.		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	470
PRZEMYSŁ CUKROWNICZY	458	Z BANKU POLSKIEGO	471
ROLNICTWO	458	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
Wytyczne polityki tłuszczowej — V.		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
HANDEL:		OGÓLNE	472
HANDEL ZAGRANICZNY	459	STANY ZJEDNOCZONE AM.	472
HANDEL WEWNĘTRZNY	460	NIEMCY	473
Akcja pomocy dla kupiectwa — M. Sz.		LITWA	473
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	460	WIADOMOŚCI BIEŻĄCE	474
RYNEK AKCYJNY	461	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	474
CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ-			
NEGO	462		

BUDŻET NA ROK 1932/33

ZWIĄZANY z przesileniem gospodarczym spadek dochodów państwowych trwa jeszcze w dalszym ciągu i niepodobna przewidzieć, kiedy i w którym miejscu się zatrzyma. Stąd też liczby preliminarza na rok 1932/33, ułożone na pół roku przed ich rozpatrywaniem w Izbach Ustawodawczych, były już w chwili ich uchwalania nierealne, a w perspektywie wykonania budżetu, które trwać ma cały rok, wydać się muszą tem bardziej nierealnymi.

Budżet na rok 1932/33 — podobnie zresztą jak budżet na rok 1931/32 — zanim jeszcze został ogłoszony, i zanim przystąpiono do jego wykonania, uznano za nierealny i dlatego okazano mu mniej może zainteresowania, aniżeli okazuje się zwykle nowouchwalonemu budżetowi.

Dziś zdaje się nie ulegać wątpliwości, że budżet na rok 1932/33 nie zostanie ani po stronie docho-

dów ani po stronie wydatków wykonany w tej postaci i granicach, w jakich został uchwalony.

Mimo to warto go poznać jako jeden z etapów w procesie kurczenia się naszych budżetów państwowych i jako tę maksymalną granicę, w ramach której prowadzona będzie w tym roku gospodarka budżetowa Państwa.

Celem bliższego zanalizowania budżetu na rok 1932/33 porównamy go z faktycznymi wynikami gospodarki państwowej w latach 1929/30, 1930/31 i 1931/32, by z jednej strony móc ustalić stopień zmniejszenia się poszczególnych kategorii dochodów i wydatków państwowych, z drugiej zaś strony wskazać drogę, po której powinno pójść wykonanie budżetu 1932/33, który mimo że w chwili uchwalenia nierealny, jednakże dostosowany być musi do realnych warunków i potrzeb życia gospodarczego i państwowego.

Jako pierwszy rok dla celów porównawczych przyjęliśmy rok 1929/30 dlatego, że był to rok najwyższych dochodów i wydatków państwowych od chwili istnienia odrodzonego Państwa Polskiego.

Zanim jednakże rozpatrzemy budżet 1932/33 pod tym kątem widzenia, wskażemy jeszcze najistotniejsze zmiany, jakie dokonane zostały w tym budżecie w porównaniu z preliminarzem budżetowym na ten rok. W poniższych zestawieniach nie podajemy liczb preliminarza budżetowego 1932/33 jako osobnej rubryki porównawczej, gdyż zmiany, dokonane w preliminarzu przez Izby Ustawodawcze, są stosunkowo nieliczne. Niektóre z nich są jednakże ważne i istotne — tak, że nie można ich pominąć milczeniem.

Preliminarz budżetowy ustalał w budżecie netto ogólną sumę dochodów na zł 2.375.000 miljn., wydatków — na zł 2.452.300 miljn., a więc deficyt — w sumie zł 77.300 miljn., budżet zaś ustala dochody na zł 2.377.400 miljn., wydatki — na zł 2.451.900 miljn., czyli deficyt — w sumie zł 74.500 miljn.

Dochody zostały zatem w stosunku do preliminarza zwiększone o zł 2.400 miljn., wydatki zaś zmniejszone o zł 0.400 miljn., tak że w rezultacie deficyt zmniejszony został o zł 2.800 miljn.

Dochody zostały zwiększone: w budżecie Min. Skarbu o zł 3.100.000 z tytułu odsetek od lokaty w krajowych papierach kredytu długoterminowego z 6% pożyczki zapalczanej, o zł 5.000.000 z tytułu należności egzekucyjnych w związku z ustawą o poruczeniu władzom skarbowym egzekucji administracyjnej, o zł 14.017.700 z tytułu raty amortyzacyjnej i odsetek od II transzy pożyczki zapalczanej i o zł 500.000 z tytułu zwiększenia wpłaty przez Loterię Państwową wobec skreślenia subwencji w tejże kwocie na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża; w budżecie Min. Przemysłu i Handlu o zł 470.000 wskutek zwiększenia niektórych dochodów administracyjnych, a w szczególności wskutek zwiększenia wpływów z legalizacji narzędzi mierniczych i o zł 1.740.000 wskutek zwiększenia wpłat z niektórych przedsiębiorstw i zmniejszenia dopłat do niektórych przedsiębiorstw, podlegających temu Ministerstwu. Ponadto wskutek zmniejszenia rozchodów zwiększono wpłatę Polskich Kolei Państwowych o zł 7 miljn., a Polskiej Poczty, Telegrafu i Telefonu o zł 3 miljn. Razem tedy zwiększono dochody o zł 34.900 miljn., a ponieważ równocześnie zmniejszono wpływy z podatku gruntowego o zł 6 miljn., z przemysłowego o zł 10 miljn., z odsetek zwłoki i kar o zł 10 miljn., z 10% dodatku nadzwyczajnego o zł 2 miljn. i wpływy z przedsiębiorstw Prezydium Rady Ministrów o zł 0.500 miljn. wskutek połączenia przedsiębiorstw „Polska Agencja Telegraficzna” i „Wydawnictwa Państwowe”, t. j. razem o zł 32.500 miljn., przeto ostateczne zwiększenie dochodów wynosi zł 2.400 miljn.

Wydatki zmniejszono w budżecie Prezydenta Rzeczypospolitej, Sejmu i Senatu oraz Prezydium Rady Ministrów łącznie o zł 0.300 miljn., w budżecie Min. Spraw Zagranicznych o zł 0.250 miljn., w budżecie Min. Spraw Wewnętrznych o zł 1.000 miljn., w budżecie Min. Skarbu o zł 0.900 miljn., w budżecie Min. Poczty i Telegrafów o zł 0.100 miljn., w budżecie emerytur o zł 0.250 miljn. i w budżecie długów państwowych o zł 4.300 miljn. — wskutek skreślenia długu wobec Holandji, jako długu reliefowego, a więc podpadającego

pod moratorium Hoovera. Ponadto zmniejszono w budżecie Prezydium Rady Ministrów dopłatę P. A. T. o zł 0.500 miljn., wskutek wspomnianego już połączenia tego przedsiębiorstwa z przedsiębiorstwem „Wydawnictwa Państwowe” — razem zatem zmniejszono wydatki o zł 7.600 miljn. Ponieważ jednak zwiększono w budżecie Min. Skarbu wydatki na koszty egzekucji administracyjnej o zł 0.500 miljn. w związku z wspomnianym już poruczeniem władzom skarbowym egzekucji administracyjnej i wydatki w budżecie Min. Przemysłu i Handlu o zł 2.200 miljn. w związku z zwiększeniem subwencji na popieranie polskiej żeglugi morskiej, t. j. razem o zł 7.200 miljn., przeto ostateczne zmniejszenie wydatków wynosi zł 0.400 miljn.

O ile chodzi o ustawę skarbową, to do projektu rządowego wprowadziły Izby Ustawodawcze tylko jedną istotną zmianę. Mianowicie, w związku z poruczeniem władzom skarbowym egzekucji administracyjnej i niemożności określenia wskutek braku doświadczeń wysokości dochodów i wydatków, z tym związanych, wstawiono nowy § 8, upoważniający Ministra Skarbu do zwiększenia wydatków na koszty egzekucji administracyjnej do wysokości rzeczywistych dochodów, osiągniętych z tytułu należności egzekucyjnych.

Obecnie rozpatrzmy budżet 1932/33 w porównaniu z faktycznymi wynikami budżetowymi za ostatnie 3 lata i spróbujemy ustalić, w jakiej mierze budżet ten jest realny, względnie coby uczynić należało celem dalszego jego urealnienia.

(p. tablicę na str. 445)

Zacznijmy od dochodów. Faktyczne dochody za ostatni rok budżetowy 1931/32 spadły w porównaniu z rokiem 1929/30, a więc w ciągu 2 lat, o 25.31%, t. j. o przeszło 1/4, a porównaniu z r. 1930/31, a więc w ciągu roku — o 17.67%. O ile chodzi o poszczególne kategorie dochodów, to wszystkie wpływy z danin i monopolów — poza przejściowym wzrostem dochodów z podatku od nieruchomości, z podatku od drożdży i z monopolu solnego — stale maleją, przyczem najsilniejszy spadek wykazują cła, które w ciągu 2 lat spadły o 60.32%, opłaty stemplowe, które w tymże okresie spadły o 26.50%, następnie podatki bezpośrednie, które w tym samym czasie spadły o 25.34%, i monopole, które spadły o 23.48%. Najmniejszy spadek wykazują podatki pośrednie, gdyż w ciągu 2 lat spadły tylko o 10.79%. Pomijamy podatek majątkowy, który spadł wprawdzie aż o 61.51%, ale ponieważ w liczbach bezwzględnych wpływają z tego podatku sumy nieduże, przeto spadek ten nie wywarł większego wpływu na ogólną sumę dochodów państwowych.

Dochody administracyjne wykazują w r. 1930/31 przejściowy wzrost, natomiast w r. 1931/32 spadek, który w stosunku do r. 1930/31 wynosi 28.48%, natomiast w stosunku do r. 1929/30 tylko 12.47%. Jest to najtrudniej uchwytna kategoria dochodów, gdyż źródła ich są bardzo różnorodne i zmienne, mimo to wpływy z tego tytułu są mniej chwiejne aniżeli z innych tytułów.

Jedyną kategorią dochodów, wykazującą wzrost tak w stosunku do r. 1929/30, jak i w stosunku do r. 1930/31, są dochody z przedsiębiorstw państwowych, które w r. 1931/32 wzrosły w stosunku do r. 1930/31 o 25.57%, a w stosunku do r. 1929/30 aż o blisko 33%. Przypisać to należy głównie wpłatom, dokonywanym przez Polskie Koleje Państwowe

WYSZCZEGÓLNIENIE	Faktyczne dochody			Budżet na rok 1932/33 według ustawy skarbowej	Wyniki budżetowe 1931/32 w porównaniu			
	1929/30	1930/31	1931/32		z r. 1929/30		z r. 1930/31	
	na podstawie zamknięć rachunkowych	na podstawie tymczasowych zestawień obrotów kasowych		p r o c e n t				
	w t y s i ą c a c h z ł o t y c h				wzrostu	spadku	wzrostu	spadku
Dochód z danin publicz. i monopolów	2.621.764	2.267.841	1.855.168	1.931.052	—	29 23	—	18 19
Podatki bezpośrednie	785.501	716.040	586.433	655.110	—	25 34	—	18 10
Podatek gruntowy	50.902	49.689	45.683	54.000	—	10 25	—	8 06
„ od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich	46.028	52.359	49.823	66.000	8 24	—	—	4 84
„ przemysłowy	346.302	299.189	237.280	230.000	—	31 48	—	20 69
„ dochodowy	277.126	264.551	213.356	280.000	—	23 01	—	19 35
Inne podatki bezpośrednie	18.543	10.372	8.542	15.110	—	53 93	—	17 64
Odsetki zwłoki, należności egzekucyjne i grzywny	46.608	39.880	31.749	10.000	—	31 88	—	20 38
Podatki pośrednie	191.743	183.379	171.045	176.632	—	10 79	—	6 72
Podatek od piwa	14.932	12.919	11.000	14.130	—	26 33	—	14 85
„ „ cukru	126.859	119.744	114.757	115.000	—	9 53	—	4 16
„ „ drożdży	8.642	9.619	10.010	12.700	15 82	—	4 06	—
„ „ olejów mineralnych	28.440	30.683	27.751	26.400	—	2 42	—	9 55
Inne podatki pośrednie	12.870	10.414	7.527	8.402	—	41 51	—	27 72
Cło	395.293	257.548	156.848	150.000	—	60 32	—	39 09
Opłaty stemplowe i daniny pokrewne	203.990	177.711	149.315	161.000	—	26 80	—	15 97
Podatek majątkowy	39.701	20.452	15.277	20.000	—	61 51	—	25 30
10% nadzwyczajny dodatek do danin	119.470	108.019	98.327	72.453	—	17 09	—	8 97
Monopole	8 6 058	804.692	677.923	695.857	—	23 48	—	15 75
Monopol solny	41.318	48.031	45.404	47.100	9 88	—	—	5 46
„ tytoniowy	390.009	390.005	350.104	340.000	—	10 23	—	10 23
„ spirytusowy	419.833	332.377	260.415	270.000	—	37 97	—	21 65
Loterja Państwowa	18.848	19.113	16.101	14.757	—	15 10	—	16 28
Monopol zapalczany	16.050	15.166	5.999	24.000	—	62 62	—	60 44
Dochody administracyjne wszystkich ministerstw	296.035	362.286	259.105	293.040	—	12 47	—	28 48
ochody z przedsiębiorstw państw.	111.184	117.721	147.831	153.265	32 96	—	25 57	—
Polskie Koleje Państwowe	—	30.000	67.295	70.500	—	—	124 31	—
Lasy Państwowe	80.395	72.128	33.406	48.000	—	58 44	—	53 68
Polska Poczta, Telegraf i Telefon	26.940	11.311	42.371	28.000	57 27	—	274 59	—
Inne przedsiębiorstwa państwowe	3.849	4.282	4.759	6.765	23 64	—	11 13	—
Ogólna suma dochodów:	3.028.983	2.747.848	2.262.104	2.377.357	—	25 31	—	17 67

i Polską Poczta. Natomiast bardzo silny jest spadek wpływów z Lasów Państwowych, który wskutek zupełnego zastoju na rynku drzewnym wyniósł w r. 1931/32 w stosunku do r. 1929/30 przeszło 58%.

Poza wpływami z przedsiębiorstw państwowych wszystkie wpływy maleją, i nic nie wskazuje na to, by osiągnęły one już swój najniższy poziom, na którym się ustabilizują. Przeciwnie, stan życia gospodarczego kraju i ogólna sytuacja międzynarodowa pozwalają mniemać, że przesilenie nie jest jeszcze zakończone, i że raczej liczyć się należy z dalszym, choć już może nie tak silnym, spadkiem wpływów.

W tym stanie rzeczy, gdy ogólna suma dochodów państwowych, osiągnięta w r. 1931/32, wynosi 2.262 miljn. — kwota 2.377 3 miljn. (a więc o 115 2 miljn. wyższa), ustalona w budżecie na rok 1932/33, musi być uznana za nierealną.

Powstaje obecnie kwestja, na jaką ogólną kwotę dochodów liczyć można w r. 1932/33?

Podatki bezpośrednie, jakkolwiek zmniejszone zostały w Sejmie o 26 miln., jednak są jeszcze zbyt wysoko prelimitowane. Podatki te mają dalszą tendencję spadkową i dlatego mimo podwyższenia istniejących źródeł podatkowych i wprowadzenia nowych na zasadzie ustawy z dn. 7 XI 1931 r. o zmianie niektórych postanowień ustawy o pań-

stwowym podatku dochodowym, ustawy z dn. 17 XII 1931 r. o zmianach przepisów o państwowym podatku od nieruchomości, ustawy z dn. 19 XII 1931 r. o nadzwyczajnym podatku od niektórych zajęć zawodowych i ustawy z dn. 17 XII 1931 r. o państwowym podatku od energii elektrycznej — nie osiągną one prelimitowanej kwoty, lecz prawdopodobnie kwotę niższą od kwoty, jaka z tych podatków wpłynęła w r. 1931/32. Z podatków bezpośrednich, z podatku majątkowego i z 10% nadzwyczajnego dodatku do danin wpłynęło łącznie w r. 1931/32 około 700 miljn., w r. 1932/33 wpłynie prawdopodobnie z tych podatków tylko około 550 miljn., co w stosunku do kwoty, ustalonej w budżecie, stanowić będzie zmniejszenie o 200 miljn.

Podatki pośrednie i monopole spadały już w ciągu roku 1931/32 stosunkowo nieznacznie, tak, że można je uważać za ustabilizowane na obecnym poziomie, względnie liczyć na niewielką tylko obniżkę. Podatki pośrednie i monopole dały faktycznie w r. 1931/32 łącznie około 850 miljn., przewidywać zatem można, że dadzą one w r. 1932/33 wpływ w kwocie około 800 miljn., co w stosunku do kwoty, ustalonej w budżecie, stanowić będzie zmniejszenie o przeszło 70 miljn.

Opłaty stemplowe również nie wpłyną w wysokości, ustalonej w budżecie, ale prawdopodobnie

nawet w sumie mniejszej, aniżeli faktycznie osiągnięto w r. 1931/32. W r. 1931/32 osiągnięto blisko zł 150 miljn., przewiduje się zaś wpływ w kwocie najwyższej zł 130 miljn., co w stosunku do kwoty, ustalonej w budżecie, stanowi zmniejszenie o zł 31 miljn.

Cła mają dalszą tendencję zniżkową i, jakkolwiek kwota, ustalona w budżecie w sumie zł 150 miljn., jest niższa od sumy, faktycznie uzyskanej w r. 1931/32, jednak jest ona jeszcze zbyt wysoko preliminowana. Z celem przewidywać można dochód w kwocie nie wyższej niż zł 100 miljn.

W ten sposób przewiduje się w r. 1932/33 wpływy z danin publicznych i monopolów łącznie w sumie około zł 1.580 miljn., podczas gdy w budżecie na ten rok preliminuje się z tego tytułu zł 1.931 miljn., a w r. 1931/32 osiągnięto faktycznie zł 1.855 miljn.

Dochody administracyjne preliminowano w budżecie w sumie zł 293 miljn., t. j. w kwocie o blisko zł 34 miljn. wyższej, aniżeli osiągnięto w r. 1931/32. Mimo to jednak można preliminowaną kwotę uważać za realną, albowiem w r. 1932/33 przybędą 2 poważne źródła dochodowe, których nie było w r. ub., a mianowicie jedno w postaci opłat emerytalnych, zwiększonych na zasadzie ustawy z dn. 18 III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 26), co zwiększy dotychczasowe dochody o ok. zł 30 miljn., a drugie w postaci podwyższonych opłat sądowych na zasadzie ustaw z dn. 17 i 18 III 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 27), co zwiększy dotychczasowe dochody o kilkanaście milionów złotych. Z ostrożności należy jednakże w r. 1932/33 przewidywać wpływy z dochodów administracyjnych w kwocie około zł 240—260 miljn.

Dochody z przedsiębiorstw państwowych, zwłaszcza o ile chodzi o wpływy z P. K. P., preliminowano w kwotach wygórowanych. Faktycznie nie dadzą one kwoty, preliminowanej w budżecie, lecz najwyższą sumę zł 100 miljn., co będzie tak w stosunku do faktycznych wyników r. 1931/32, jak i kwoty, preliminowanej w budżecie, stanowić zmniejszenie o około zł 50 miljn.

Reasumując, można ogólną sumę dochodów państwowych ustalić na zł 1.900—1.950 miljn. Stanowić to będzie w stosunku do dochodów, faktycznie osiągniętych w r. 1931/32, zmniejszenie o około zł 350 miljn., czyli o 16%. W tym samym mniej więcej procencie spadły w r. 1931/32 ogólne wpływy w stosunku do r. 1930/31, i taki procent spadku uważać można za najbardziej prawdopodobny.

Wydatki ustalono w budżecie r. 1932/33 na ogólną sumę zł 2.451,9 miljn., w zestawieniu z przewidywanymi dochodami okazują się one zatem o około zł 500 miljn. za wysokie.

Dla Rządu, który ma budżet ten wykonywać, wyłania się obecnie trudne zadanie, a mianowicie, znacznie już zredukowany budżet Państwa zredukować jeszcze o dalsze zł 500 miljn., t. j. o około 20%.

Rozpatrzmy, czy i w jakim stopniu jest to możliwe.

(p. tablicę na str. 447)

Faktyczne wydatki w r. 1931/32 zmniejszone zostały w stosunku do r. 1929/30 o 17,59%, a w stosunku do roku 1930/31 o 12,22%. Poza drobnym wzrostem wydatków na emerytury i renty wzrosły znacznie jedynie wydatki Min. Pracy i Opieki Spo-

łecznej wskutek wzrostu dopłat do zabezpieczenia na wypadek bezrobocia. Wszystkie inne części budżetu wykazują w obu latach poważne zmniejszenia, wynoszące w budżetach Min. Rolnictwa, Min. Reform Rolnych i Min. Robót Publicznych ponad 60% w stosunku do wydatków w r. 1929/30.

W roku 1931/32, mimo że w roku tym przeprowadzono obok dużej kompresji całego budżetu także daleko idącą redukcję uposażeń funkcjonariuszów państwowych, osiągnięto w stosunku do r. 1929/30 tylko zmniejszenie o zł 343 miljn., t. j. o 12,22%. Czy możliwe zatem będzie w ciągu roku 1932/33 ten tak już znacznie skomprimowany budżet skomprimować o dalsze zł 500 miljn., t. j. o 20% ogółu wydatków?

Pewna kompresja jest możliwa i może być osiągnięta w następujących wydatkach:

Wydatki w budżecie 1932/33 ustalono dla Min. Spraw Wojskowych na zł 832,6 miljn., podczas gdy faktyczne wydatki tego Ministerstwa w r. 1931/32 wynoszą zł 760 miljn. Gdyby Min. Spraw Wojskowych uznało możliwość wydatkowania według skali wydatków z r. 1931/32, osiągnąćby można w tym roku oszczędność w sumie zł 72 miljn.

Wydatki na obsługę długów państwowych ustalono w budżecie 1932/33 na zł 275,7 miljn., przyczem wychodząco z założenia, że moratorium Hoovera działać będzie jeszcze tylko przez I kwartał. Można przypuszczać, że moratorium to zostanie przedłużone na dalszy rok, a wtedy wydatki na obsługę długów wyniosłyby w r. 1932/33 tyle co w r. 1931/32, a więc uzyskanoby oszczędność w kwocie około zł 33 miljn.

W związku z obniżeniem zaopatrzeń inwalidzkich na zasadzie ustawy z dn. 17/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 26) uzyskana będzie prawdopodobnie zniżka wydatków na te zaopatrzenia, która w stosunku do kwoty, usta onej w budżecie, wyniesie około zł 25 miljn., razem więc osiągnąć można z powyższych redukcji kwotę zł 130 miljn.

Jeżeli z ogólnej sumy wydatków, ustalonych w budżecie na sumę zł 2.451,9 miljn., odejmiemy wydatki na emerytury, renty, obsługę długów państwowych i dopłaty do zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, które to wydatki nie mogą już ulec dalszej redukcji, to pozostanie jeszcze kwota wydatków zł 1.811 miljn., do których zastosowana jeszcze być może kompresja.

Jeżeli przyjmiemy, że kompresja obejmie nie tylko wydatki rzeczowo-administracyjne i specjalne, ale także i osobowe, to może ona osiągnąć 8% ogółu wydatków. Osiągnięcie tego procentu jest możliwe, skoro się zważy, że w r. 1931/32 osiągnięto w stosunku do r. 1930/31 przeszło 12% zmniejszenia. Dałoby to około zł 150 miljn. oszczędności, a wraz z powyżej wykazanymi zł 130 miljn. — zł 280 miljn. W ten sposób pozostałaby jeszcze nadwyżka wydatków ponad dochody w sumie około zł 200 miljn., która stanowiłaby niedobór budżetowy r. 1932/33.

Na pokrycie tego niedoboru zostałyby obrócony niewyczerpany jeszcze kredyt w Banku Polskim w kwocie zł 80 miljn. i pozostałe rezerwy skarbowe. Ostateczne wyniki budżetowe nie odbiegałyby zatem znacznie od wyników roku 1931/32.

Naszkicowane wyżej przewidywania tegorocznej gospodarki budżetowej opierają się oczywiście na założeniu, że sytuacja gospodarcza kraju i ogólna

C Z Ę Ś Ć	Faktyczne wydatki			Budżet na rok 1932/33 według ustawy skarbowej	Wyniki budżetowe 1931/32 w porównaniu			
	1929/30	1930/31	1931/32		z r. 1929/30		z r. 1930/31	
	na podstawie zamknięć rachun- kowych	na podstawie tymczaso- wych obrotów kasowych		w tysiącach złotych	p r o c e n t			
		wzrostu	spadku		wzrostu	spadku		
A.—ADMINISTRACJA:								
Prezydent Rzeczypospolitej	3.815	4.336	3.044	3.012	—	20'20	—	29'79
Sejm	9.359	7.113	6.743	6.178	—	27'95	—	5'20
Senat	2.486	1.818	1.712	1.682	—	31'13	—	5'83
Kontrola Państwowa	7.944	7.233	5.618	4.827	—	29'27	—	22'32
Prezydium Rady Ministrów	3.057	4.661	3.046	3.132	—	0'35	—	34'64
Min. Spraw Zagranicznych	56.654	52.150	47.759	44.317	—	15'70	—	8'41
" " Wojskowych	849.530	775.420	759.965	832.650	—	10'54	—	1'99
" " Wewnętrznych	248.731	242.235	212.810	211.696	—	14'44	—	12'14
" Skarbu	159.055	138.067	115.155	114.919	—	27'60	—	16'59
" Sprawiedliwości	123.275	118.612	103.927	101.679	—	15'69	—	12'38
" Przemysłu i Handlu	63.901	49.514	25.390	28.711	—	60'26	—	48'72
" Komunikacji	28.402	16.590	3.822	3.675	—	86'54	—	76'96
" Rolnictwa	55.288	43.469	20.917	19.500	—	62'16	—	51'88
" Wyznań Rel. i Ośw. Publ.	462.688	440.415	356.655	348.033	—	22'91	—	19'01
" Robót Publicznych	162.967	131.905	57.748	38.306	—	64'56	—	56'22
" Pracy i Opieki Społecznej	101.780	135.070	154.824	87.502	52'11	—	14'62	—
" Reform Rolnych	62.299	44.399	18.966	11.760	—	69'55	—	57'28
" Poczt i Telegrafów	3.329	2.854	1.892	1.601	—	43'16	—	33'70
Emerytury i zaopatrzenia	150.378	161.382	156.014	148.750	3'74	—	—	3'32
Renty inwalidzkie i pensje	155.664	161.031	164.239	175.000	5'50	—	1'99	—
Długi państwowe	251.239	266.567	242.629	275.737	—	3'42	—	8'98
Razem A:	2.961.841	2.804.841	2.462.875	2.444.567	—	—	—	—
Saldo:	—	—	—	—	—	16'84	—	12'19
B.—PRZEDSIĘBIORSTWA:								
Prezydium Rady Ministrów								
Polska Agencja Telegraficzna	831	795	639	—	—	23'10	—	19'62
Min. Spraw Wojskowych								
Państwowa Wytwórnia Uzbrojenia	11.000	1.100	—	2.650	—	—	—	—
Państw. Wytwórnia Prochu i Mat.								
Kruszających	3.500	300	—	3.200	—	—	—	—
Państwowe Zakłady Inżynierji	2.000	2.000	2.000	1.500	—	—	—	—
Min. Spraw Wewnętrznych								
Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbo- żowe	1.500	615	615	—	—	59'00	—	—
Min. Przemysłu i Handlu								
Przedsiębiorstwa przemysłowe, hand- lowe i górniczo-hutnicze	12.056	—	—	—	—	—	—	—
Razem B:	30.887	4.810	3.254	7.350	—	—	—	—
Saldo:	—	—	—	—	—	89'46	—	32'34
Razem A+B:	2.992.728	2.809.651	2.466.129	2.451.917	—	—	—	—
Saldo:	—	—	—	—	—	17'59	—	12'22

sytuacja międzynarodowa nie ulegną w ciągu roku zasadniczym zmianom. Jakiegokolwiek ożywienie życia gospodarczego lub też pomyslna operacja kredytowa mogą radykalnie zmienić tegoroczne wyniki budżetowe. Jeżeli jednak przesilenie gospodarcze również i w tym roku nie wyszło ze swego chronicznego stadium, trzeba się liczyć z tem, że nie zdolamy osiągnąć całkowicie zrównoważonego budżetu.

Niema jednak powodu do niepokoju. Nasz niedobór budżetowy w r. 1931/32 i przewidywany w r. 1932/33 są nieznaczne i stanowią mały odsetek w stosunku do ogółu wydatków. Poza

tem pokrywamy te niedobory z rezerw skarbowych, a zatem w sposób, nie zagrażający naszej walucie. Wkońcu, pamiętajmy o tem, że w walkach z trudnościami budżetowymi nie jesteśmy osamotnieni. Prawie wszystkie bez wyjątku państwa europejskie i Stany Zjednoczone Am. gospodarują z deficytem, i to w procencie znacznie wyższym, aniżeli nasz.

Zdajemy się już być bliżej końca, aniżeli początku tych ciężkich zmagani z przesileniem gospodarczym. Musimy więc wyteńczyć wszystkie siły i przetrwać.

Dr. Zdzisław Borowicz

PROBLEM „SZTUCZNYCH” WKŁADÓW W ZWIĄZKU Z ROZWOJEM SYSTEMU KREDYTOWEGO¹⁾

POCZĄTKOWO regulowanie wartości pieniądza leżało istotnie w mocy centralnych banków emisyjnych. Pieniądz papierowy był — często na podstawie ustawy — stuprocentowo pokryty złotem (np. akt bankowy Peela z 1844 r., na zasadzie którego powstał Bank Angielski). Długoletnie obserwacje wykazały jednak, że w praktyce takie pokrycie nie jest bynajmniej potrzebne. Nie zdarzyło się, by ludność żądała wymiany na złoto więcej niż 30% będących w obiegu banknotów. Pozwoliło to bankom emisyjnym wypuszczać 3 razy więcej banknotów, niż posiadały złota.

Zasada 100-procentowego pokrycia banknotów złotem opiera się na poglądach Ricarda, właściwego twórcy ilościowej teorii pieniądza. Według niego bank nie mógł udzielać kredytów na sumę większą od sumy posiadanych wkładów; powstaniu — naskutek udzielonego kredytu — nowej siły nabywczej musiał towarzyszyć zanik równoważnej dawnej (w postaci dokonanego wkładu bankowego). W owych czasach teoria ta, jak i związana z nią zasada 100-procentowego pokrycia, wystarczała dla objaśnienia wymiany pieniężno-towarowej.

Od połowy ub. wieku nastąpił jednak taki rozwój systemu kredytowo-pieniężnego, że klasyczna teoria ilościowa w dzisiejszych stosunkach nie wystarcza. Rozwój systemu czekowego i depozytowego oraz clearing'u bankowego spowodował to, iż obrót gotówkowy odgrywa coraz mniejszą rolę wobec obrotu bezgotówkowego. W Stanach Zjednoczonych np. 95% wszystkich transakcyj płatniczych jest dokonywane w postaci czeków, czyli bezgotówkowo (ok. \$ 800 milj. rocznie).

Wskutek tego banki emisyjne straciły początkowe swe panowanie nad rynkiem pieniężnym. Banki emisyjne w krajach o wysokim rozwoju systemu bankowego, jak Anglja czy Stany Zjednoczone, odgrywają drugorzędną — wobec prywatnych banków depozytowych — rolę w zakresie kredytu bankowego.

Rozrost systemu bezgotówkowego i kredytowego wywołał ożywioną dyskusję naukową. Wprowadzono pojęcia takie, jak: „kredyt dodatkowy”, „kredyt inflacyjny”, „kredyt sztuczny” i t. d. Znany niemiecki praktyk bankowy A. Hahn w słynnym artykule „Kredit” w „Handwörterbuch der Staatswissenschaften” usiłuje zdefiniować powyższe pojęcia i wyświetlić wpływ tego, nazwanego przez niego „inflacyjnym”, kredytu na poziom cen. Hahn mianowicie, sądzi, że banki same przez się, t. j. bez odpowiednich wkładów, są w stanie stwarzać kredyt t. zw. „fikcyjny”, i że kredyt taki — o ile pozostaje w pewnych granicach — nie wywołuje inflacyjnych skutków. Natomiast angielski profesor Cannan jest zdania, że żadnego fikcyjnego kredytu stwarzać nie można, gdyż banki tylko tyle kredytów udzielić mogą, ile mają realnych wkładów. Te dwa sprzeczne poglądy stara się pogodzić Prof. Pigou, twierdząc, że wprawdzie banki nie mogą stwarzać realnego kredytu powyżej posiadanych wkładów, mogą one jednak stworzyć przekazy na kredyt, t. j. udzielać bezgotówkowo-obrachunkowych kredytów w wysokości, kilkakrotnie nawet przewyższającej realne wkłady bankowe.

Wydaje mi się, że Pigou istotnie ma rację. Wszak np. w Stanach Zjedn. obok realnych depozytów, których wysokości, tak jak chce Prof. Cannan, nie mogą przekroczyć realne kredyty, istnieją sztuczne, czyli dodatkowe depozyty, na podstawie których są udzielane sztuczne kredyty. Bank udziela taki kredyt, zapisując odpowiednią sumę w ksiązkach bankowych nie tylko na „credit”, ale i na „débet” konta czekowego klienta. W praktyce sumy te są podnoszone nie w postaci gotówki, ale w postaci czeku depozytowego. Rozwój systemu czekowego i clearingowego umożliwia obrót depozytów zapomocą czeków, bez używania gotówki, i w ten sposób sztuczny depozyt otrzymuje charakter samodzielnego środka płatniczego. Ten stan rzeczy charakteryzuje Prof. Pigou w następujących słowach²⁾: „W wypadku realnych depozytów bank może otrzymany kapitał przechować dalej w postaci gotówkowej, podczas gdy w wypadku sztucznych depozytów może bank dać przekaz na pewną sumę, nie otrzymawszy jej uprzednio w gotówce. W ten sposób bank tworzy depozyt, który przekazuje dalej w postaci kredytu”. Podobnie Prof. Cassel w „Theoretische Sozialökonomie” nazywa depozytami nie tylko kapitały pieniężne, przekazane bankom, ale również kredyty, udzielane przez banki klientom w postaci rachunków otwartych, dyskonta wekslowego, kredytu lombardowego i t. p.

Wydaje nam się, że najlepiej zrozumiemy całe to zagadnienie, jeżeli przeprowadzimy analogię pomiędzy banknotem i jego złotem pokryciem — z jednej strony, a realnym i sztucznym depozytem wzgl. kredytem — z drugiej strony. Oto, tak samo jak banki emisyjne — dzięki obniżeniu pokrycia banknotów złotem ze 100% na 33% — mogą 3 razy więcej wypuszczać banknotów, niż posiadają zapasów złota, podobnie prywatne banki depozytowe — dzięki rozwojowi czekowo-clearingowego systemu — mogą udzielać kredytów na sumę, wielokrotnie przekraczającą wysokość posiadanych przez nie realnych depozytów. Na rezerwach złota opiera się 3 razy większy obieg banknotów, na realnych depozytach — poprzez sztuczne depozyty — opiera się kredyt, wielokrotnie przewyższający realne depozyty. Jak pokrycie całkowitego obiegu pieniężnego tworzy rezerwa złota, wynosząca 30—40% obiegu banknotów, tak pokrycie całkowitej sumy depozytów tworzą wkłady gotówkowe, nie przekraczające również pewnej części tylko ogólnej sumy depozytów. Jedno i drugie psychologicznie bazuje się na zaufaniu i na fakcie, że wprost nieprawdopodobne jest w praktyce żądanie — w pierwszym wypadku — całkowitej wymiany banknotów na złoto, w drugim zaś — czeków na gotówkę.

Aby zrozumieć, jak funkcjonuje mechanizm stwarzania sztucznych kredytów, musimy rozpatrzyć zagadnienie z punktu widzenia całości systemu bankowego. Pierwszym warunkiem wprowadzenia sztucznych kredytów jest to, aby udzielające ich banki

¹⁾ Artykuł dyskusyjny.

²⁾ P. „Industrial fluctuations”, str. 123.

były ściśle i według pewnego systemu związane ze sobą organizacyjnie tak, jak to jest w Stanach Zjedn. zapomocą Federal Reserve systemu lub w mniejszym stopniu w Anglii w postaci systemu clearingowego Joint Stock banks. Pojedynczy bank bowiem nie może rozszerzać swojej działalności kredytowej ponad sumę posiadanych realnych wkładów, musi mieć przytem stosunkowo wysoką rezerwę płynną (np. w Polsce). Natomiast połączone w jeden system banki mają znacznie większą możliwość ekspansji kredytowej, przekraczającą ich realne depozyty, i nie potrzebują utrzymywać tak wysokich rezerw. Pochodzi to stąd, że obroty sztucznymi depozytami dokonywa się zapomocą czeków, a obrót płatniczy pomiędzy bankami następuje wprost przez zapisanie odnośnych sum na „debet” wzgl. „credit” w księgach bankowych. W Stanach Zjedn. są to t. zw. „interbank deposits”, czyli depozyty międzybankowe. Jak wiadomo, Federal Reserve system polega na tem, że banki, będące jego członkami, określają część swoich rezerw gotówkowych wpłacając do centralnych banków rezerwowych¹⁾. Rezerwy te tworzą podstawę dla całego bezgotówkowego obrotu. Rezerwa gotówkowa, którą rozporządza cały system, nie ulega żadnej prawie zmianie przy dokonywaniu tych płatniczych transakcyj, gdyż sumy, które w postaci gotówkowej lub bezgotówkowej wypłaca jeden bank — członek systemu, automatycznie wpływają do drugiego banku również członka systemu. W ten sposób powstaje pewne ujednostajnienie możliwości stworzenia sztucznego kredytu: poszczególny bank nie może rozszerzać kredytu, czyni to cały system, rozszerzając fikcyjne depozyty i zwiększając bezgotówkowy obrót płatniczy. Poszczególne banki depozytowe — jak mówi Prof. Somary w książce „Bankpolitik” — może tworzyć sztuczne depozyty tylko w tym stopniu, w jakim równocześnie cały system bankowy tworzy sztuczny kredyt.

Wysokość sumy, do jakiej mogą być wytwarzane sztuczne depozyty, a więc i udzielane sztuczne albo dodatkowe czy fikcyjne kredyty, zależy od stosunku rezerwy gotówkowej systemu do sumy wkładów wszelkiego rodzaju.

Jak uczy nas praktyka, w krajach o wysoko rozwiniętej i zorganizowanej bankowości, depozyty bankowe są dziesięć (Anglija) lub piętnaście (Stany Zjednoczone) razy większe od rezerw gotówkowych. Powiększenie więc rezerwy gotówkowej np. o £ 10 tys. wzgl. o \$ 10 tys. umożliwia powiększenie kredytów o £ 100 tys. wzgl. o \$ 150 tys. Stosunki te ilustruje nast. zestawienie:

	Wkłady	Rezerwa gotówkowa
	czerwiec 1931	
Joint Stock banks — miljn. £	1.744	184
Banki Federal Reserve systemu—miljd. \$	31.6	24

Uwielokrotnienie — w stosunku do wzrostu rezerwy gotówkowej — kredytów umożliwia jest dzięki szybkości obiegu (gotówka, wpłacona dziś do banku, po kilku dniach wraca do obiegu, by być potem nowo wpłacona do innego znów banku i t. d.) oraz dzięki sztucznym kredytom, udzielanym klientom,

i międzybankowym sztucznym depozytom, które są wielokrotnością międzybankowego obrotu gotówkowego.

Powstaje teraz pytanie, do jakich granic można stwarzać sztuczne kredyty, nie wywołując inflacyjnych skutków. (Niestety, w bilansach banków amerykańskich nie są podawane oddzielnie sztuczne i realne depozyty, nie można przeto dokładnie zbadać sztucznych kredytów i wpływu ich na życie gospodarcze).

Granice tych dotychczas ani nauka ani praktyka nie ustaliła. Jeżeli jednak uprzytomnimy sobie rolę kredytu w życiu gospodarczym, to sama przez się nasunie się myśl, że wzrost kredytów winien postępować równoległe z rozwojem produkcji względnie zbytu. Wyprzedzenie przez kredyt tempa rozwoju produkcji względnie zbytu doprowadza do nadmiaru, czyli inflacji kredytowej, opóźnienie — do deflacji.

Jakie jest to tempo? Prof. Cassel szacuje je dla przedwojennej Europy Zachodniej na 3% rocznie, Carl Snyder dla Stanów Zjednoczonych na 3.5% (za ostatnie 50-lecie). A jakież był wzrost kredytów? Według Prof. Pigou wynosił on w Anglii rocznie 3.4% (od 1881 r. do 1914 r.), co mniej więcej odpowiada obliczonemu przez Cassela rocznemu przyrostowi produkcji (3%). Istotnie, żadnych objawów inflacji w Anglii nie było: indeks Sauerbecka w 1914 r. wskazywał tę samą liczbę, co w 1881 r. Natomiast w Stanach Zjednoczonych od 1919 r. tempo wzrostu kredytów wyprzedza rozwój produkcji: od 1919 r. produkcja przemysłowa wzrasta rocznie o \pm 4.8%, wzrost zaś kredytów wynosi \pm 7%. Tu jest źródło krachu giełdowego w 1929 r. i obecnych trudności finansowych Stanów Zjednoczonych. Granicą więc stwarzania sztucznych kredytów jest tempo rozwoju produkcji wzgl. zbytu.

Powstaje teraz pytanie, w jaki sposób można regulować to stwarzanie kredytów? Odpowiedź na to pytanie po tem, cośmy powyżej powiedzieli, jest jasna: przez regulowanie stosunku pomiędzy rezerwą gotówkową i depozytami w bankach.

Ponieważ banki centralne, jako banki emisyjne, kontrolują rezerwy gotówkowe kraju, mogą one przez ustalanie stopnia pokrycia gotówkowego dla depozytów w bankach regulować — w stosunku do rozwoju produkcji — stwarzanie sztucznych kredytów i tem samem wartość pieniądza i wysokość cen. W tym celu jednak musiałyby być powołane do życia jednolite organiczne systemy rezerwowe banków — na wzór Stanów Zjednoczonych.

Powyższe wywody o istocie sztucznych kredytów, sposobach ich stwarzania i o wpływie ich na życie gospodarcze mogą mieć znaczenie dla każdego kraju, a także dla Polski.

Zdaniem mojem, powinniśmy bardzo poważnie zastanowić się nad tem, czy nie należałoby w przyszłości i u nas zastosować — na wzór krajów o wysoko rozwiniętym systemie bankowym — met dy stwarzania kredytów. Wszak brak kapitału i taniego kredytu stale hamują życie gospodarcze kraju. Kredyty zagraniczne są drogie i nie zawsze dostępne, a oprocentowanie ich wzgl. amortyzacja pochłania poważną jednak część dochodu społecznego. Odbiłoby się to niewątpliwie nader korzystnie na przyspieszeniu tempa naszego rozwoju gospodarczego, potaniu produkcji i wymiany, na finansowem uniezależnieniu się od zagranicy.

¹⁾ Por. artykuł autora p. t. „Kreacja kredytu bankowego w Stanach Zjedn.” („Polska Gospodarcza” zesz. 31/1931, str. 1.179).

Obrót bezgotówkowy mógłby być wtedy znacznie zwiększony. Kreacja sztuczna wkładów powinna jednak być ograniczona w ten sposób, by wkłady te krążyły jedynie między bankami, będącymi uczestnikami obrotu żyrowego Banku Polskiego, i by nie mogły one być wypłacane w gotówce. Ograniczenie takie zapobiegłoby wszelkim ewentualnym szkodliwym skutkom sztucznej kreacji wkładów.

Ale muszę tu podkreślić, że zagadnienie sztucznych wkładów i kredytów w Polsce mogłoby być podjęte i przeprowadzone tylko pod ścisłą kontrolą publiczną (wymaga jej zresztą cała gospodarka finansowego,

przemysłowego i handlowego kapitału). Ujemne doświadczenie Stanów Zjednoczonych wyraźnie wskazuje na to. Stwarzanie bowiem kredytu jest wprawdzie narzędziem wydajnym, ale i bardzo obosiecznym: może przynieść wielkie szkody, gdy go się nie umie stosować lub nadużywa, choć przynosi olbrzymie korzyści, gdy jest stosowane odpowiednio. Rozwój gospodarczy idzie ręką w rękę z rozwojem systemu kredytowego. Ale nad tym stosunkiem dziś zwłaszcza czuwać muszą czynniki interesu publicznego.

Stanley Philipson¹⁾

ŻYCIE GOSPODARCZE

STATYSTYKA LUDNOŚCI¹⁾. — Według spisu, przeprowadzonego w dn. 9 XII 1931 r., ludność Polski liczy obecnie 32,120,020, a bez wojska skoszarowanego 31,927,773. Przed 10 laty (według spisu w dn. 30/IX 1921 r.) ludność wynosiła 27,176,717 względnie 26,858,192. Wzrost pełnej liczby ludności wynosi 4,943,303, t. j. 18,2%; wzrost ludności bez wojska skoszarowanego stanowi 5,069,581, t. j. 18,9%.

Należy tu zauważyć, że: 1) liczba ludności według ostatniego spisu różni się (jest większa) o 520 tys. od liczby, ustalonej szacunkowo przez Gł. Urz. Stat., co się tłumaczy przede wszystkim większą dokładnością spisu w 1931 r. niż w 1921 r., brakami w rejestracji urodzeń w b. zaborze rosyjskim, zbyt niskim szacunkiem repatriacji (nieuwzględniona repatriacja, która odbywała się bez kontroli i rejestracji) oraz zbyt niskim szacunkiem reemigracji (nieuwzględniony powrót osób nie za paszportami emigracyjnymi, a do 1923 r. włącznie wogóle powrót z krajów pozaeuropejskich); 2) przyrost faktyczny ludności w 10-leciu 1921—1931 może być nieco mniejszy od wykazanego wobec wspomnianej mniejszej kompletności spisu w 1921 r. oraz wobec tego, że spis w 1921 r. nie obejmował Górnego Śląska i Wileńszczyzny i dla tych okręgów przyjęto dane z 1919 r., przylem — jeśli chodzi o porównywanie ludności bez wojska — to wojska skoszarowanego w 1931 r. było mniej niż w 1921 r. (rozpatrując poszczególne okręgi, trzeba nadto pamiętać, że pobór w 1921 r. — w przeciwieństwie do 1931 r. — nie obejmował równomiernie wszystkich terytoriów i wszystkich grup ludności).

Uwagi powyższe mają zwłaszcza znaczenie przy rozpatry-

waniu ruchu migracyjnego za okres 1921—1931, który przy prostym odjęciu od pełnego przyrostu ludności w 10-leciu 1921—1931 szacunkowego przyrostu naturalnego w tymże czasie wykazuje dość nieoczekiwaną (choć niewielką, bo wynoszącą tylko niespełna 50 tysięcy ludności) przewagę imigracji (repatriacji, reemigracji) nad emigracją.

Saldo ujemne bilansu migracyjnego, gdyby spróbować uwzględnić poprawki, wynikające z wyżej przytoczonych uwag (różnica w dokładności spisów, braki w statystyce przyrostu naturalnego), zmieniłoby się zapewne na saldo dodatnie, choć niewątpliwie niewielkie. Bo choć ruch wychodzący był w okresie 10-lecia duży, jednak w pierwszych jego latach odbywała się jednocześnie bardzo silna repatriacja oraz reemigracja. Coprawda, statystyka wędrowek zagranicznych, oparta na podstawach szacunkowych, wykazuje dość poważne saldo dodatnie (przewyżkę emigracji), to jednak to saldo po przeprowadzeniu poprawek, wynikających z powyższych uwag (zbyt niski szacunek repatriacji i reemigracji), zmniejszyłoby się zapewne do niewielkiego salda dodatniego, do jakiego doszliśmy, opierając się na porównaniu spisów oraz statystyce przyrostu naturalnego.

Stąd wniosek, że bilans migracyjny za 10-lecie 1921—1931 zamyka się saldem, zbliżonym do zerowego, a przyrost ludności w tym czasie mniej więcej pokrywa się z przyrostem naturalnym.

Tak jest, oczywiście, jeżeli chodzi o ogólne liczby; w poszczególnych okręgach sytuacja się przedstawia inaczej — już chociażby ze względu na rolę wędrowek wewnętrznych.

Przyrost ludności w okresie międzyspisowym bliżej ilustrują następujące dane:

Województwa	Przyrost ogólny		Przyrost naturalny (nadwyżka urodzeń)		Wzrost (+) lub ubytek (-) naskutek wędrowek	
	osób	% ²⁾	osób	% ²⁾	osób	% ²⁾
Centralne	2,167,148	19,3	2,000,679	17,8	+166,469	+ 1,5
M. Warszawa	241,498	25,8	63,242	6,8	+178,256	+19,0
Warszawskie	417,642	19,7	405,595	19,2	+ 12,047	+ 0,6
w tem:						
pow. warszawski	144,397	79,6	42,244	23,3	+102,153	+ 56,3
Łódzkie	379,665	16,9	363,331	16,1	+ 16,334	+ 0,7
w tem:						
m. Łódź	153,313	33,9	58,001	12,8	+ 95,312	+ 21,1
pow. łódzki	52,018	47,1	18,225	16,5	+ 33,793	+ 30,6
Kieleckie	399,782	15,8	487,260	19,2	- 87,478	- 3,4
w tem:						
m. Częstochowa (m. i pow.)	64,840	27,3	47,638	20,3	+ 17,202	+ 7,3
m. Sosnowiec	22,957	26,5	11,235	13,0	+ 11,722	+13,6
Lubelskie	382,645	18,3	417,427	20,0	- 34,782	- 1,7
w tem:						
m. Lublin	17,979	19,0	11,878	12,6	+ 6,101	+ 6,5
pow. lubelski	24,017	17,2	34,159	24,5	- 10,142	- 7,3
Białostockie	345,916	26,7	263,824	20,4	+ 82,092	+ 6,3

¹⁾ Na podstawie danych, ogłoszonych w „Wiadomościach Statystycznych” zes. 2, 3, 4, 7 i 10 z 1932 r., oraz artykułu St. Szulca: „O przyroście ludności w Polsce w okresie od r. 1921 do 1931” („Kwartalnik Statystyczny” tom IX, zes. 1).

¹⁾ Poczynam się do milego obowiązku podziękować P. Dr. H. Kołodziejskiemu za pomoc, okazaną mi przy opracowaniu niniejszego artykułu (St. Ph.).

²⁾ W procentach liczby ludności w 1921 r.

w tem:							
Białystok (m. i pow.)	42.477	22'6	30.086	16'0	+ 12.391	+ 6'6	
Wschodnie	1.411.884	34'2	1.049.713	25'4	+ 362.171	+ 8'8	
Wileńskie	269.936	26'9	205.527	20'5	+ 64.409	+ 6'4	
w tem:							
m. Wilno	68.095	52'8	17.135	13'3	+ 50.960	+ 39'5	
Poleskie	385.971	51'6	241.070	32'3	+ 144.901	+ 19'4	
w tem:							
pow. Brześć	101.447	85'4	36.111	30'4	+ 65.336	+ 55'0	
Wołyńskie	511.942	32'6	396.012	25'2	+ 115.930	+ 7'4	
w tem:							
pow. Łuck	80.591	38'4	63.069	30'0	+ 17.522	+ 8'3	
Nowogródzkie	244.035	30'1	207.104	25'5	+ 36.931	+ 4'6	
w tem:							
pow. Słonim	46.878	59'2	26.712	33'7	+ 20.166	+ 25'5	
Zachodnie	469.391	11'7	691.606	17'2	- 222.215	- 5'5	
Poznańskie	145.006	7'4	299.507	15'2	- 154.501	- 7'9	
w tem:							
m. Bydgoszcz	29.876	34'1	14.353	16'6	+ 15.341	+ 17'5	
m. Poznań	61.816	33'5	25.504	13'8	+ 36.312	+ 19'7	
Pomorskie	150.501	16'1	171.627	18'3	- 21.126	- 2'3	
w tem:							
m. Grudziądz	16.889	50'4	6.898	20'6	+ 9.991	+ 29'8	
pow. morski	46.931	67'7	16.3 6	23'5	+ 30.615	+ 44'2	
m. Toruń	14.856	37'7	6.268	15'9	+ 8.588	+ 21'8	
Śląskie	173.884	15'5	220.472	19'6	- 46.588	- 4'1	
w tem:							
Śląsk Górny	15.942	15'5	201.117	20'5	- 49.175	- 5'0	
Południowe	1.021.158	13'7	1.154.662	15'4	- 133.504	- 1'8	
Krakowskie	304.217	15'3	322.202	16'2	- 17.985	- 0'9	
w tem:							
m. Kraków	37.554	20'4	9.496	5'2	+ 28.058	+ 15'3	
pow. Kraków	35.386	33'4	19.637	18'5	+ 15.749	+ 14'9	
Lwowskie	338.466	12'1	423.796	15'2	- 85.330	- 3'1	
w tem:							
m. Lwów	71.025	29'0	14.792	6'0	+ 56.233	+ 22'9	
pow. Drohobycz	28.410	17'4	25.432	15'6	+ 2.978	+ 1'8	
Stanisławowskie	213.408	16'9	198.087	15'7	+ 15.321	+ 1'2	
Tarnopolskie	165.067	11'5	210.577	14'7	- 45.510	- 3'2	

Jak widzimy, ogólny imponujący przyrost ludności Polski w okresie 1921 — 1931 rozkłada się na poszczególne tereny bardzo nierównomiernie.

Największy przyrost mamy w województwach wschodnich, a zwłaszcza w województwie poleskim. Przyrost ten nietylko stosunkowo, lecz i w liczbach absolutnych jest bardzo duży, stanowiąc niewiele mniej niż przyrost w województwach zachodnich i południowych razem wziętych, a $\frac{2}{3}$ przyrostu w województwach centralnych. Zauważyć przytem należy, że tak wielki przyrost na ziemiach wschodnich powstał nietylko z największego w Polsce przyrostu naturalnego (dzięki stosunkowo najwyższej liczbie urodzin zresztą przy złym stanie śmiertelności), ale też i dzięki największemu przyrostowi z tytułu wędrowek; objawia się tu mianowicie silna repatriacja i reemigracja w pierwszych latach omawianego dziesięciolecia, przyczem nadwyżki emigracyjne i imigracyjne na terenach wschodnich przedstawiają istną mozaikę. Jak i w innych dzielnicach, daje się zauważyć w województwach wschodnich szczególnie silny rozwój ludności miast.

Najmniejszy przyrost ludności wykazują województwa zachodnie, a zwłaszcza woj. poznańskie. Stosunkowo niewielkiemu przyrostowi naturalnemu (choć wyższemu niż w województwach południowych) towarzyszą tu nadwyżki wychodzące bilansu wędrowek, które w dużym stopniu wywołane zostały wyjazdami Niemców - optantów. Imponujący jest wzrost ludności powiatu morskiego, w którym ludność Gdyni podniosła się z 3.164 do 30.210, czyli o 854'7%.

W województwach centralnych mamy średni przyrost ludności, przyczem bilans wędrowek wykazuje niewielką nadwyżkę imigracyjną. Nadwyżka ta, będąca wyrazem dopływu ludności do stolicy i ośrodków miejskich przemysłowo-handlowych (a dająca się zaobserwować w poważnym stopniu we wszystkich dzielnicach w stosunku do takich ośrodków — zarówno zresztą miast, jak i okręgów podmiejskich) — występuje szczególnie silnie w Warszawie i powiecie oraz w Łodzi i powiecie.

Wraz z silnym wzrostem ludności wzrosła poważnie w okresie 1921 — 1931 i gęstość zaludnienia, mianowicie z 70 do 82'7 mieszkańców na 1 km² (licząc bez wojska skoszarowanego — z 69'2 do 82'2 mieszkańców na 1 km²). Mimo że przyrost ludności był najsilniejszy w województwach wschodnich, najsłabszy zaś w województwach południowych — pierwsze i dziś wykazują najsłabsze zaludnienie, ostatnie zaś — najgęstsze (ten układ stosunków wpływał też ze swej strony właśnie na kierunek rozwoju ludnościowego); jednak rozpiętość między gęstością zaludnienia poszczególnych okręgów Polski w okresie międzypisowym wybitnie zmalała. Naogół gęstość zaludnienia

rośnie w Polsce w kierunku od północnego wschodu ku południowemu zachodowi. Gęstość zaludnienia ilustrują bliżej następujące dane (liczby mieszkańców na 1 km²):

Województwa	1921	1931	Województwa	1921	1931
Centralne	81'6	97'4	Tarnopolskie	87'8	97'9
Wschodnie	33'1	44'5	Stanisławowskie	74'7	87'3
Zachodnie	85'5	95'4	Warszawskie	72'1	86'3
Południowe	94'6	107'5	Poznańskie	74'2	79'6
M. Warszawa	7.493'7	9.425'7	Lubelskie	67'0	79'3
Śląskie	265'9	307'1	Pomorskie	57'1	66'3
Łódzkie	118'4	138'3	Wołyńskie	43'9	58'3
Krakowskie	114'2	131'6	Białostockie	40'3	51'0
Kieleckie	98'5	114'0	Nowogródzkie	35'0	45'5
Lwowskie	98'2	110'2	Wileńskie	34'6	44'0
			Poleskie	20'3	30'8

Jak widzimy, poniżej przeciętnej dla całej Polski gęstość zaludnienia wykazują województwa wschodnie i zachodnie (z wyjątkiem śląskiego), a z centralnych — lubelskie i białostockie. Największe zagęszczenie wykazują ośrodki przemysłowe oraz o największym rozdrobieniu rolnictwa.

Jak już podkreślaliśmy, w omawianym okresie 10-letnim szczególnie silny przyrost ludności wykazały miasta i okręgi podmiejskie, tak że stosunek ludności miejskiej do ludności wiejskiej przesunął się poważnie na korzyść tej pierwszej. Miast, liczących powyżej 20 tysięcy mieszkańców, jest obecnie 68 o łącznej ludności 5.427.383; stanowi to przeszło $\frac{1}{6}$ ogólnej liczby ludności. Miast, liczących powyżej 100 tys. mieszkańców, było w 1921 r. tylko 7, obecnie jest ich 11. Są to następujące:

M i a s t a	Ludność obecna	Przyrost osób	Gęstość obecna % ¹⁾ mieszk. na 1 km ² .
Warszawa	1.178.211	241.948	25 8
Łódź	605.467	153.493	34 0
Lwów	316.177	71.025	29 0
Poznań	246.698	61.940	33'5
Kraków	221.260	37.554	20'4
Wilno	196.345	67.391	52'3
Katowice	127.044	22.176	21'1
Częstochowa	117.594	28.700	32'3
Bydgoszcz	117.528	29.885	34'1
Lublin	112.539	17.996	19'0
Sosnowiec	109.454	22.957	26'5

¹⁾ W procentach liczby ludności w 1921 r. (dla Wilna i Katowic 1919 r.).

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

EKSPORT WĘGLA I FUNDUSZ WYRÓWNAWCZY. — Trudności, jakie w obecnym czasie przeżywa nasz przemysł węglowy, nie są bynajmniej wyłącznie wynikiem tylko trwającego u nas kryzysu gospodarczego; mają one swe źródło w głębokich przeobrażeniach strukturalnych, jakim podlega cały światowy przemysł węglowy, a w szczególności uzewnętrznia się w nich międzynarodowa walka o miejsce w eksporcie. I dlatego też wszystkie ostatnie posunięcia rządowe w dziedzinie przemysłu węglowego wybiegły daleko poza troskę dnia bieżącego, zmierzając ku dopasowaniu linii organizacyjnej przemysłu węglowego do horoskopów gospodarczych przyszłości.

Gwałtowny spadek kursu funta szterlinga w końcu r. ub. stał się mimowolnie soczewką, w której z całą wyrazistością załamały się promienie najżywońszych interesów przemysłu węglowego. W świetle tego zjawiska stanął bowiem przemysł węglowy wobec zagrożonego stanu posiadania na zamorskich rynkach zbytu, a — co za tem idzie — wobec perspektywy gwałtownego zmniejszenia wydobycia węgla, zamknięcia znacznej liczby kopalń i zredukowania wielkiej liczby robotników; perspektywa ta tem bardziej nabierała cech realności, że skurczył się zbyt węgla na rynku wewnętrznym, a eksport do krajów lądowych doznał przeszkód w postaci ograniczeń kontyngentowych i dewizowych. Konieczność ustosunkowania się do skutków spadku funta szterlinga postawiła przemysł węglowy przed potrzebą stworzenia takiego aparatu organizacyjnego, któryby pozwolił polskiemu węglowi na zwycięskie utrzymanie się na rynkach północnych, dając mu do ręki środek, będący przeciwwagą premij eksportowych, które spadły na przemysł węglowy angielski, jak manna niebieska, w postaci spadku funta.

Rząd, stwierdziwszy po skrupulatnych badaniach deficytowość eksportu węgla na rynki zamorskie, postanowił udzielić przemysłowi węglowemu stosownej pomocy i współdziałania, proponując zarazem utworzenie przy Polskiej Konwencji Węglowej funduszu wyrównawczego, z którego eksporterzy węgla mogliby czerpać wyrównanie swych strat ze zbytu węgla na rynkach zamorskich.

Dyskusje na temat tego funduszu są zbyt dobrze Czytelnikowi znane, abyśmy mieli potrzebę streszczenia tutaj jeszcze raz ich przebiegu. Przypominamy tylko, iż Rząd stanął na stanowisku, że do powstania funduszu wyrównawczego muszą przyczynić się wszystkie zainteresowane w eksporcie węgla gospodarcze czynniki, a więc Państwo, przemysł węglowy i robotnik. Rząd udzielił przemysłowi doraźnie pięciomiljonowej zaliczki, nie licząc tego, że zainicjował i prowadzi budowę magistrali kolejowej węglowej i stworzył w portach odpowiednie urządzenia i warunki przeładowcze dla węgla. Przemysł wezwany został do obniżenia kosztów administracyjnych, a w szczególności do obniżenia płac dyrektorskich i urzędniczych oraz do zaprowadzenia oszczędności w swych organizacjach. Robotnik stanął wobec konieczności oddania części swego zarobku, a to w celu utrzymania warsztatów pracy dla kilkudziesięciu ty-

sięcy swoich towarzyszków. Te źródła stworzyły podstawy materialne dla funduszu wyrównawczego.

Po możliwych pertraktacjach nastąpiła wreszcie uchwała przedsiębiorstw, zrzeszonych w Polskiej Konwencji Węglowej, której mocą powołany został dobrowolnie przy rzeczonyj Konwencji fundusz wyrównawczy na podstawie klucza, wskazanego przez Rząd. A mianowicie, przedsiębiorstwa węglowe zagłębi śląskiego i dąbrowskiego opłacać będą po $\text{zł } 1.50$, a przedsiębiorstwa zagłębia krakowskiego po $\text{zł } 1.00$ od każdej tonny węgla, przydzielonego do sprzedaży na t. zw. rynek licencyjny, t. j. krajowy i eksportowy do państw lądowych. Poza tem celem przyczynienia się do powiększenia tego funduszu zosłały przez Rząd wezwane także i te przedsiębiorstwa węglowe, które do Polskiej Konwencji Węglowej nie należą, a które produkują przynajmniej 2.000 tonn węgla miesięcznie. Wezwanie tych kopalń jest oparte na słuszności, wynikającej stąd, że właściciele tych kopalń skorzystali także na obniżkach płac urzędniczych i zarobków robotniczych, a nie ponoszą żadnych ciężarów ani z tytułu eksportu, ani z tytułu istnienia organizacji węglowej.

Fundusz wyrównawczy obowiązuje od dnia 1 b. m., a czerpać z niego będą przedsiębiorstwa, eksportujące węgiel na rynki deficytowe zamorskie, wyrównanie nie wyższe niż $\text{zł } 5$ od tonny węgla grubego i $\text{zł } 2.50$ od miału. Ponieważ wszakże, mimo spadku spożycia węgla przez rynek wewnętrzny, w cenie tego węgla istnieje pewien procent, obliczony w swoim czasie na podtrzymanie eksportu, przeto Rząd zobowiązał przemysł węglowy do bezpremijowego eksportowania na zamorskie rynki deficytowe kontyngentu węgla, obliczonego na globalną kwotę 20% całego przydziału licencyjnego. Kwota ta w obecnej chwili wynosić będzie w stosunku rocznym niewiele więcej 3 miliony tonn, a więc premijowany eksport zaczynać się będzie dopiero od pierwszej tonny ponad ten kontyngent.

Fundusz wyrównawczy opierać się będzie o specjalną umowę eksportową, w której przewidziane będą normy dla eksporterów węgla, zarówno co do ilości, jak i co do ceny. Arbitraż, wynikający z powstania funduszu wyrównawczego, jak i z istnienia umowy eksportowej ma wziąć na siebie Rząd w osobie Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

W ten sposób zostaje zażegnana groźba dla przemysłu węglowego, płynąca z nierówności konkurencyjnej na rynkach eksportowych z przemysłem węglowym angielskim. Zarówno bowiem wysokość funduszu wyrównawczego, jak i jego sposoby działania mogą być dostosowywane do każdorazowej sytuacji eksportowej, gdyż zasady tego funduszu, na których podstawie z inicjatywy Rządu ten fundusz powstaje, należy uważać za kluczowe, wynikające z potrzeb dzisiejszej sytuacji. Fundusz wyrównawczy stanowić będzie w rękach przemysłu węglowego skuteczny instrument dla utrzymania dotychczasowego stanu posiadania na zagrożonych pozycjach eksportowych.

Utworzenie funduszu wyrównawczego nie wyczerpuje środków polityki węglowej na przyszłość, wymagając od kompetentnych czynników rządowych

stałego czuwania nad sytuacją i regulowania odchylenia od generalnej linii wytycznej, w jakiej przemysł węglowy iść winien, aby opanować zarówno sytuację wewnętrzną, jak i odnieść ostateczne zwycięstwo w sferze stosunków obrotu międzynarodowego.

Z tej myśli zrodzona została nowelizacja rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. w sprawie regulowania obrotu węgla, nowelizacja, która pochłonęła wymienione rozporządzenie i stworzyła nowe normy prawne, dające Rządowi możliwość szybkiej i skutecznej ingerencji w dziedzinie obrotu węgla, jeśliby okoliczności tej ingerencji wymagały.

Nowe rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 6 kwietnia r. b. w sprawie regulowania obrotu węgla ma moc ustawy przy zachowaniu charakteru fakultatywności, t. zn. że daje ono Ministrowi Przemysłu i Handlu prawo do ingerencji, lecz nie zobowiązuje go do bezwarunkowego zastosowania przepisów tego prawa. Ma ono więc, żeby się tak wyrazić, siłę potencjalną. Zasadniczą zaś różnicą między poprzednim rozporządzeniem a obecnie obowiązującym jest jego stałość, podczas gdy poprzednie rozporządzenie miało obowiązywać tylko w okresie lat trzech.

Powyższe poczynania mają charakter podstaw dla trwałego zorganizowania przemysłu i uodpornienia go przed niebezpieczeństwami, płynącymi z konkurencji zagranicznej, lecz nie są w stanie wpłynąć decydująco na przerwanie tej bezpłodnej walki, jaka się toczy od kilku lat na rynkach eksportowych między przemysłami węglowymi różnych krajów, a w szczególności między przemysłem węglowym angielskim a przemysłem węglowym naszym.

Lepsze czasy dla przemysłu węglowego, zarówno naszego, jak i przede wszystkim angielskiego, nastaną dopiero wtedy, gdy będzie zawarte międzynarodowe porozumienie węglowe, które pozwoli uniknąć strat w eksporcie węgla i umożliwi sprzedaż go po cenie zyskowej.

Polska jest gotowa do tego porozumienia, które bez jej udziału dojść do skutku nie może i które musi jej zapewnić właściwe miejsce w podziale światowych rynków zbytu.

C. P.

* * *

— Przemysł węglowy zawarł między sobą ostatecznie umowę, dotyczącą uregulowania eksportu węgla, a łącznie z tą umową stworzył przy Polskiej Konwencji Węglowej fundusz wyrównawczy na wyrównywanie strat, wynikających z eksportu węgla na dumpingowane przez eksporterów innych krajów rynki zamorskie.

Ponieważ co do poszczególnych punktów umowy eksportowej i funduszu wyrównawczego przemysł nie osiągnął między sobą porozumienia, przeto zwrócił się do Pana Ministra Przemysłu i Handlu o arbitraż; Pan Minister Przemysłu i Handlu wyznaczył ze swego ramienia na arbitra P. Czesława Pechego, Dyrektora Departamentu Górniczo-Hutniczego. W dn. 13 b. m. odbyło się posiedzenie arbitrażowe, w czasie którego arbiter rozstrzygnął poszczególne sporne sprawy.

Umowa eksportowa zawarta została na termin roczny i przewiduje kontyngenty eksportowe dla poszczególnych towarzystw węglowych na rynek skandynawski; Włochy nie są objęte umową kontyngentową, a co do innych krajów eksportu obowiązują dotychczasowe warunki ogólnej Polskiej Konwencji Węglowej. Do tych właśnie spraw odnosiło się orzeczenie arbitra. Ostateczne zredagowanie umowy eksportowej nastąpi w dn. 20 b. m.

Koncepcja funduszu wyrównawczego, związanego z tą umową, polega na tem, że przedsiębiorstwa węglowe będą wносить opłaty od sprzedaży zyskowej węgla na rynku krajowym i eksportowym, z opłat tych powstanie fundusz, z którego eksporterzy węgla na rynki deficytowe będą pobierali wyrównanie. Wysokość opłat na fundusz wyrównawczy od jednej tonny dla przedsiębiorstw zagłębi: śląskiego i dąbrowskiego wynosić będzie zł 1'50, a zagłębia krakowskiego zł 1. Dla paru specjalnie źle sytuowanych przedsiębiorstw zostaną poczynione ulgi. Umowa o funduszu wyrównawczym zawarta jest narazie na pół roku z prawem rewizji po 3 miesiącach.

W ten sposób fundusz ten jest oparty na zasadzie samopomocy przemysłu węglowego.

Dla spornych spraw, wynikających zarówno z umowy eksportowej, jak i z funduszu wyrównawczego, przewidziany jest stały arbitraż Ministra Przemysłu i Handlu.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

KONFERENCJA NAFTOWA. — Od dłuższego już czasu toczą się pertraktacje w przemyśle naftowym o stworzenie organizacji, która objęłaby w racjonalny sposób wszystkie grupy przemysłu naftowego i podporządkowała je ogólnej linii programowej, idącej w kierunku rozwoju przemysłu naftowego i obrony przed konkurencją zagraniczną. W tych pertraktacjach przemysł naftowy korzysta z pomocy i pośrednictwa rządowego. Wszakże do chwili obecnej, jakkolwiek pertraktacje posuwają się z dnia na dzień naprzód, nie nastąpiło jeszcze porozumienie między poszczególnymi grupami, mimo że cały przemysł naftowy rozumie konieczność utworzenia wspólnej organizacji. Szczególnie będzie to miało znaczenie dla produkcji ropy, która winna znaleźć pełny zbył i odpowiednią słuszną cenę.

Wszystkie firmy, zrzeszone w Syndykacie Naftowym, osiągnęły zasadnicze porozumienie co do odnowienia umowy syndykackiej na nowych zasadach. Wszakże i tutaj nie zostało jeszcze osiągnięte porozumienie co do poszczególnych warunków.

Ponieważ jednak przemysł naftowy znajduje się w ciężkiej sytuacji gospodarczej, która w znacznym stopniu może być złagodzona przez racjonalną organizację, przeto Ministerstwo Przemysłu i Handlu postanowiło jeszcze raz użyć swego autorytetu dla skłonienia przemysłu naftowego do jak najszybszego zawarcia porozumienia, czy to w formie syndykatu, czy też inaczej pomyślanej organizacji.

W tym celu Pan Minister Przemysłu i Handlu postanowił odbyć przy udziale przedstawicieli zainteresowanych Ministerstw konferencję z przedstawicielami wszystkich grup przemysłu naftowego, którym zostaną przedstawione postulaty rządowe co do programu przyszłej organizacji przemysłu naftowego. Równocześnie zaś przedstawiciele przemysłu naftowego będą

musieli złożyć oświadczenie co do możliwości zawarcia, terminu i programu nowej dobrowolnej organizacji przemysłu naftowego. Porządek obrad konferencji jest następujący: 1) zagajenie konferencji przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu Dr. F. Zarzyckiego, 2) referat Dyrektora Departamentu Górniczo-Hutniczego P. Czesława Pechego o zagadnieniu organizacji przemysłu naftowego, 3) referat Naczelnika Wydz. Nafty P. Inż. Henryka Friedberga o dotychczasowych organizacjach przemysłu naftowego, 4) referat P. Ministra Marjana Szydłowskiego o przebiegu i wynikach prac nad utworzeniem nowej dobrowolnej organizacji przemysłu naftowego, 5) dyskusja nad zagadnieniem organizacji przemysłu naftowego i oświadczenia przedstawicieli poszczególnych grup, 6) zamknięcie obrad przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu.

Przypuszczać należy, iż wymieniona konferencja jeszcze dalej posunie zrozumienie konsolidacji wśród grup przemysłu naftowego i ostatecznie wpłynie na zawarcie dobrowolnego porozumienia.

Jakkolwiek Minister Przemysłu i Handlu posiada ustawowe pełnomocnictwa do przeprowadzenia przemysłowej organizacji przemysłu naftowego, to jednakże, jak stwierdziliśmy u źródła, Ministerstwo Przemysłu i Handlu tylko w ostatecznym razie zdecydowałoby się na zastosowanie zarządzenia przymusowego.

Pan Minister Przemysłu i Handlu bowiem liczy, że przemysł naftowy zwalczy wylaniające się trudności i do podpisania dobrowolnego porozumienia między swymi grupami doprowadzi.

HUTNICTWÓ ŻELAZNE

OBNIŻKA CEN ŻELAZA.—W wyniku prowadzonych od dłuższego czasu pertraktacji między Ministerstwem Przemysłu i Handlu a przedstawicielami hutnictwa żelaznego odbyła się w dn. 12 b. m. pod przewodnictwem Dyrektora Departamentu Górniczo-Hutniczego, P. Czesława Pechego, konferencja przedstawicieli rządowych i hutnictwa, w czasie której przedstawiciele hutnictwa żelaznego oświadczyli, że cena żelaza sztabowego zostanie obniżona o 10%, t. j. o zł 35 na tonnie. Nowa więc cena tonny żelaza sztabowego wyniesie zł 315. Do tej obniżki kluczowej zostanie dopasowany cennik na inne wytwory hutnicze. Obniżka ta obowiązywać ma od zaraz, a dla jej zrealizowania Syndykat Polskich Hut Żelaznych wyda stosowne zarządzenia.

Jakkolwiek hutnictwo żelazne znajduje się w bardzo ciężkim położeniu, to jednakże przeprowadzenie obniżki cen żelaza należy uznać za konieczność z punktu widzenia ogólnego-gospodarczego. Obniżka ta, zwłaszcza w sezonie wiosennym, winna przyczynić się do ożywienia rynkowego, co w konsekwencji winno wpłynąć na zwiększenie zamówień hutniczych.

Obniżka ceny żelaza handlowego ma duże znaczenie dla żelaznego przemysłu przerobczego, który w ten sposób będzie miał możliwość obniżenia kosztów swej produkcji i cen swoich wytworów, co z kolei rzeczy winno również wpłynąć na zwiększenie zbytu produkcji przemysłu żelaznego przetwórczego, zarówno na rynku krajowym, jak i eksportowym.

Wreszcie, zaznaczyć należy, iż obniżka ceny żelaza zmniejsza na rynkach europejskich rozpiętość między ceną polskiego żelaza a cenami żelaza fran-

cuskiego i belgijskiego, która to różnica jest bardzo znaczna. Oczywiście, niskość cen żelaza francuskiego i belgijskiego uwarunkowana jest specjalnymi właściwościami tych rynków, i Polska nie może się kusić nawet o to, aby kiedykolwiek cena jej żelaza mogła zrównać się z poziomem cen żelaza tych krajów. Mimo wszystko, ostatnia obniżka nieco tę rozpiętość zmniejsza.

KOPALNICTWO RUD ŻELAZNYCH W GRUDNIU 1931 R.

— Coraz bardziej pogłębiający się kryzys przemysłowy niezmiernie ujemnie odbijał się na kopalnictwie rudy żelaznej, które spada z każdym miesiącem. Kurcząca się wytwórczość wielkopiecowa nie daje zupełnie nadziei na zwiększenie zapotrzebowania rudy, tembardziej, że huty ze względu na kalkulacyjnych wolały zużywać większy odsetek bogatej rudy przywózowej. W grudniu zostały zatrzymane dalsze 2 kopalnie w okręgu częstochowskim, w innych zaś wydobywanie zostało mocno ograniczone, tak że spadło prawie o 50% w porównaniu do poprzedniego miesiąca. W grudniu we wszystkich jeszcze okręgach górniczych były pracujące kopalnie, jednakże szereg z nich przygotowywany jest już do zatrzymania. Grudzień był naogół najgorszym miesiącem w ciągu całego roku, wydobywanie zaś spadło do tak niskiego poziomu, jaki nie był notowany od 1924 r.; stanowiło ono zaledwie 23,4% przeciętnego miesięcznego wydobywania w 1913 r.

Liczbowo w wydobywaniu rud w poszczególnych okręgach przedstawiało się, jak następuje (w tonnach):

	Okręgi górnicze:				Ogółem
	częstoch.	radom.	zagłębie dąbr.	tarnogórski	
1930 — przec. mies.	32.642	5.612	802	662	39.737
Październik . 1931	16.729	3.075	666	250	20.720
Listopad . . . "	15.734	890	722	233	17.579
Grudzień . . . "	7.615	733	523	143	9.014
Stycz.-grudzień "	238.302	37.553	5.208	3.590	284.653
" " 1930	391.708	67.343	9.630	7.974	476.846

Jak widać z tego zestawienia, w grudniu w stosunku do listopada ogólne wydobywanie zmniejszyło się o 48,7%, przyczem wydobywanie dzienne obniżyło się o 44,3%. Największe zmniejszenie wydobywania nastąpiło w okręgu częstochowskim, gdzie spadło o 51,5%; w okr. radomskim zmniejszyło się ono o 17,7%, w zagł. dąbrowskim o 27,5% i w okr. tarnogórskim o 38,6%. W ciągu całego 1931 r. wydobywanie spadło w porównaniu z 1930 r. o 40,3%, w porównaniu zaś do 1913 r. wydobywanie było mniejsze o 38,6%. Procentowo roczne wydobywanie najwięcej spadło w okr. tarnogórskim, gdyż o 55%, w okr. częstochowskim o 39%, w radomskim o 44,2% i w zagł. dąbrowskim o 46%. Udział poszczególnych okręgów w ogólnym wydobywaniu przedstawiał się w grudniu, jak następuje: częstochowski 84,4% (w listopadzie 89,6%), radomski 8,2% (5%), zagłębie dąbrowskie 5,8% (4,1%) i tarnogórski 1,6% (1,3%).

Liczba uruchomionych kopalni, dających wydobywanie, wynosiła w grudniu 9 wobec 11 w listopadzie i 18 w grudniu 1930 r.

Liczba robotników, zatrudnionych w kopalnictwie, wyniosła 964 wobec 1.614 w listopadzie i 3.062 w grudniu 1930 r. Jak widać więc, w ciągu ostatniego roku załoga pracujących kopalni zmniejszyła się o 68,5%; w ciągu grudnia liczba robotników zmniejszyła się o 40%. Zapasy rudy są już tak duże, że przy dzisiejszym zmniejszonym spożyciu starczy ich blisko na rok, albo nawet i na dłużej.

Wydatność pracy robotnika (w tonnach miesięcznie i dziennie) przedstawiona jest w poniższym zestawieniu, przy czem uwzględnieni zostali jedynie robotnicy, zatrudnieni w kopalniach, dających wydobywanie:

	Liczba robotników w kop. z wydob.	Wydobywanie na 1 robotn.:	
		miesięcznie	dziennie
Sierpień 1931	2.121	11'70	0'437
Wrzesień "	2.003	10'92	0'392
Październik "	1.675	12'35	0'457
Listopad "	1.512	11'40	0'455
Grudzień "	870	10'36	0'450

Z liczb tych widać, że pomimo ogromnego spadku produkcji dzienna wydajność robotnika ok. 3 miesięcy utrzymuje się na jednym poziomie, a nawet ostatecznie wzrosła w porównaniu do poprzednich miesięcy.

Przywóz rudy oraz tworzyw, zawierających żelazo, zmniejszył się w grudniu bardzo znacznie; również i wywóz wykazuje już tylko zupełnie drobne ilości.

Liczbowo przywóz i wywóz rud przedstawia się następująco (w tonnach):

	Przywóz z zagran. rudy żelaznej	Przywóz z zagran. rudy żelaznej	Wywóz rudy żelaznej	Przywóz rudy manganowej
1930 — przec. mies.	20.400	5.530	6.785	3.044
Październik 1931	37.727	7.883	3.527	6.192
Listopad	22.206	10.121	3.318	4.201
Grudzień	14.636	2.734	267	833
Styczeń-grudzień	262.122	72.009	44.678	39.795
" " 1930	244.811	66.359	80.463	36.529

Przywóz rudy żelaznej wykazał w ostatnich miesiącach znaczne zmniejszenie w związku z ograniczeniem pracy wielkich pieców. Zmniejszenie przywozu rudy w porównaniu do listopada wyniosło 35,5%, innych zaś materiałów, zawierających żelazo, 73%. Pomimo to jednak w ciągu całego 1931 r. przywieziono więcej niż w 1930 r.: rudy żelaznej o 7% i innych tworzyw żelaznych o 8,3%. Świadczy to dobitnie o coraz większym przetrucaniu się przemysłu wielkopiecowego na rudę zagraniczną, która w ostatecznym rezultacie daje lepsze wyniki gospodarcze.

Wywóz rudy żelaznej wykazuje w grudniu prawie zupełny zanik, gdyż wyniósł zaledwie 8% wywozu ostatnich miesięcy i niecałe 4% w stosunku do przeciętnego miesięcznego wywozu z 1930 r. W ciągu całego roku wywóz rudy zmniejszył się o 42% w porównaniu z 1930 r. Przywóz rudy manganowej był w grudniu bardzo nieznaczny, jednak w ciągu całego 1931 r. był większy niż w 1930 r. o 8,8%.

Stosunek żelaza, zawartego w rudzie przywiezionej i wydobytej w kraju (obliczony według metody, wskazanej w zesz. 7 1930), przedstawiał się następująco:

	Żelazo w rudzie: wydobytej przywiezionej (a)	Stosunek I b : a	Stosunek II 100a : (a + b)
Sierpień 1931	5.486	2:32	30:1
Wrzesień "	4.623	2:70	25:5
Październik "	4.906	4:46	18:3
Listopad "	4.022	3:20	23:8
Grudzień "	2.680	3:16	24:0
Styczeń-grudzień	69.030	2:20	31:2
" " 1930	113.229	1:25	44:3

Stosunek II oznacza procentowy stosunek żelaza polskiego do całej ilości żelaza w rudzie, przeznaczonej do przetopu. Jak widać, stosunek ten w grudniu poprawił się trochę, jest to jednak wynikiem niewielkiego przywozu rudy w tym miesiącu. Przy porównaniu jednak całorocznego rezultatu staje się widoczne znaczne przesunięcie się na niekorzyść spożycia rudy krajowej.

Ceny wewnętrzne wielkich zmian nie wykazywały. Na zasadzie zawartych transakcyj notowano w okręgu radomskim cenę rudy brunatnej loco wagon Radom lub Cmielów $\text{z} 17$ — 21 za tonnę. Cena rudy wywozowej za 1 tonnę według danych Gł. Urz. Stat.—wynosiła w grudniu $\text{z} 18:70$ loco granica wobec $\text{z} 20:20$ w listopadzie. Przeciętna cena wywozowa w ciągu całego 1931 r. wyniosła $\text{z} 22:20$ za 1 tonnę, wobec $\text{z} 23:60$ w ciągu 1930 r.

HUTNICTWO ŻELAZNE W GRUDNIU 1931 R. — Grudzień zaznaczył się w hutnictwie żelaznym dalszym pogorszeniem się sytuacji. Wytwórczość spadła do nienotowanego poziomu, wywóz zaś wobec prawie zupełnego przerwania go do Sowietów obniżył się do nieznacznej ilości kilku tysięcy tonn. Stan zamówień syndykackich przedstawiał się tak słabo, jak nie było jeszcze dotąd od początku zawiązania Syndykatu.

Brak obstałunków w dotkliwy sposób odbija się na finansowym położeniu hut, miarą czego było oddanie pod nadzór sądowy jednej z największych hut śląskich — Huty Pokój.

Procentowy stan wytwórczości głównych działów w stosunku do 1913 r. podany jest w poniższym zestawieniu:

	Październ.	Listopad	Grudzień	Rok 1931
Wielkie piece . . .	28·8	25·5	21·2	33·6
Stalownie . . .	49·0	33·5	25·8	62·3
Walcownie . . .	50·5	33·6	25·4	60·0

W liczbach absolutnych w y t w ó r c z o ś ć hut żelaznych w ich zasadniczych działach przedstawiała się, jak następuje (w tonnach):

	Su-rówka	Stal zlewna	Wytw. walcowniciane	Rury	Liczba robotn.
a) w województwie kieleckim					
1930 — przecięt. mies.	12.857	27.225	19.525	2.956	14.601
Październik 1931	3.950	23.729	18.563	1.680	12.629
Listopad "	5.435	17.796	12.683	1.690	12.401
Grudzień "	7.577	19.073	11.771	1.212	12.588
Styczeń-grudzień "	80.816	264.419	181.843	21.162	—
" " 1930	154.280	326.703	234.291	35.371	—
b) w województwie śląskim					
1930 — przecięt. mies.	29.972	75.266	55.273	4.540	29.550
Październik 1931	19.906	42.911	33.242	4.604	25.468
Listopad "	16.476	28.690	22.192	2.131	25.260
Grudzień "	10.664	17.787	14.815	2.181	23.054
Styczeń-grudzień "	266.298	767.327	566.460	41.374	—
" " 1930	323.669	903.205	663.283	54.482	—
c) ogółem w Polsce					
1930 — przecięt. mies.	39.829	103.125	75.349	7.488	44.322
Październik 1931	23.856	67.710	52.673	6.284	38.211
Listopad "	21.911	46.486	35.093	3.821	37.677
Grudzień "	18.221	36.860	26.586	3.393	35.655
Styczeń-grudzień "	347.114	1.036.966	725.523	62.536	—
" " 1930	477.949	1.237.497	904.192	89.853	—

Do powyższej ogólnej wytwórczości całej Polski włączona jest również wytwórczość huty Kraków, która jednak w grudniu nie pracowała, w ciągu zaś całego roku dała 5.220 t stali i 4.220 t wytworów walcowniczych. Robotników przy remoncie zatrudniała huta w grudniu 13.

W dziale surówki wytwórczość wykazała ogólne zmniejszenie o 16,8%, przyczem spadek nastąpił tylko na Śląsku o 35,4%, podczas gdy b. Kongresówka wykazała wzrost o 39,5%. W ciągu całego roku w porównaniu z 1930 r. wytwórczość spadła o 27,4%. Liczba wielkich pieców pracujących pozostała bez zmiany, t. j. 7, z czego w b. Kongresówce 2 i 5 na Śląsku. W grudniu 1930 r. pracowało 10 pieców. Liczba pracowanych pieco-dni wyniosła w grudniu 166 wobec 198 w listopadzie; w ciągu całego roku piece przepracowały 2.633 pieco-dni, z czego 681 w b. Kongresówce i 1.952 na Śląsku wobec 3.763 w 1930 r.

Zbyt surówki w kraju wykazał dalszy spadek, osiągając zaledwie 5.100 t wobec 6.857 t w listopadzie i 13.056 t w październiku. W ciągu całego roku zbyt krajowy wyniósł 145.786 t wobec 187.250 t w 1930 r. Wywozu zagranicę w grudniu nie było; w ciągu całego roku wywóz wyniósł 1.597 t, prawie wyłącznie ferromanganu, wobec 1.535 t w 1930 r.; natomiast przywóz wykazuje wzrost z 3.378 t w 1930 r. do 5.350 t. Zapasy surówki od listopada mają tendencję ku wzrostowi i w grudniu wynosiły przeszło 45 tys. t wobec 36 tys. t w październiku; były jednak dużo mniejsze niż na początku roku, kiedy wynosiły przeszło 65 tys. t. Udział poszczególnych dzielnic wynosił w grudniu: b. Kongresówka 41,5% (w listopadzie 24,8%) i Górny Śląsk 58,5% (75,2%).

Wytwórczość stalowni wykazała spadek o 9,626 t, t. j. o 20,7%, przyczem nastąpił on tylko na Śląsku. W ciągu 1931 r. wytwórczość była mniejsza niż w 1930 r. o 16,2%. Zapasy stali utrzymywały się na poziomie ostatnich miesięcy, wykazując jednak w porównaniu do listopada lekką wzrost o 3,7%. Liczba pieców martenowskich zmniejszyła się z 22 na 21, liczba zaś pracowanych pieco-dni do 356 z 431; w ciągu całego roku piece przepracowały 7.906 pieco-dni, z czego przypadło na b. Kongresówkę 2.929, na Małopolskę 113 i na Górny Śląsk 4.864. W 1930 r. przepracowano 9.127 pieco-dni. Poza tem pracowało jeszcze 9 pieców elektrycznych, dając 74 pieco-dni, wobec 98 w listopadzie; w ciągu roku piece te przepracowały 1.007 pieco-dni wobec 1.013 w 1930 r. Udział poszczególnych dzielnic w wytwórczości wynosił w grudniu: b. Kongresówka 51,7% (w listopadzie 38,4%) i Górny Śląsk 48,3% (61,6%).

W dziale walcowni również zaznaczył się silny spadek produkcji, który w grudniu wyniósł 24,2%, i nastąpił w obu produkujących dzielnicach, przyczem jednak gros tego spadku miało miejsce na G. Śląsku. W ciągu roku w porównaniu z 1930 r. zmniejszenie wytwórczości wyniosło 16,8%; z tego w b. Kongresówce spadek wyniósł 22,5%, na Śląsku zaś 14,6%. Udział poszczególnych dzielnic w wytwórczości wynosił w grudniu: b. Kongresówka 44,1% (w listopadzie 36,1%) i Śląsk 55,9% (63,3%). Zbyt wytworów walcowniczych (łącznie z półwytworem, jednak bez spożycia własnego) spadł do 25.600 t, t. j. w porównaniu do listopada o 42%; w zbycie grudniowym wywóz wyniósł zaledwie 3.802 t, t. j. 14,8%. Wywóz do Z. S. R. R. wyniósł w grudniu zaledwie 26 t. W ciągu całego 1931 r.

darczy Państwa znajdują w polskiej klasie pracującej wytrwałego i wiernego sprzymierzeńca.

Odpowiadając delegacji sfer pracowniczych, Pan Minister oświadczył, iż Rząd zamierza powołać kontrolerów we wszystkich zakładach przemysłowych, korzystających z kredytów państwowych. Rząd dążyć będzie do unormowania stosunków w przemyśle przez zawarcie umowy zbiorowej, obejmującej zarówno robotników, jak i pracowników umysłowych na terenie całego włókiennictwa. Pan Minister podkreślił, że przeżywanie przez Polskę wraz z całym światem kryzys jest okresem niezmiernie ciężkim nietylko dla robotników, ale i dla pracowników umysłowych. Są jednak oznaki, że osiągnięty został punkt kulminacyjny i istniejące tendencje poprawy sytuacji gospodarczej nie okażą się zawodnymi.

Po audjencjach Pan Minister spożył obiad w ścisłym gronie, a następnie w celu bezpośredniego zetknięcia się z sferami przemysłowymi Łodzi wziął udział w przyjęciu, zorganizowanym na jego cześć przez Wojewodę Łódzkiego P. Jaszczolta w apartamentach gmachu Urzędu Wojewódzkiego.

W czasie swego pobytu w Łodzi Pan Minister Zarzycki podkreślił, że przemysł musi sam dążyć do sanacji przez ograniczenie do minimum wszelkich kosztów administracyjnych i ogólnych, przez usprawnienie aparatu sprzedaży i t. d. Dzika i bezwzględna konkurencja musi ustąpić miejsca solidności kupieckiej i pewnemu zespoleniu organizacyjnemu, w którego ramach, oczywiście, wzorowa konkurencja nie powinna być wykluczona. W interesującej włókiennictwo sprawie dostaw bawełny na długoterminowe kredyty oświadczył Pan Minister, że zagadnienie to, jako jedna z podstaw stworzenia kapitału obrotowego, jest kwestją delikatną i musi być dokładnie badane. Rząd nie zamierza prowadzić polityki monopolowej, lecz idzie mu tylko o zbadanie możliwości i korzyści dla kraju, a w szczególności przemysłu włókienniczego, i tylko pod tym warunkiem Skarb Państwa się zaangażuje, ale, oczywiście, zaangażowanie to musi być oparte na odpowiedzialności samego przemysłu.

Po całonocnym pobycie w Łodzi Pan Minister Zarzycki odjechał do Warszawy.

M. K.

EKSPORT WŁÓKIENICTWA ŁÓDZKIEGO W MARCU 1932 R.

Według danych Związku Eksportowego Polskiego Przemysłu Włókienniczego eksport włókienniczy z Łodzi przedstawiał się w marcu r. b. następująco: wywieziono towarów bawełnianych 1.565 kg wartości zł 15.778, towarów bawełnianych kolorowych 27.947 kg za zł 224.228, towarów wełnianych 16.328 kg za zł 114.030, towarów półwełnianych 2.422 kg za zł 23.511, towarów ze sztucznego jedwabiu 63 kg za zł 2.166, stożków do kapeluszy 17 za zł 312, koszul bawełnianych męskich 9.800 kg za zł 95.968, firanek bawełnianych, wykonanych mechanicznie 2.490 kg za zł 64.493, materiałów filcowych wełnianych 5.951 kg za zł 63.036, odzieży 65.247 kg za zł 532.546, przędzy bawełnianej kolorowej 15.749 kg za zł 94.794, przędzy wiganjowej kolorowej 4.995 kg za zł 11.889, przędzy wełnianej kolorowej 32.525 kg za zł 527.658; ogółem wywieziono 186.108 kg za zł 1.770.409. Oznacza to spadek eksportu w porównaniu z lutym o 40 tys. kg i ok. zł 300 tys. Eksport spadł również w porównaniu z marcem 1931 r.

Eksport ten kierował się do następujących krajów (w tys. zł): Francja 349, Rumunia 121, Daleki Wschód 267, Grecja 191, Persja 50, Palestyna 24, Syria i Egipt 171 (ogółem kraje Bliskiego Wschodu 265), Dania 89, Szwecja i Norwegia 26, Belgia 76, Holandia 119, Afryka Południowa 109, Austria i Jugosławia 49, Niemcy 29, Anglia 24, Szwajcaria 21, Łotwa i Estonia 2, Ameryka 6, różne kraje 3.

W całokształcie sytuacji eksportowej przemysłu włókienniczego na podkreślenie zasługuje coraz silniejsze rozproszkowanie tego eksportu, wyrażające się liczbowo w znacznym powiększeniu ilości krajów odbiorczych przy jednoczesnym zmniejszeniu się kwot wartości wywożonych towarów, półfabrykatów i odzieży na poszczególne rynki odbiorcze. Rozproszkowanie to świadczy o wzroście trudności zbytu polskich towarów włókienniczych na rynkach zagranicznych, spowodowanych wpró-

wadzeniem wszelkiego rodzaju ograniczeń i zakazów oraz kontyngentowania importu. Z drugiej jednak strony rozdrobnienie to jest wyrazem silnej inicjatywy akwizycyjnej i prężności włókiennictwa polskiego, które, w oparciu o współpracę z czynnikami rządowymi, nie ustaje w swych zabiegach o pozyskanie nowych rynków zbytu.

Pogorszenie zbytu zaobserwować się daje przede wszystkim na rynku francuskim, gdzie wprowadzone pod koniec miesiąca kontyngenty wyznaczone zostały na eksportowaną z Polski odzież w ilościach stosunkowo nieznacznych i niewspółmiernych do dotychczasowych rozmiarów tego eksportu. Jednocześnie ustalenie cła prohibicyjnego na obuwie gumowe jest drugim poważnym ciosem, który w marcu polskiej produkcji włókienniczej dał się na rynku francuskim bardzo dotkliwie we znaki. Zjawisko to jest o tyle niepomysłne, że rynek francuski wykazywał ostatnio stałą tendencję do zwiększania chłonności polskich towarów włókienniczych. Analogicznie przedstawia się sytuacja w Holandji, gdzie po wprowadzeniu kontyngentów eksport włókienniczy, rozwijający się bardzo intensywnie, zmalał do minimum.

Pomimo tych trudności istnieją bardzo poważne możliwości uzyskania nowych rynków zbytu, na które przemysł włókienniczy stanowczo zbyt mało dotąd zwracał uwagi. Do takich rynków należą, niewątpliwie, bardzo pojemne pod względem siły odbiorczej w dziedzinie włókiennictwa kolonie portugalskie. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że przy racjonalnej organizacji zbytu tania konfekcja łódzka może znakomicie konkurować z importowanymi tam towarami niemieckimi, czeskosłowackimi, angielskimi i francuskimi. Import obuwia płóciennogumowego jest tam olbrzymi, i utrudnienia, stosowane w tej dziedzinie na rynku francuskim, winny skłonić przemysł włókienniczy do skierowania swych wysiłków na rynki kolonii portugalskich. Poza tem wszelkiego rodzaju materiały bawełniane i jutowe znalazłyby zbyt, tembardziej, że stawki celne są minimalne w porównaniu z ogólnym dzisiejszym poziomem taryf celnych w krajach odbiorczych. Podjęte ostatnio rokowania w sprawie stworzenia bezpośredniej linii okrętowej między Gdynią a Lizboną uczyniłyby jednocześnie zbędnym pośrednictwo dotychczasowe portów niemieckich, oraz niemieckich linii okrętowych, tembardziej, że wobec towarów, importowanych do kolonii portugalskiej statkami portugalskimi stosowane są wydatne redukcje stawek celnych. W ten sposób możnaby transport towarów włókienniczych oprzeć o przyszlą linię polską z Gdyni z przeładunkiem w Lizbonie na okręty portugalskie.

Nie można pominąć również milczeniem faktu, iż włókiennictwo w niedostatecznej mierze stara się wykorzystywać poparcie jakie otrzymało w postaci eksportu kompensacyjnego. Tutaj inicjatywa mogłaby zdziałać bardzo wiele, i sądzić należy, że przemysł w działalności eksportowej skorzysta z tej nowej premii.

M. K.

EKSPORT WŁÓKIENICTWA BIELSKIEGO W MARCU 1932 R.

Według danych Związku Eksporterów Przemysłu Włókienniczego w Bielsku wywieziono w marcu z Bielska tkanin wełnianych kolorowych 7.175 kg wartości zł 289.605, tkanin bawełnianych 849 kg za zł 13.110, gotowej odzieży 994 kg za zł 1.660, koszul miękkich wartości zł 831, stożków do kapeluszy 160 kg za zł 4.782. Ogółem więc eksport włókienniczy Bielska w marcu r. b. wyniósł 9.178 kg wartości zł 309.988. Zwrot cła w marcu wyniósł zł 6.796. W porównaniu z lutym oznacza to spadek o 20%, w porównaniu zaś z marcem r. ub. o 60%. Wartość wywozu bielskiego w marcu stanowi najniższą pozycję eksportu w ostatnich latach. Najdotkliwiej spadek ten ujawnia się w eksporcie do krajów nadbałtyckich i północnych, gdzie w marcu wywieziono towarów wartości jedynie zł 25.836. W krajach tych eksport natrafia na reglamentację, przepisy dewizowe i konkurencję angielską. Niepomysłnie przedstawia się sytuacja eksportu w krajach środkowo-europejskich (Austria, Węgry, Czechosłowacja i Jugosławia), gdzie eksportowano w marcu za zł 178.373. Na rynkach tych producenci bielscy posiadają bardzo poważne należności, które w związku z trudnościami dewizowymi nie zostały dotąd uzyskane. Potęguje to wydatnie trudności finansowe przemysłu bielskiego. Poważnie przedstawia się spadek do krajów Europy Zachodniej, w której to grupie (Szwajcaria, Włochy, Belgia, Francja) eksport wyraził się sumą zł 10.000. Jedynie na Bliskim Wschodzie (Persja, Syria, Palestyna), gdzie wywieziono za zł 38 tys., oraz w Północnej Afryce, gdzie wywieziono za zł 15.355, stan posiadania eksportu został utrzymany. Na podkreślenie zasługuje likwidacja eksportu do Anglii i Egiptu.

M. K.

PRZEMYSŁ CUKROWNICZY

ROZDZIAŁ KONTYNGENTÓW CUKRU POMIĘDZY POSZCZEGÓLNE CUKROWNIE. — W „Dz. Ust. R. P.”

Nr. 21, poz. 158, ogłoszone zostało rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu i Rolnictwa w sprawie rozdziału ostatecznych kontyngentów cukru na czas od 1/X 1931 r. do 30/IX 1932 r. pomiędzy poszczególne cukrownie. Rozporządzeniem tem po raz pierwszy został przyznany poszczególnym cukrowniom kontyngent eksportowy, wynikający z udziału naszego przemysłu cukrowniczego w międzynarodowym porozumieniu cukrowniczym. Ogólna wysokość kontyngentu eksporto-

wego odpowiada przypadającej naszemu przemysłowi na mocy porozumienia międzynarodowego ilości, rozdział zaś tego kontyngentu pomiędzy poszczególne cukrownie został uskutecz-
niony proporcjonalnie do ich produkcji. Wobec tego, że produkcja w bieżącej kampanii cukrowniczej jest znacznie niższa od produkcji kampanii ubiegłej, kontyngent zasadniczy stanowi 73% produkcji. Kontyngent zapasowy, wyznaczony wobec dalszej tendencji spadku spożycia w najniższej przewidzianej ustawą wysokości, a mianowicie w wysokości 5% kontyngentu zasadniczego, został w tym stosunku podzielony pomiędzy poszczególne cukrownie.

O.

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

WYTYCZNE POLITYKI TŁUSZCZOWEJ. — Obecna sytuacja gospodarcza i konieczność jak największego uaktywnienia naszego bilansu handlowego skłania sfery miarodajne do wyszukiwania sposobów i możliwości oparcia krajowego przemysłu, wytwarzającego artykuły szerokiej konsumpcji, na krajowych surowcach i artykułach. Jednym z ważniejszych etapów w dążeniu do osiągnięcia samowystarczalności jest, wysunięty przez rolników, postulat zużytkowania przez szerokie warstwy konsumentów wszelkich tłuszczów jadalnych, wytwarzanych przez rolnictwo (np. masła i tłuszczów wieprzowych) oraz zużytkowania przez nasz przemysł olejarski szeregu surowców, produkowanych w kraju (np. nasion oleistych).

Na poparcie powyższej tezy i wynikającego stąd żądania zakazu, względnie ograniczenia do minimum, importu wszelkich artykułów tłuszczowych i oleistych sfery rolnicze przytaczają argument, że rolnictwo polskie ma w tym zakresie wielkie możliwości rozwoju i że w razie odpowiedniego zabezpieczenia zbytu i wyeliminowania szkodliwej konkurencji artykułów zastępczych jest w stanie swoją produkcją w zupełności pokryć a nawet wielokrotnie przewyższyć zapotrzebowanie rynku krajowego. Miałoby to również swą dobrą stronę w tem, że podniosłoby poziom hodowli i zwiększyłoby uprawę roślin bardziej opłacalnych aniżeli zboża chlebowe.

Wobec daleko idących zastrzeżeń ze strony przemysłu tłuszczowego, przetwórczego i olejarskiego oraz istniejących pomiędzy nim a rolnictwem różnic zdań co do ustalenia zasad nasze polityki gospodarczej w zakresie tłuszczów w dobie obecnej i na przyszłość, Ministerstwo Rolnictwa podjęło próbę uzgodnienia poglądów na tę politykę i zarazem opracowania zasad wytycznych, które mogłyby stanowić miarodajną podstawę rozważań rządowych.

W tym celu Min. Rolnictwa zwołało w dn. 17/II r. b. konferencję z udziałem wszystkich organizacji i sfer zainteresowanych oraz rzeczoznawców, która na podstawie przedstawionych w formie kwestionariusza pytań miała sprecyzować stanowisko w tych sprawach poszczególnych grup gospodarczych.

W wyniku obrad—wobec trudności przedyskutowania jednorazowego wszystkich zagadnień—konferencja postanowiła przenieść punkt ciężkości prac na cztery podkomisje, mające za zadanie opracować i uzgodnić konkretne wnioski, które podlegałyby zatwierdzeniu przez następną konferencję i które byłyby uważane za wyraz zgodnej opinii zainteresowanych sfer gospodarczych.

Pozytywnie konferencja ograniczyła się do uchwalenia rezolucji, iż osiągnięcie pełnej samowystarczalności w dziedzinie tłuszczów jest możliwe z wyjątkiem tych tłuszczów, które nie mogą być zastąpione przez surowce krajowe z uwagi na swe specjalne właściwości techniczne. Osiągnięcie wspomnianej samowystarczalności uzależnione jest od zastosowania szeregu środków natury gospodarczej i organizacyjnej. Sprecyzowaniem tych środków zajęły się 4 podkomisje, a mianowicie podkomisje do spraw: tłuszczów zwierzęcych, rzepaku i innych surow-

ców, olejów jadalnych, siemienia lnianego i innych olejów technicznych, margaryny i fabrycznych tłuszczów jadalnych.

Zebrania tych podkomisji odbyły się w Min. Rolnictwa w dn. 4—7/IV i—z małymi wyjątkami—porozumienie pomiędzy obiema stronami, t. j. rolnictwem i zainteresowanym przemysłem, zostało osiągnięte. Merytorycznie sprawa przedstawia się, jak następuje.

Nie ulega wątpliwości, że rolnictwo posiada możliwość podniesienia w przeciągu stosunkowo krótkiego czasu produkcji surowców tłuszczowych przez zwiększenie hodowli i zwiększenie uprawy roślin oleistych z wyjątkiem, rzecz prosta, egzotycznych. To zagadnienie nie nasunęło większych wątpliwości, natomiast stwierdzono na podstawie przedstawionych danych cyfrowych, że obecna produkcja nasion rzepaku, lnu, konopi i słonecznika oraz łoju zwierzęcego jest nie wystarczająca na potrzeby przemysłu przetwórczego, a produkcja nasion soi wychodzi zaledwie z fazy próbnej, wobec czego zastosowanie bezwzględnej prohibicji importu tych nasion i łoju jest niemożliwe; w tym wypadku przeto należy zastosować z wyjątkiem tłuszczów zwierzęcych, innych niż łoju, które znajdują się w wystarczającej ilości na rynku krajowym, system przejściowy, polegający na dopuszczaniu pewnego importu do czasu powiększenia przez rolnictwo produkcji tych artykułów, t. zn. mniej więcej do lat dwóch.

W konsekwencji tego stanowiska podkomisje opowiedziały się za podwyższeniem stawek celnych w tym zakresie z dopuszczeniem pewnych kontyngentów, co do których obowiązywałyby obecne stawki.

Natomiast co do margaryny sprawa żądań rolników zupełnego wyeliminowania jej z handlu jako artykułu zastępczego i poważnego konkurenta masła nie została całkowicie uzgodniona, uznano jedynie konieczność ograniczenia produkcji do pewnej ściśle określonej ilości stosownie do rzeczywistego zapotrzebowania rynku wewnętrznego.

Sprawa reglamentacji obrotu margaryną, sprawy organizacji skupu i dostawy do fabryk przetwórczych tłuszczów i nasion krajowych oraz standaryzacja tych produktów, termin i sposób ustalania wysokości dopuszczonych kontyngentów, ściśle oznaczenie wysokości stawek celnych, jak również sprawa importu stearin-leardu nie znalazły ostatecznego rozwiązania i mają być szczegółowo opracowane na specjalnie wybranych podkomisjach, poczem powrócą na obrady przyszłej ogólnej konferencji.

Dotychczasowe wyniki obrad, gdy już główne zasady są ustalone i pozostają jedynie szczegóły oraz plan ich zrealizowania, można uznać za rozstrzygnięte w sensie dodatnim dla rolnictwa. Udzielenie całkowitej preferencji artykułom krajowym wpłynie na zwiększenie ich produkcji i cen, dając w ten sposób realne korzyści rolnictwu.

Nie bez znaczenia jest fakt, że przez pewną planowość w gospodarce, przez zorganizowanie skupu i dostawy, rolnicy zwrócą baczniejszą uwagę na uprawę rzepaku, lnu, słonecznika oraz soi, na jakość i pewną standaryzację wyprodukowanych

nasion, co nie pozostanie bez wpływu na osiągnięcie lepszych cen i wyeliminowanie szkodliwego pośrednictwa.

Dalsze wysnuwanie wniosków co do skuteczności osiągniętych rezultatów i ich znaczenia na przyszłość byłoby jeszcze przedwczesne, w każdym jednak razie fakt porozumienia się przemysłu z rolnictwem w dziedzinie dotychczas spornej należy uznać za pomyślny.

V.

STAN ZASIEWÓW W POŁOWIE MARCA 1932 R. —

Stan zasiewów w połowie marca, ustalony na podstawie sprawozdań korespondentów rolnych Gł. U. Stat., przedstawiał się, jak następuje (stopień 5 oznacza stan wyborowy, 4—dobry, 3—średni, przeciętny, 2—mierny, 1—zły):

	1932		1931	
	III	XI	III	
Pszonica ozima . . .	2'8	3'1	3'4	
Żyto ozime . . .	2'9	3'1	3'4	

Jęczmień ozimy . . .	2'8	3'2	3'1
Rzepak ozimy . . .	2'8	—	3'3
Koniczyna	2'9	3'3	3'1

W porównaniu z ostatniem szacowaniem z listopada r. ub. stan zasiewów pogorszył się. Stosunkowo lepszy stan zasiewów zaobserwowano w woj. wschodnich, gorszy w woj. centralnych i częściowo zachodnich.

Tak niska naogół ocena stanu zasiewów nie jest jeszcze miarodajna dla oceny dalszej wegetacji oraz przypuszczalnych zbiorów. Stan ten został niewątpliwie spowodowany w głównej mierze nie sprzyjającym przebiegiem zimy w większej części kraju. We wschodniej części kraju gruba pokrywa śnieżna uchroniła zasiewy przed wymarzeniem, w woj. centralnych i częściowo zachodnich — duża część pól była pozbawiona pokrywy śnieżnej prawie zupełnie w ciągu dłuższego czasu.

Ten sam skutek na stan zasiewów wywarła niska temperatura w marcu, będąca niższą od średniej wieloletniej w tym samym miesiącu. Powolne zaś topnienie śniegu przyczyniło się do opóźnienia rozpoczęcia okresu wegetacji roślinnej.

H A N D E L

HANDEL ZAGRANICZNY

ORGANIZACJA EKSPORTU DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH.—

Z inicjatywy Pana Ministra Przemysłu i Handlu w Państwowym Instytucie Eksportowym toczą się prace w zakresie organizacji eksportu polskiego do Stanów Zjednoczonych. Prace te idą w 2 kierunkach: 1) w kierunku badawczym w odniesieniu do rynku wewnętrznego, 2) w kierunku powołania do życia prywatnej instytucji handlowej dla współpracy z analogicznymi instytucjami polsko-amerykańskimi na terenie Stanów Zjednoczonych w dziedzinie eksportu polskich towarów na rynek Stanów Zjednoczonych. Instytut przeprowadził ankietę wśród firm polskich, zainteresowanych rynkiem amerykańskim, która przyniosła obfity materiał rzeczowy, potwierdzający dotychczasową tezę Instytutu, że głównym brakiem w stosunkach handlowych Polski ze Stanami Zjednoczonymi jest brak odpowiednich kapitałów obrotowych oraz bezpośrednich stosunków z handlem amerykańskim.

Sprawa powołania do życia agenturowej firmy handlowej, nastawionej specjalnie na rynek amerykański, znajduje się w opracowaniu, i w najbliższym czasie zbierze się komitet organizacyjny, w skład którego wchodzi obok przedstawicieli Instytutu, przedstawiciele izb handlowych, rzemieślniczych, Izby Polsko-Amerykańskiej i zainteresowanych sfer gospodarczych. Zadaniem tego komitetu będzie powołanie do życia władz organizacyjnych projektowanej firmy, poczem komitet ten ulegnie likwidacji. Jednocześnie na terenie Polonji amerykańskiej New-York'u sygnalizowano powstanie dużej firmy dla handlu z Polską pod nazwą „Ampol” z kapitałem \$ 110 tys., przy udziale Rady Handlowego przy Poselstwie R. P. w Waszyngtonie P. Sapięhy. Firma ta opiera się wyłącznie na kapitałach Polaków amerykańskich i w chwili obecnej reprezentuje największą placówkę polską na tamtejszym terenie, nastawioną na ścisłą współpracę z rynkiem polskim. Na czele tej firmy stoi P. Red. Węgrzynek, wydawca tamtejszego dziennika polskiego p. t. „Nowy Świat”.

KOMITET WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ POLSKO-AUSTRYACKIEJ.—

W siedzibie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie odbyło się pod przewodnictwem Prezesa Izby P. Cz. Klarnera przy udziale przedstawicieli naczelnych organizacji gospodarczych konstituujące zebranie Komitetu Współpracy Gospodarczej Polsko-Austrjackiej, który ma za zadanie podjęcie planowych i intensywnych prac nad rozwojem i pogłębieniem wzajemnych stosunków gospodarczych między Polską a Austrią.

Komitet powitał z żywym zadowoleniem powołanie do życia analogicznej organizacji na terenie Austrii, dając wyraz nadziei że działalność Komitetu austriackiego przyczyni się do ułatwienia i wzmocnienia eksportu polskich wyrobów na rynek austriacki.

Komitet rozpatrywał szczegółowo możliwości i sposoby rozszerzenia podstaw importu austriackiego do Polski i, ustaliwszy szereg wytycznych co do metod wykonania swego programu, postanowił bezzwłocznie przystąpić do prac nad jego realizacją.

Przewodniczącym Komitetu został wybrany Prezes Izby P. Cz. Klarnier, zastępcą przewodniczącego P. A. Olszewski.

LIKWIDACJA SYNDYKATU POLSKICH EKSPORTERÓW TRZODY CHLEWNEJ I BYDŁA.—

Państwowy Instytut Eksportowy wystąpił z wnioskiem cofnięcia Syndykatu Polskich Eksporterów Trzody Chlewnej i Bydła uprawnień wydawania zaświadczeń na bezcelowy wywóz trzody. Uprawnienia te zostaną cofnięte z dniem 1 lipca r. b., w związku z czem należy się liczyć z likwidacją dotychczasowej działalności Syndykatu w tymże czasie.

AKCJA W KIERUNKU OBNIŻENIA EKSPORTOWYCH TARYF KOLEJOWYCH.—

W związku z koniecznością dostosowania eksportowych taryf kolejowych na pewne artykuły do obniżonego poziomu cen — Państwowy Instytut Eksportowy przysłał szereg wniosków taryfowych dla różnych towarów pochodzenia rolnego i przemysłowego. Wnioski te zostały uzgodnione z Ministerstwem Rolnictwa i w łonie Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Dn. 9 b. m. odbyła się w Prezydium Rady Ministrów konferencja z udziałem zainteresowanych resortów, na której rozważano sprawy powyższych wniosków w odniesieniu do artykułów rolnych i drzewnych. W wyniku obrad szereg wniosków zostało pozytywnie zatwierdzonych.

ORGANIZACJA EKSPORTU GRZYBÓW I JAGÓD.—

Naskutek porozumienia Państwowego Instytutu Eksportowego z Naczelną Dyrekcją Lasów Państwowych już w r. b. szereg okręgowych dyrekcji Lasów Państwowych przyspieszyło terminy ogłaszania przetargów na dzierżawę terenów leśnych dla zbiórki jagód i grzybów, które zostały wyznaczone w r. b. już w dn. 15/III r. b. Zarządzenie to ułatwi przeprowadzenie organizacji zbiórki grzybów i jagód leśnych, co stanowi zasadniczy warunek dla racjonalnej organizacji eksportu tych artykułów.

NOWE TRUDNOŚCI PRZY EKSPORCIE NA ŁOTWĘ.—

Eksport produktów rolnych na Łotwę nastęrczał bardzo poważne trudności w związku z ograniczeniami przywozu i podwyższeniem ceł. Ostatnio jednak sytuacja uległa dalszemu zaostreniu wskutek żądania ze strony Rządu łotewskiego, aby eksporterzy polscy zakupywali na Łotwie towary łotewskie, tytułem rekompensaty za 1/2 wartości eksportowanego do Łotwy towaru. Ponieważ rynek łotewski nie odgrywa poważniejszej roli dla Polski jako rynek zakupu, stawiany warunek jest niemiernie trudny do realizacji i niewątpliwie wpłynie na dalsze ograniczenie obrotów polsko-łotewskich.

IZBA HANDLOWA HISPANŃSKO-POLSKA. — W dn. 9 kwietnia odbyła się uroczysta inauguracja nowozałożonej Hiszpańsko-Polskiej Izby Handlowej w Barcelonie. Z ramienia Rządu Polskiego w uroczystości wziął udział Radca Polskiego Poselstwa w Madrycie P. Dr. T. Nieduszyński. Nowoutworzona instytucja już rozpoczęła czynną pracę nad zbliżeniem między polskimi i hiszpańskimi instytucjami handlowymi.

HANDEL WEWNĘTRZNY

AKCJA POMOCY DLA KUPIECTWA. — W wyniku odbytej w dn. 19 marca r. b. konferencji ze sferami kupieckim i z udziałem przedstawicieli zainteresowanych Ministerstw w sprawie pomocy dla handlu—Pan Minister Przemysłu i Handlu powołał ostatnio Komisję, mającą na celu ułatwienie Ministerstwu Przem. i Han. współpracy z kupiectwem w zakresie realizacji programu pomocy dla handlu. Ze strony sfer kupieckich w skład Komisji weszli PP.: Prezes Cz. Klarner, Prezes B. Herse, Poseł W. Wiślicki, Dyr. S. Wartalski, Poseł H. Brun, Dyr. J. Jakubowski, Dyr. B. Sikorski, Radca F. Rottenstreich, Radca A. Gepner, Poseł I. Jaeger. W dniu 7 kwietnia r. b. odbyło się pod przewodnictwem Pana Ministra F. Zarzyckiego pierwsze posiedzenie Komisji, które pozwoliło ustalić metody i plan prac nad realizacją programu pomocy dla kupiectwa. Ustalono, że ważniejsze postulaty kupiectwa będą badane i w miarę możliwości realizowane w następującej kolejności: 1) sprawy podatkowe i egzekucyjne, 2) sprawy socjalne, 3) sprawy kredytowe oraz 4) sprawy monopolowe i koncesyjne. Poza tem w poszczególnych pracach Komisji przewidziany został udział przedstawicieli zainteresowanych Ministerstw oraz rzeczoznawców, powoływanych przez organizacje kupieckie. Stwierdzona została konieczność koordynacji na terenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu tych prac, które będą prowadzone z zainteresowanymi Ministerstwami w odniesieniu do niektórych tez, wysuwanych przez kupiectwo.

W dn. 14 b. m. odbyła się pod przewodnictwem Pana Ministra F. Zarzyckiego następną koleżną sesją Komisji do współpracy z kupiectwem w zakresie realizacji programu pomocy dla handlu.

W konferencji tej wzięli udział PP.: Wiceminister Starzyński, Dyr. Michalski, Prezes Klarner, Prezes Herse, Poseł Wiślicki, Mec. Chełmoński, Dyr. Sikorski, Dyr. Jakubowski, Radca Rottenstreich, Radca Gepner, Poseł Jaeger, Dr. Lubowidzki. Ministerstwo Przemysłu i Handlu reprezentowane było przez PP.: Wiceministra F. Doleżala, Dyr. Lipińskiego, Naczelnika Sągajłło, Radcę M. Szyszkowskiego, Radcę Skrzywaną.

Przedmiotem obrad były sprawy podatkowe, głównie zaś ostatni okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 9 b. m. do wszystkich izb skarbowych, zapewniający płatnikom ulgi w spłacie podatku przemysłowego. Okólnik ten wydany w związku z akcją pomocy dla życia gospodarczego, w szczególności zaś dla kupiectwa, m. in. przewiduje:

a) szereg znacznych bonifikat przy spłacie zaległości w zależności od czasu ich spłacenia,

b) wstrzymanie egzekucyj zaległości podatku dla tych płatników, którzy nie skorzystali z uprawnień w zakresie bonifikat.

Zebrani podkreślili doniosłe znaczenie dla płatników ulg podatkowych, wynikających z okólnika, oraz zgodnie wskazali na konieczność wyjaśnienia niektórych punktów wątpliwych okólnika w drodze specjalnych instrukcyj, wydanych przez Ministerstwo Skarbu.

Poza okólnikiem zebrani rozważali sprawę prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych, które mają duże znaczenie zarówno dla płatników, jak również dla Skarbu Państwa. W związku z powyższym Związek Izb Przemysłowo-Handlowych ma opracować w terminie do 1 maja r. b. wzór prawidłowych ksiąg handlowych, który — zaakceptowany przez Ministerstwo Skarbu — byłby stosowany przez kupiectwo.

Pan Minister F. Zarzycki, zamykając konferencję, poświęconą sprawom podatkowym, i dziękując zebranym za wzięcie w niej udziału, wyznaczył następną koleżną konferencję Komisji na dz. 19 b. m. Przedmiotem obrad będą sprawy egzekucyjne.

M. Sz.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 23 marca do 8 kwietnia r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

	23 — 31/III		1 — 8/IV		Wzrost %
	zł	§	zł	§	
Pszenica					
Warszawa	27 96½	3 14	28 60	3 21	2 2
Poznań	25 17	2 82½	26 68½	2 99½	6 0
Lwów	27 62	3 10	29 12½	3 27	5 4
Przeciętna	26 91½	3 02	28 13½	3 16	4 5
Żyto					
Warszawa	26 06	2 92½	26 62	2 99	2 1
Poznań	25 04	2 81	25 87½	2 90½	3 3
Lwów	25 00	2 81	26 25	2 94½	5 0
Przeciętna	25 36½	2 85	26 24	2 94½	3 4
Owies					
Warszawa	24 56	2 75½	25 37½	2 85	3 3
Poznań	21 87½	2 45½	21 87½	2 45½	—
Lwów	26 87½	3 02	27 87½	3 13	3 7
Przeciętna	24 43½	2 74½	25 04	2 81	2 4
Jęczmień browarowy					
Warszawa	24 25	2 72	24 65	2 77	1 6
Poznań	24 25	2 72	24 33	2 73	0 3
Lwów	24 25	2 72	25 75	2 89	6 1
Przeciętna	24 25	2 72	24 91	2 80	2 7
Jęczmień zwykły					
Warszawa	23 18	2 60	23 85	2 68	2 8
Poznań	21 50	2 41½	21 58	2 42	0 3
Lwów	19 00	2 13	21 25	2 38½	11 8
Przeciętna	21 22½	2 38	22 22½	2 49½	4 7

— Na rynkach zbóż chlebowych nastąpiła w okresie sprawozdawczym (od 4 do 9 kwietnia) dalsza poprawa, wydatniając się najsilniej na giełdzie warszawskiej, gdzie zwykowały ceny pszenicy o zł 1 00 za 100 kg w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego, żyto o zł 0 25, jęczmień oraz owies przeciętnie o zł 1 00, podobnie jak i otręby pszenne i żytnie; jedynie ceny mąki pszennej pozostały bez zmiany, a żytniej nawet nieco spadły. Na giełdzie poznańskiej panowała tendencja spokojna, i olbrzymia większość cen pozostała bez zmiany; nieznacznie wyżej kształtowały się jedynie ceny jęczmieni. Również na giełdzie gdańskiej różnice nie są wielkie — zwykowały tylko ceny żyta, pszenicy oraz otręb, pozostałe notowania bez zmiany. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych przy niewielkiem ożywieniu panowała naogół tendencja spokojna.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica dworska 29 00 — 29 50 (28 00 — 28 50), — zbierana 28 50 — 29 00 (27 50 — 28 00), żyto 26 50 — 27 00 (26 25 — 26 75), jęczmień brow. 25 00 — 26 00 (25 75 — 24 75), — przemiatowy 24 00 — 24 50 (23 00 — 23 50), owies jednolity 26 00 — 27 00 (25 00 — 26 50), — zbierany 25 00 — 25 50 (24 00 — 24 50), mąka pszena luksusowa 47 00 — 52 00 (47 00 — 52 00), — pszena 4/0 42 00 — 47 00 (42 00 — 47 00), — żytnia pyłkowa 43 00 — 44 00 (43 00 — 44 00), — sitkowa 32 00 — 33 00 (33 00 — 34 00), — razowa 32 00 — 33 00 (33 00 — 34 00), otręby pszenne szale 17 60 — 18 50 (16 50 — 17 50), — pszenne średnie 17 00 — 17 50 (16 00 — 17 00), — żytnie 16 50 — 17 00 (16 00 — 16 50).

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

Poznań. — Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 26'50 — 26'75 (26'50 — 27'00), żyto 25'75 — 26'00 (25'75 — 26'00), jęczmień brow. 24'25 — 25'25 (23'75 — 24'75), — przemiatowy 64 do 66 kg 21'00 — 22'00 (20'50 — 21'50), — 68 kg 22'00 — 23'00 (21'50 — 22'50), owies, nadający się do siewu, 22'50 — 23'00 (22'50 — 23'00), owies zwykły 20'75 — 21'75 (20'75 — 21'75), mąka pszenna 65%-owa wraz z workiem 40'00 — 42'00 (40'00 — 42'00), — żytnia 65%-owa wraz z workiem 39'00 — 40'00 (39'00 — 40'00), otręby pszenne grube 16'00 — 17'00 (16'00 — 17'00), — pszenne średnie 15'00 — 16'00 (15'00 — 16'00), — żytnie 16'25 — 16'75 (16'25 — 16'75).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica czerwona 16'00 — 16'25 (15'50 — 15'75), żyto 16'25 (15'25), jęczmień najprzedniejszy 15'00 — 15'75 (15'00 — 15'75), — średni 14'50 — 15'00 (14'50 — 15'00), — pastewny 14'25 — 14'50 (14'00 — 14'50), otręby pszenne 10'50 (10'25), — żytnie 10'50 (10'25).

BYDŁO I MIĘSO

— Wzmoczone zapotrzebowanie mięsa przez przemysł masarski w połowie marca przed świętami Wielkiejnocy, przy jednoczesnym dość poważnym skutkiem gwałtownej wyprzedaży uszczuplenia pogłowia rzeźnego w kraju — wywołały zahamowanie dotychczasowej niskiej tendencji cen; w ostatnich tygodniach zaznaczyła się nawet nieznacznie zwyżka cen żywca. Korzystne to zjawisko winno znaleźć swój oddźwięk w powstrzymaniu się rolników od likwidacji pogłowia hodowlanego, co w wielu miejscowościach dało się ostatnio zauważyć.

Okres Wielkiejnocy powinien stanowić zwrotny punkt w kształtowaniu się cen materiału rzeźnego w kraju, odtąd bowiem prawdopodobnie ceny będą zwyżkować przez dłuższy okres czasu.

Zmniejszenie się rozmiarów wywozu zwierząt rzeźnych z Polski na rynki obce oraz krytyka i niezadowolone niektórych sfer gospodarczych doprowadziły do poważnych zmian i uszczuplenia zakresu działalności Syndykatu Polskich Eksporterów Trzody i Bydła.

Niebywałe pogmatwanie interesów licznych branż zawodowych na Targowicy Warszawskiej, organizacje terrorystyczne i dążność niektórych warstw handlujących do nieujawniania swych transakcji — doprowadziły do ostrego zatargu i licznych nadużyć na terenie Rzeźni Warszawskiej, który to stan niepomniernie utrudnia działalność nowopowstałej Giełdy Mięśnej.

Warszawa. — Według urzędowej cedyły Giełdy Mięśnej placono — w \mathcal{Z} za 100 kg żywej wagi: woły mięsiste 65 — 70, — starsze, tłuste 60 — 65, krowy mięsiste 50 — 60, cieleta 65 — 70, świnie słoninowe od 150 kg 105 — 110, — 130 — 150 kg 95 — 100, — mięsne od 110 kg 85 — 90.

Poznań. — Notowano — w \mathcal{Z} za 100 kg żywej wagi loco targowicy: woły pełnom. wytucz. 64 — 68, — mięsiste tucz. do lat 3 58 — 62, — starsze 46 — 54, — miernie odżyw. 30 — 40, bubaje wytucz. pełnom. 56 — 60, — tucz. mięsiste 46 — 54, — nietucz. dobrze odżyw. 40 — 44, — miernie odżyw. 32 — 36, krowy i jałówki wytucz. pełnom. 62 — 66, — tucz. mięsiste 54 — 62, — nietucz. dobrze odżyw. 30 — 38, — miernie odżyw. 24 — 30, młodzież dobrze odżyw. 32 — 40, — miernie odżyw. 26 — 30, cieleta najprzedn. wytucz. 74 — 80, — tuczone 68 — 72, — dobrze odżyw. 60 — 66, — miernie odżyw. 44 — 50; wytucz. pełnom. jagnięta i młodsze skopy 70 — 80; świnie pełnom. wagi od 120 do 150 kg 88 — 90, — od 100 do 120 kg 82 — 86, — od 80 do 100 kg 76 — 80, — ponad 80 kg 70 — 74, maciory i późne kastraty 72 — 80, świnie bekonowe 70 — 74. Przebieg targu spokojny, spędy w końcu miesiąca zmniejszone.

Mysłowice. — Według ostatnich sprawozdań targowych placono — w \mathcal{Z} za 100 kg żywej wagi: woły A 0'70 — 0'82, B 0'60 — 0'69, C 0'50 — 0'59, stadniki A 0'62 — 0'72, B 0'54 — 0'61, C 0'45 — 0'51, jałówki i krowy A 0'65 — 0'75, B 0'60 — 0'70, C 0'50 — 0'59, D 0'40 — 0'49, E 0'35 — 0'39, cieleta B 0'60 — 0'70, C 0'50 — 0'59, D 0'40 — 0'49; świnie tuczone ponad 150 kg żywej wagi 1'05 — 1'13, od 120 do 150 kg 0'95 — 1'04, od 100 kg do 120 kg 0'85 — 0'94, — bekonowe 0'75 — 0'84. Przebieg targu spokojny, tendencja mocna.

MASŁO

— Marzec należy do przełomowego okresu w produkcji nabiałowej, stanowiąc przejście między tajemnym żywieniem krow a pastwiskowem. W okresie tym większej niżki cen nabiału nie należało się spodziewać, ponieważ cała produkcja mleka oparta była na drogich obecnie paszach zimowych, jednakże niekorzystna sytuacja eksportowa i zmniejszona pojemność rynku wewnętrznego stwarzały sztuczną nadprodukcję masła i sera, wpływając w ten sposób na dość znaczny spadek cen nabiału. Odbicie tego stanu rzeczy znalazło swój wyraz w obniżeniu od dn. 7/III r. b. przez Komisję Nabiałową hurtowych cen masła wyborowego i deserowego o \mathcal{Z} 20 na 1 kg. Jednakże

już w połowie marca wobec zbliżających się świąt Wielkiejnocy zapotrzebowanie na masło zarówno kuchenne, jak i stołowe, wzrosło, wywołując zwyżkową tendencję cen, do czego przyczyniła się Komisja Nabiałowa, podnosząc od dn. 21/III ceny masła wyborowego i solonego o \mathcal{Z} 20 na 1 kg.

Naogół, ceny masła, naskutek wzrastającej produkcji, wykazują tendencję zniżkową, co jeszcze bardziej zmniejsza dochodowość obór mlecznych i powoduje wyraźną tendencję wśród hodowców do likwidowania pogłowia krowiego o małej wydajności.

Warszawa. — Hurtowe ceny masła w/g Komisji Nabiałowej wynoszą od dn. 21/III — w \mathcal{Z} za 1 kg: masło wyborowe 4'20, — deserowe 3'40, — solone mleczarskie 4'00, — oseekowe 2'80. Tendencja utrzymana, zapotrzebowanie średnie.

Lwów. — Notowano — w \mathcal{Z} za 100 kg w hurcie loco skład: masło deserowe 3'80 — 4'00, — stołowe 3'50 — 3'70, — kuchenne 3'00 — 3'20. Tendencja zniżkowa.

Bielsko. — Ostatnie notowania — w \mathcal{Z} za 1 kg: masło wyborowe 4'10 — 4'20, deserowe I gat. 4'00 — 4'10, stołowe niesolone 3'90 — 4'00, wiejskie oseekowe 3'80 — 3'90. Tendencja zlekka zwyżkowa.

Łódź. — Hurtowe notowania — w \mathcal{Z} za 1 kg: masło wyborowe 4'38, deserowe 4'20, solone 4'00. Tendencja utrzymana, podaż i zapotrzebowanie normalne.

METALE I WYROBY METALOWE

Rynek metali stał nadal pod znakiem tendencji słabej; przy ograniczonym zapotrzebowaniu ceny większości metali kształtowały się zniżkowo.

Katowice. — Notowania Biura Rozdzielczego Zjednoczonych Fabryk Blachy Cynkowej — w \mathcal{Z} za 1.000 kg parytet stacja Chebzie G. Śląsk: blacha cynkowa przy odbiorze ponad 30 t 954'50, — przy odbiorze od 5 do 30 t 976'00, — przy sprzedaży przez hurtowników i kupców uprzywilejowanych nie w drodze komisowej odsprzedawcom 1.019'50, — przy sprzedaży przez hurtowników i kupców uprzywilejowanych ze składu konsumentom 1.063'00.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 4 do 9 kwietnia 1932 r.

Zainteresowanie akcjami na giełdzie warszawskiej uległo w okresie sprawozdawczym dość znacznemu zmniejszeniu; ilość notowanych akcji wykazuje dalsze zmniejszenie przy dość ograniczonych obrotach, kursy zaś kształtowały się naogół zniżkowo.

Z akcji bankowych nadal notowane były tylko akcje Banku Polskiego, których kurs, ulegając nieznacznym jedynie wahaniom, wykazuje poprawę w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Poza tem obracano jedynie akcjami przedsiębiorstw metalurgicznych: Ostrowca, Lilpopy i Starachowic; kurs pierwszych utrzymał się bez zmiany na poziomie, ustabilizowanym od dłuższego już czasu, dwie ostatnie natomiast akcje wykazują niewielkie niżki kursowe. Z dniem 5/IV r. b. akcje Cukrowni i Rafinerii „Nieledeu”, S. A., notowane są bez kuponu za 1930/31 r., wartości 4%, akcje zaś „Gdańskiego Monopolu Tytoniowego”, S. A., bez kuponu za 1931 r., wartości 12%.

Na giełdach prowincjonalnych obroty akcjami spadły do minimum; sporadyczne transakcje zawierane są po kursach, przeważnie mało odbiegających od ostatnich notowań.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 9/IV
Bank Polski	\mathcal{Z} 100	85'00	84'25	84'75—84'50 85'00
Lilpop	\mathcal{Z} 25	15'50	15'00	15'10
Ostrowiec — serja B I—III em.	\mathcal{Z} 50	30'50	30'50	—
Starachowice	\mathcal{Z} 50	6'20	6'00	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w \mathcal{Z}); Jaworzno — 9'50, Zieloniewski i Fitzner-Gamper — 10'00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (jak wyżej): Chodorów — 95'00, Tesp — 80'00.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej)—w nawiasach podane są notowania okresu poprzedniego; Bank Polski — 85'00—84'00 (85'00—84'00).

CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN.

STOSOWANIE CEŁ MAKSYMALNYCH. — W „Monitorze Polskim” z dn. 8/IV r. b. Nr. 81, poz. 114, ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 6/IV 1932 r., częściowo zmieniające rozporządzenie tegoż Ministra z dn. 29/III w sprawie stosowania ceł maksymalnych.

Nowe rozporządzenie prostuje rozporządzenie z dn. 29/III w tym du.hu. że lista B, zawierająca wykaz towarów, zasadni-

czo wolnych od cła według taryfy celnej, lecz podlegających cłom maksymalnym, będzie zawierała tylko 2 stawki, dotyczące mianowicie, węgla i koksu. W ten sposób węgiel kamienny, brunatny, torfowy i cegielki węglowe (brykiety) będą opłacały cło w wys. zł 12 od 100 kg; koks również będzie płacił zł 12. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

UELASTYCZNIENIE TARYF NA KOLEJACH WĄSKOTOROWYCH. — Wzmoczona działalność przedsiębiorstw ruchu samochodowego odbija się szczególnie ujemnie na pracy kolei wąskotorowych, jako obsługujących, podobnie jak samochody, potrzeby lokalne pewnych zamkniętych okręgów, a stanowiących aparat mniej od samochodów sprawny i elastyczny. W celu ułatwienia zwalczania powstałego w ten sposób współzawodnictwa Ministerstwo Komunikacji wydało ostatnio — od dn. 1 V r. b. — rozporządzenie, uprawniające dyrektorów dystryktów okręgowych P. K. P. do udzielania od obowiązujących na kolejach wąskotorowych taryf osobowych i towarowych pewnych zniżek, które uznane będą za konieczne dla zachowania przy kolejkach, względnie dla odebrania od samochodów takich przewozów osób i towarów, które stanowiły dotąd przedmiot przewozu kolei wąskotorowych.

Zniżki te mogą być wprowadzane doraźnym zarządzeniem dyrektorów z ważnością od dnia ogłoszenia zapomocą obwieszczeń na odnośnych stacjach. Termin działania zniżki może być podany w obwieszczeniu, w braku zaś określonego terminu zniżka może być odwołana najwcześniej po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia odwołania. Wprowadzenie i odwołanie zniżek taryfowych powinno być następnie ogłoszone w „Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych”.

W zakresie ruchu osobowego zniżki mogą być udzielone tylko przy przejazdach według taryfy normalnej, nie ulgowych. Przy ustalaniu zniżki opierać się należy na możliwie dokładnej kalkulacji kosztów przejazdu konkurencyjnymi samochodami i z takim obliczeniem, aby wzrost przejazdów pokrył straty ze zniżki opłaty. Zniżka nie powinna ustalać opłat niższych niż

$\frac{1}{3}$ ceny przejazdu autobusem i nie może dać opłat niższych niż zł 4.2 od osoby i kilometra w klasie III, zł 6.3 w klasie II i zł 10.5 w klasie I.

W zakresie ruchu towarowego zniżki taryfowe mogą być udzielane również tylko na podstawie ścisłej kalkulacji kosztów przewozu drogą konkurencyjną i z takim obliczeniem, aby wzrost przewozów nie tylko pokrył straty z powodu zniżki opłaty, ale dał ponadto i pewną nadwyżkę wpływów. W tym celu wskazane jest udzielanie takich zniżek w drodze umownej z nadawcą przez zapewnienie kolei pewnych kontyngentów ilościowych przewozu. Zniżki taryfowe nie powinny schodzić poniżej kosztu własnego przewozu samochodami, w celu zaś zabezpieczenia kolei od strat nie powinny one być większe nad 20% z opłat według klasy VI i nad 30% z opłat klas wyższych, bądź też polegać na obniżkach o jedną klasę w porównaniu do klasyfikacji obowiązującej.

Trzeba oczekiwać, iż zarządzenie powyższe, będące dowodem odstąpienia zarządu kolejowego od sztywnych form dotychczasowej gospodarki taryfowej, pozwoli kolejom wąskotorowym przystosować się do nowych warunków współpracy z ruchem samochodowym i usunie niebezpieczeństwo ograniczenia jeżeli nie zamknięcia na nich ruchu. Działalność kolei dojazdowych jest poważnym uzupełnieniem pracy sieci normalnotorowej, którą zasilają ona w ładunki dowożone lub której ułatwia zbył towarów, dla ludności danego okręgu zaś stanowią koleje wąskotorowe niezastąpiony środek transportu artykułów masowych i tanich, których przejąć ruch samochodowy ani chce, ani może.

J. G.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

POLSKIE PRZEDSIĘBIORSTWA ŻEGLUGOWE W ROKU 1931. — Ogłoszone przez Główny Urząd Statystyczny dane, dotyczące przewozów polskich przedsiębiorstw żeglugowych w ciągu ostatnich 3 lat, przedstawiają się, jak następuje (w tonnach):

1929	616.180
1930	856.783
1931	1.057.992

W liczbach tych musimy przeprowadzić pewną korektywę. Mianowicie, liczba dla 1929 r. nie obejmuje 2.696.5 t rudy, przywiezionej do Polski statkami „Polskarob”, oraz 11.189.5 t węgla i 1.683.5 std drzewa, przewiezionych przez to samo towarzystwo pomiędzy portami obcemi; uwzględnia ona jedynie w ogólnych przewozach „Polskarob” 99.060 t, t. j. tylko wywóz węgla z Polski, dokonany statkami tego przedsiębiorstwa. Po przeliczeniu więc drzewa na miarę wagową otrzymujemy jako kwotę

ogólnych faktycznych przewozów polskich przedsiębiorstw żeglugowych w 1929 r. 636.066 t¹⁾.

Dla bardziej wyrazistego porównania rozwoju przewozów polskich przedsiębiorstw żeglugowych liczbę przewozów w 1929 r. przyjmujemy za 100 i wtedy jako wskaźniki dla lat 1930 i 1931 otrzymujemy liczby: 134.9 oraz 166.3.

W okresie tych samych 3 lat zamorskie obroty towarowe Gdyni i Gdańska wyrażały się liczbami:

	Tys. tonn	Wskaźnik
1929	11.249.5	100.0
1930	11.841.4	105.3
1931	13.630.6	121.1

¹⁾ Powyższe liczby podawane są w ostatnich sprawozdaniach „Polskarob”.

Stąd widać, że wzrost przewozów polskich przedsiębiorstw żeglugowych w ciągu ostatnich 3 lat jest znacznie szybszy od wzrostu ogólnych zamorskich obrotów towarowych przez porty polskie. Udział przewozów polskiej floty handlowej w ogólnych obrotach naszego handlu zamorskiego przez porty polskie¹⁾ wzrastał z 5·26% w 1929 r. do 6·48% w 1930 r. i do 7·29% w 1931 r. Na szczególne przytem podkreślenie zasługuje zwiększenie się udziału polskiej żeglugi w 1931 r., który był rokiem ostrego kryzysu w żegludzie i charakteryzował się na światowym rynku frachtowym zaciętą walką konkurencyjną.

Z przejawami zwiększonej walki konkurencyjnej spotyka się żegluga polska na swoim dotychczasowym terenie działania, i istnieją poważne podstawy do przewidywania znacznego jeszcze pogorszenia się tych stosunków. Wpływa na to szereg powodów.

Przedewszystkiem porty polskie wykazują stałą tendencję rozwojową, niezahamowaną nawet w ub. roku kryzysowym, gdy jednocześnie obroty sąsiednich portów obcych spadły bardzo znacznie.

Wobec tego porty polskie stają się coraz bardziej atrakcyjnymi dla obcych przedsiębiorstw żeglugowych. Wykazują to nast. liczby, dotyczące obcych statków, odwiedzających porty polskie:

	W e s z ł o		W y s z ł o	
	liczba statków	pojemność mt	liczba statków	pojemność mt
1930	8.316	6.172.920	8.306	6.157.101
1931	9.104	6.711.001	9.119	6.729.732
Wzrost %-owy w 1931 r.	9·48	8·72	9·79	9·30

Biorąc pod uwagę, że w tym samym okresie czasu ogólne obroty portów polskich wzrosły o 15·18%, należy uznać, że warunki pracy dla polskich przedsiębiorstw żeglugowych, ze względu na obce współzawodnictwo, stały się cięższymi. Widzimy tu zatem pewnego rodzaju przeciwieństwo interesów portów polskich, którym zależy na zainteresowaniu swoją działalnością jak największej ilości przedsiębiorstw żeglugowych, oraz interesów polskich przedsiębiorstw okrętowych, dla których obce przedsiębiorstwa stwarzają w pewnym przynajmniej stopniu nową konkurencję i odbierają część przewożonych dotąd ładunków.

Należy zaznaczyć, że ostatnio daje się zauważyć we wszystkich portach i na wszystkich kierunkach wzmocniona praca trampów, t. j. okrętów, które, mając zakontraktowany pewien ładunek, odwiedzają dany port i przy tej sposobności uzupełniają posiadany już fracht, wzgl. w drodze powrotnej do portu macierzystego lub też idąc do innego portu, który w danym momencie armator uważa dla swoich interesów za odpowiedni, gotowe są zabrać przygodnie nadarzący się towar. Jest rzeczą jasną, że statki te, których koszty eksploatacyjne zostały już pokryte przez głównego kontrahenta, mają możność przewiezienia jednorazowo towaru po stawkach, które są nie do przyjęcia dla linii regularnej żeglugi, utrzymujących na danej trasie stałą komunikację i ściśle kalkulujących wysokość frachtów dla przewożonych towarów. Ciekawym i jaskrawym przykładem powyższego może być fakt, że np. ostatnio eksporterem egipskiej bawełny do Polski opłaca się lepiej wysłać transporty tego towaru trampem do Hull, a następnie dopiero, po przeładunku, do Gdyni, niż korzystać z bezpośredniej stałej komunikacji między Aleksandrią a Polską.

Szczególnie niebezpieczna dla nas jest działalność trampów niemieckich. Wpływa na to przedewszystkiem niedostateczne zatrudnienie niemieckiej marynarki handlowej (w 1931 r. unieruchomiony tonnaż wynosił do 19·2% niemieckiej floty handlowej). Trzeba ponadto zdawać sobie sprawę, że przedsiębiorstwa niemieckie, mając mocno ugruntowany pogląd, iż nie są tylko prywatnym przedsiębiorstwem, ale przedewszystkiem

narzędziem polityki gospodarczej Niemiec — dopuszczone do konkurencji z przedsiębiorstwami polskimi będą zawsze gotowe do złożenia oferty poniżej najbardziej konkurencyjnych warunków ofert polskich przedsiębiorstw. Wreszcie nie można pominąć milczeniem faktu, że szereg krajowych, wzgl. gdańskich przedsiębiorstw spedycyjnych lub maklerskich pozostaje w stosunkach długoletniej współpracy handlowej z niemieckimi przedsiębiorstwami żeglugowymi i obecnie, stojąc na stanowisku egoistycznego, zrozumiałego zresztą, interesu kupieckiego, nie widzi powodów do zaprzestania dalszej, ściślej współpracy z temi przedsiębiorstwami; przeciwnie — nawet we wzmocnieniu tej współpracy widzi jedyne źródło swej dalszej egzystencji, zagrożonej przez powstanie nowych przedsiębiorstw transportowych i maklerskich, związanych z polską żeglugą, wzgl. przerwaniem się niektórych dawnych przedsiębiorstw do współdziałania z polskimi przedsiębiorstwami okrętowymi. Takı stan rzeczy umożliwi konkurencji niemieckiej dokładne zapoznanie się z warunkami pracy polskich przedsiębiorstw przez możność zdobycia ofert przedsiębiorstw polskich, czyli do pewnego stopnia prowadzenie stałego wywiadu w zakresie polskiej żeglugi.

Wzrost ogólnych przewozów polskich przedsiębiorstw żeglugowych w 1931 r. wskazuje niewątpliwie na ich żywotność i znaczną odporność. Tem nie mniej nie byłoby jednak uzasadnione twierdzić, że kryzys r. ub. nie wywarł ujemnego wpływu na kształtowanie się interesów polskiej żeglugi. Nie będziemy tu już mówili o skutkach, wynikłych z dewaluacji funta i ogólnego katastrofalnego spadku frachtów morskich, ograniczając się jedynie do stwierdzenia niekorzystnych przesunięć w samym ruchu towarowym.

Do tego rodzaju zmian należy zaliczyć znaczny spadek przewozów między portami zagranicznymi. Przewozy te w 1930 r. wynosiły 89.101 t, podczas gdy w 1931 r. tylko 64.510 t. Różnica na niekorzyść 1931 r. wynosi zatem 24.591 t, t. zn. 27·6%.

Następnie zwracają uwagę liczby przewozów przez statki polskie w imporcie i eksporcie:

	Tonn		% -owy udział
	W	y w ó z	
1930	618.612	6·04	
1931	869.129	7·06	
	P r z y w ó z		
1930	149.070	9·33	
1931	124.353	9·47	

Widzimy więc przedewszystkiem znacznie mniejsze względne liczby przewozów naszych linii okrętowych w imporcie niż w eksporcie, pomimo że procentowy udział daje nam obraz zupełnie odmienny. Stosunek przewozów importowych do eksportowych w 1930 r. kształtował się jak 1:4, podczas gdy w 1931 r. rozpiętość jego jeszcze wzrosła i wyrażała się stosunkiem 1:7. Powyższe stwierdzenie posiada pierwszorzędne znaczenie dla oceny warunków pracy naszej żeglugi. Z przytoczonych liczb wynika bowiem jasno, że przedsiębiorstwa nasze w drodze powrotnej nie posiadają potrzebnego im ładunku i stąd kalkulacje swoje muszą b. często przeprowadzać tylko na wpływach z podróży w jednym kierunku.

Drugim ważnym stwierdzeniem jest fakt, że, kiedy w eksporcie wzrost przewozów polskiej żeglugi postępuje szybciej (40·5%) niż wzrost ogólnych liczb ładunków, eksportowanych przez Gdańsk i Gdynię (20·2%), to przeciwnie — w imporcie widzimy spadek przewozów na statkach polskich (16·6%), a większy procentowy ich udział w ogólnych liczbach importu przez porty polskie tłumaczy się znowu stosunkowo większym spadkiem liczb tego importu (17·8%). Jednakże w obu wypadkach natężenie tendencji jest zupełnie odmiennie, co w wyniku stwarza wyżej podkreślone mniej korzystne dla żeglugi kształtowanie się stosunku ładunków eksportowych i importowych.

Rozwój polskiej żeglugi, dający możność polskiemu gospodarstwu utrzymywania bezpośredniego kontaktu z odbiorcami i źródeł

¹⁾ Przy obliczaniu procentowego udziału, z cyfr ogólnych przewozów polskich przedsiębiorstw żeglugowych potrącono wagę towarów, przewiezionych między portami obcymi.

ami zakupów (wykluczając w ten sposób zbędne pośrednictwo) i zabezpieczający je przed wyżsikiem obcych przedsiębiorstw żeglugowych (uniemożliwia bowiem tym przedsiębiorstwom zdobycie w portach polskich monopolistycznego stanowiska) — zależy przede wszystkim od stanowiska kupców i przemysłowców polskich. Kierowanie przez nich obrotów przez porty polskie, które w chwili obecnej są już w zupełności przygotowane do przyjęcia olbrzymiej większości eksportowanych i importowanych towarów, jest kardynalnym wymogiem dla należytego uzyskania polskich przedsiębiorstw żeglugowych. Środkami do przeprowadzenia tego postulatu, poza dobrą wolą sfer zainteresowanych, jest przede wszystkim zawieranie umów na warunkach c. i. f. port obcy przy eksporcie i f. o. b. tenże port obcy przy imporcie, co zapewnia w każdym wypadku polskiemu przemysłowcowi lub kupcowi zupełną swobodę w obiorze drogi dla swego towaru. Obecny stan rzeczy w tym zakresie, zwłaszcza jeśli chodzi o transporty masowe, nie jest zadowalający. Przedsiębiorstwa polskie, trudniące się handlem zamorskim, nie wykazują tu dostatecznej aktywności. Według informacji firm maklerskich jedynie ok. 10% z zafrachtowanych w 1931 r. ładunków o charakterze masowym poczynili eksporterzy, wzgl. importerzy krajowi; reszta zafrachtowań była dokonywana na rachunek kontrahentów zagranicznych.

Zkolei zanalizujemy, jakie artykuły stanowią przedmiot przewozów polskiej żeglugi. Jeśli chodzi o eksport, to składał się on w 2 ostatnich latach z następujących pozycji:

	1 9 3 0		1 9 3 1	
	tonn	%	tonn	%
Węgiel	543.538	87·87	706.063	81·24
Bekony	23.950	3·87	42.787	4·92
Drzewo	10.373	1·68	28.209	3·25
Cukier	7.751	1·25	32.173	3·70
Parafina	2.992	0·48	2.357	0·27
Masło	2.468	0·40	941	0·11
Jaja	2.353	0·38	3.510	0·40
Inne spożywcze	1.683	0·27	8.976	1·03
Różne	23.504	3·80	44.113	5·08

Trudno jest na podstawie liczb za 2 lata wyprowadzać jakies ścisłe wnioski o kształtowaniu się ogólnych tendencji w przewozach polskich przedsiębiorstw żeglugowych, w każdym razie jednak należy podkreślić b. korzystny fakt procentowego zmniejszenia się — przy równoczesnym ilościowym znacznym wzroście — przewozów węgla na korzyść takich artykułów, jak cukier (wzrost przewozów o 315·1%), drzewo (o 172%), różne, t. j. drobnica (o 87·7%), bekony (o 78·7%), jaja (o 49·2%), inne spożywcze (o 433%). Wzrost udziału artykułów o stosunkowo wysokiej wartości posiada doniosłe znaczenie dla przedsiębiorstw żeglugowych, zwiększając ich dochodowość. Poza węglem spadek przewozów w 1931 r. wykazuje jeszcze masło (o 61·9%) oraz parafina (o 21·2%), co pozostaje w związku z silnym kryzysem na rynkach masłarskich i produktów naftowych w 1931 r.

Analiza liczb importu przedstawia się następująco:

	1 9 3 0		1 9 3 1	
	tonn	%	tonn	%
Ruda, złom	69.009	46·29	80.918	65·07
Fosforyty	33.984	22·80	—	—
Zuzle Thomasa	21.961	14·74	19.763	15·89
Węgiel	2.706	1·81	—	—
Różne	21.410	14·36	23.672	19·04

W zestawieniu tem uderza przede wszystkim masowy charakter i małe różniczkowanie artykułów, stanowiących ładunek powrotny dla naszej żeglugi. Taki stan rzeczy prowadzi do tego, że wstrzymanie importu jednego z tych artykułów, jak np. w 1931 r. fosforytów, decyduje o tendencji całości — mimo zdobycze, osiągnięte w innych pozycjach. Na podkreślenie zasługuje b. nieznaczne i w konsekwencji niekorzystne dla interesów przedsiębiorstw żeglugowych zwiększenie się pozycji różne (drobnica), podczas, kiedy w eksporcie wzrost tej pozycji był niewspółmiernie większy.

Oceniając na tem ogólnem tle działalność poszczególnych przedsiębiorstw żeglugowych, należy zaznaczyć, że do r. b. przedsiębiorstwami wyłącznie towarowo-przewozowymi były „Żegluga Polska” i „Polskarob”, podczas gdy pozostałe 2 towarzystwa trudniły się równocześnie przewozem pasażerów.

Przewozy „Żeglugi Polskiej” w liczbach ogólnych wykazują w 1931 r. stosunkowo nieznaczny wzrost — 16.249 t (3·03%). Natomiast znacznie mniej korzystnie dla interesów przedsiębiorstwa kształtował się stosunek przewozów importowych i eksportowych. W 1930 r. stosunek tych liczb (132.159 t i 320.269 t) przedstawiał się, jak 1 : 2·4, w 1931 r. zaś (108.435 t i 384.635 t) jak 1 : 3·6. Niekorzystnie kształtowały się ponadto liczby przewozów pomiędzy portami obcymi, wykazując w 1931 r. spadek, sięgający 29·3% (z 83.382 t do 58.989 t).

Bardzo znaczny wzrost przewozów (z 251.457 t do 404.928 t, t. j. o 61·03%) wykazuje „Polskarob”. W liczbach importu nie partycypuje ona wogóle, jeśli chodzi znowu o przewozy jej pomiędzy obcymi portami, to utrzymują się one mniej więcej na tym samym poziomie w obu latach (5.521 t wobec 5.719 t).

Bardzo poważne zmiany w 1931 r. zaszły w warunkach eksploatacji „Polsko-Brytyjskiego Towarzystwa Okrętowego”. Przedsiębiorstwo to, nastawione na komunikację towarowo-pasażerską, w ciągu ostatniego roku zmuszone było, zwłaszcza na linii hullskiej, przekształcić się niemal wyłącznie na przedsiębiorstwo towarowe. Na taki stan rzeczy wpłynęły ograniczenia imigracyjne, zastosowane do wychodźstwa polskiego w krajach zamorskich. Jeśli chodzi o obrót towarowy, to wzrósł on w 1931 r. bardzo poważnie — z 63.207 t do 96.746 t, t. j. o 53·06%. Wzrost ten należy przypisać przede wszystkim rozwojowi eksportu polskiego do Anglii; przeciwnie, liczby przewozów w imporcie nie wykazują tendencji do zwiększania się, a nawet widzimy w 1931 r. bardzo wprawdzie nieznaczny (194 t) spadek przewozów.

Liczby, dotyczące ruchu pasażerskiego w 1931 r., wykazują zasadniczo odmienne warunki pracy w ostatnich 2 latach działalności „Polbritu”: w 1930 r. ruch pasażerski reprezentowany był liczbą 12.213 osób, podczas gdy w 1931 r. przewieziono tylko 2.226 osób.

Najmniej pomyślnie przedstawiają się w 1931 r. przewozy „Polskiego Transatlantyckiego Towarzystwa Okrętowego”. Poza spadkiem przewozów towarowych (z 6.309 t do 4.259 t, t. j. o 32·5%), również dość znaczny spadek wykazuje przewóz pasażerów (z 10.868 do 8.251 osób, t. j. o 24·1%), podczas, gdy przewóz poczty w obu latach utrzymywał się mniej więcej na tym samym poziomie, wykazując stosunkowo nieznaczny spadek (z 24.245 do 22.721 worków, t. j. o 6·3%). Mówiąc o spadku przewozów na linii Gdynia — Ameryka Północna, nie można pominąć faktu, że rok 1931 był wogóle wysoce niepomyślny zarówno dla przewozów towarowych, jak i osobowych w obrotach światowych; świadczy o tem chociażby spadek obrotów przejazdów pasażerów, który obliczany jest na 31·62%, t. zn. jest on większy od strat polskiego przedsiębiorstwa, pomimo że zarządzenia imigracyjne krajów amerykańskich w pierwszym rzędzie uderzały w nasze interesy. Trzeba wreszcie pamiętać przy porównywaniu liczb za lata 1930 i 1931, że kiedy w pierwszym okresie Towarzystwo odbyło 18 podróży, to w 1931 r. tylko 15. Uwzględniając ten moment, otrzymujemy przeciętny wynik na każdą podróż o wiele korzystniejszy, niż wynikałoby to z poprzednio podanych liczb. O ciężkiej sytuacji wszystkich linii transatlantyckich świadczyć mogą przede wszystkim kolosalne sumy subwencji, wypłacanych na ten cel przez różne państwa. Najlepszym przykładem może tu służyć „Compagnie Générale Transatlantique”, która w ciągu ostatnich lat otrzymała od Rządu francuskiego kolosalne subwencje, sięgające kwoty 8 40 milin.¹⁾

¹⁾ P. tyg. „Polska Gospodarcza” zesz. 7/1932 — art. S. Kosko: „Subwencjonowanie żeglugi”.

W artykule niniejszym zupełnie świadomie pomijamy analizę finansowych wyników pracy przedsiębiorstw żeglujących, uważając, że zestawianie wzgl. normalnego jeszcze roku 1930 z ubiegłym rokiem ostrego kryzysu i spadku funta nie tylko że nie utworzy rzeczywistego stanu pracy naszych przedsiębiorstw, lecz przeciwnie może przyczynić się do zaciemnienia obrazu, wynikającego z analizy ilościowej przewozów.

Dr. Sz.

RYNEK FRACHTOWY. — W ubiegłym tygodniu dokonano znacznej ilości zafrachtowań, zawiódł jednak rynek dunański, po którym spodziewano się znacznego ożywienia po wznowieniu nawigacji, jak również rynek czarnomorski, gdzie znów panuje zastój.

Na rynku La Platy zafrachtowano 32 statki o łącznym tonażu 217.600 t, stawki jednakże zniżkowały, i sytuacja jest niekorzystna dla armatorów wobec 50 statków, oczekujących na miejsce na zafrachtowanie.

Na rynku północno-amerykańskim notowano poprawę, i stawki na ładunki natychmiastowe zwzyskowały od 1 cent. do 9 cent. do Antwerpii i Rotterdamu. Notowano również pewne ożywienie w eksporcie cukru z Kubu, skąd płacono za większe statki sh 15, a z Santo Domingo sh 15/6 do 16 za mniejsze statki przy ładunkach w kwietniu do portów Anglii i Kontynentu.

Na rynkach Dalekiego Wschodu ruch ograniczony, niemniej stawki utrzymały się na poprzednim poziomie, na australijskim zaś rynku — ożywienie słabe przy tendencji zniżkowej.

Eksport węgla angielskiego ograniczony, nastrój niepewny

wobec zbliżania się terminu mającej wkrótce wygasnąć umowy o 7½-godzinny dzień pracy w kopalniach.

Sytuacja na rynku frachtowym Gdynia/Gdańsk była bardzo niekorzystna dla armatorów. Pomimo szeregu zafrachtowań stawki na węgiel były bardzo niskie: płacono za 3.200 t do Boulogne sh 4 w złocie, 2.000 t do Rouen sh 4/9, 1.500 t do Rouen sh 6/7½, 1.200 t do Dieppe 29, 1.900 t do Ostendy sh 4/9, do portów zachodnich Włoch i do portów Adriatyku po sh 8/9. Eksport węgla do Danii ustał prawie zupełnie, również do Szwecji było małe zapotrzebowanie.

Eksport zboża nie wykazywał żadnego ożywienia, jedynie niewielkie partie żyta szły do Danii po stawkach RM 4'50 lub 5'50 i 6'00 zależnie od portu przeznaczenia, oraz partie pszenicy do Rotterdamu.

Eksport drzewa ogromnie się skurczył, w kierunku do Francji ustał zupełnie, natomiast do Anglii zafrachtowanych zostało szereg statków, m. in. płacono za statek 1.000-standartowy do Londynu sh 30, 470-standartowy do Tyne Dock sh 32 przy ładunku w kwietniu.

Eksport cukru znikomy, szły małe partie do Rotterdamu oraz do Anglii.

OBNIŻENIE MORSKIEJ OPŁATY PORTOWEJ OD ŁADUNKU WĘGLA, KOKSU I BRYKIETÓW WĘGLOWYCH. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 27, poz. 271, ukazało się rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, obniżające opłatę portową od ładunku węgla, koksu i brykietów węglowych, przewidzianą w § 1 rozporządzenia z dn. 21/I 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 13, poz. 83) na zł 0'25 do wysokości zł 0'20 za tonnę. Rozporządzenie weszło w życie dn. 1/IV r. b.

POCZTA I TELEGRAF

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

ZMIANY TARYFY POCZTOWEJ, TELEGRAFICZNEJ I TELEFONICZNEJ. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 91/1931, poz. 711, ogłoszone zostało i w dn. 15/X r. ub. weszło w życie rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów z dn. 28/IX 1931 r., podwyższające taryfę pocztową, telegraficzną i telefoniczną. Jednocześnie rozporządzenie wprowadziło dodatkowe opłaty na rzecz bezrobotnych, dotyczące obrotu wewn. trzniego (z wyłączeniem obrotu miejscowego i nie obowiązujące również w polskim urzędzie pocztowym Gdańsk I). Dodatkowe opłaty te wprowadzone zostały w stosunku do opłat pocztowych i telegraficznych na okres od 15/X r. ub. do 14/IV r. b., w stosunku zaś do opłat telefonicznych na okres od 1/XI r. ub. do 30/IV r. b.

Obecnie, naskutek upłynięcia pierwszego z tych terminów, dopłaty na rzecz pomocy dla bezrobotnych w taryfie pocztowej i telegraficznej przestały już obowiązywać, dopłaty zaś do taryfy telefonicznej przestają obowiązywać z dniem 30/IV r. b.

Czasowe dodatki na rzecz bezrobotnych wynosiły (w zł): 1) listy zamiejscowe prywatne i urzędowe bez względu na wagę 5, 2) kartki pocztowe zamiejscowe pojedyncze 5, — z opłaconą odpowiedzią 10, 3) druki prywatne i urzędowe bez względu na wagę 5, 4) paczki prywatne i urzędowe bez względu na strefę w zależności od wagi 5 — 20, 5) polecenie przesyłek listowych (wewn. trzniego) 5, 6) doręczenie w miejscowym okręgu doręczeń, gdzie ten rodzaj służby zaprowadzono: a) przekazów pocztowych i telegraficznych oraz przekazów P. K. O. — w zależności od kwoty 5 — 50, b) listów wartościowych — w zależności od kwoty 5 — 50, c) paczek bez względu na wagę 5, 7) abo-

nament telefoniczny miesięcznie — od każdego aparatu głównego w zależności od grupy 50 — 150, — dodatkowego 50 — 100.

Wobec zaniechania pobierania opłat na rzecz pomocy dla bezrobotnych główne stawki taryfy pocztowej z dniem 15/IV r. b. przedstawiać się będą, jak następuje (w zł): opłata za listy zwykłe do 20 g wynosić będzie — miejscowe 15, zamiejscowe 30; kartki pocztowe — miejscowe 10, zamiejscowe 20; druki do wagi 25 g — 5, do wagi 50 g 10 i t. d.; paczki do 5 kg: w pierwszej strefie do 100 km — 130 w drugiej strefie — od 100 do 300 km — 190, w trzeciej strefie — od 300 do 600 km — 250 i w czwartej strefie ponad 600 km — 310.

Opłata za polecenie wynosić będzie zł 60, tak, że list polecony w kraju kosztować będzie zł 90; opłata za express — zł 80, a więc list express w kraju kosztować będzie zł 1'10, list polecony express — zł 1'70.

OBNIŻENIE TAKSY POBRZEŻNEJ RADJOSTACJI GDYNIA - RADJO. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 31, poz. 322 ukazało się rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów w sprawie częściowej zmiany taryfy telegraficznej. W myśl tego rozporządzenia, które weszło w życie w dn. 15/IV r. b., taksa pobrzeżna radiostacji Gdynia - Radio za telegramy morskie obniżona została do zł 54 od wyrazu do zł 45.

Taksa ta ma zastosowanie do wszystkich radiotelegramów, kierowanych via Gdynia-Radio, niezależnie od narodowości statku. Taksa za przesłanie radiotelegramu między urzędem nadawczym a stacją pobrzeżną Gdynia-Radio obliczana będzie według taryfy telegraficznej.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

USTAWY:

Sprzedaż nawozów sztucznych — ust. z dn. 12/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 30, poz. 300).

Scalanie działek budowlanych w mieście Gdyni — ust. z dn. 14/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 30, poz. 301).

Zmiana rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 27/V 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych — ust. z dn. 17/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 30, poz. 303).

Zezwolenie na obciążenie hipoteczne fundacji „Zakłady Kórnickie” — ust. z dn. 18/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 30, poz. 304).

Regulowanie stosunków w przemyśle naftowym — ust. z dn. 18/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 30, poz. 306).

Wykup gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych — ust. z dn. 18/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 30, poz. 307).

Uregulowanie prawa własności gruntów, oddanych w drodze parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw centralnych i wschodnich — ust. z dn. 18/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 30, poz. 308).

Rejestrowy zastaw drzewny — ust. z dn. 14/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31, poz. 317).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Ulgi w spłacie zaległości podatkowych rolników — rozp. Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spr. Wewn., z dn. 15/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31, poz. 319).

Przedłużenie terminu wymiany obligacyj kolei Karola-Ludwika, Albrechta oraz obligacyj kolei węgiersko galicyjskiej i kolei Północnej Cesarza Ferdynanda na obligacje 5% konwersyjnej pożyczki kolejowej — rozp. Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Spr. Zagr., Sprawiedliwości oraz Komunikacji z dn. 2/IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31, poz. 320).

Czas pracy osób, zatrudnionych w przemyśle przewozowym — rozp. Ministra Pracy i Op. Społ. w porozumieniu z Ministrami Przem. i Handlu z dn. 3/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31, poz. 321).

Częściowa zmiana taryfy telegraficznej — rozp. Ministra Poczt. i Tel. z dn. 30/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31, poz. 322; szczeg. p. str. 265).

Przyznanie XI Międzynarodowym Targom, mającym się odbyć w Poznaniu w dn. 1-8/V 1932 r., ulg w sprawie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych — rozp. Ministra Przem. i Handlu z dn. 6/IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31, poz. 323).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

18 kwietnia:

- **Fabr. i Pralnia Bielizny „Opus”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Nowolipki 5.
- **Fabr. Wyr. Jedwabnych „Klinge i Schultz”**, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 106.

19 kwietnia:

- **„Schneider i Zimmer”**, Młyn Parowy, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Lesznie.

22 kwietnia:

- **„Rakszawa”, Akc. T-wo dla Wyrobów Sukienniczych**, w likw. — o g. 16 u Adw. J. Reicha we Lwowie, Sykstuska 28.

23 kwietnia:

- **„Karol Korn”, Budowlana S. A. w Bielsku** — o g. 14½ w lok. S-ki w Bielsku, Mickiewicza 21.

24 kwietnia:

- **„Zap” Zakł. Przemysłowe Sp. Akc. Mech. Obróbki Drzewa i Metali oraz Fabr. Przetworów Spożywczych w Bydgoszczy**, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Bydgoszczy, Kwiatowa 4.

— **„M. Łempicki” S. A. Przedsiębiorstwo Górnicze, Wiertnicze i Hydrotechniczne** — o g. 16 w lok. S-ki w Sosnowcu, Małachowskiego 26.

— **Zakł. Lecznicy „Pod Piastem” w Inowrocławiu**, S. A. — o g. 10½ w W-wie, Widok 23, m. 3.

— **„Kąpiele na Wielkim Morzu Jastrzębie Góry „Jastgór”**, S. A. — o g. 11 w lok. Warsz. S. A. Budowy Parowozów w W-wie, Kolejowa 57.

— **T-wo Przem. Włókienniczego w Zgierzu „Lama”**, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Zgierzu, Berka Joselewicza 12.

— **S. A. Wełnianej Manufaktury Stiller i Bielszowski w Łodzi** — o g. 11 w lok. S-ki w Łodzi, Cegielniana 52.

25 kwietnia:

— **„Prasa Nowa” Zakł. Wydawn. i Graficzne**, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki we Lwowie, Sokoła 4.

— **T-wo dla Handlu i Przemysłu Kolonialnego „Peruwia”**, S. A. — o g. 18 u Adw. Herbsta w W-wie, Koszykowa 42.

— **„Rosyjsko-Włoskie T-wo Wyrobów Włóknistych”**, S. A. w W-wie — o g. 11 u Not. J. Siennickiego w W-wie, w gmachu Hipoteki.

— **S. A. Gospodarstwa Krajowego „Ekonomja”** — o g. 16 w W-wie, Warecka 11a.

— **S. A. Przechowywania i Przewozu Mebli i Towarów „A. Wróblewski i S-ka”** — o g. 11½ w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 108.

— **T-wo Budowy i Eksploatacji Hoteli w Uzdrowiskach Polskich**, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Emilji Plater 7, m. 5.

— **„Myszłowska Przędzalnia August Schmelzer”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Trębacka 4.

— **„Stoleczne T-wo Budowlane i Meljoracyjne”**, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w W-wie, Krak.-Przedm. 7.

— **„Vistula. Powszechnie T-wo Ubezpieczeń”**, S. A. — w likwid. — o g. 10½ w lok. S-ki w Tczewie.

— **„Borysławska S. A. Przetworów Oleju Skalnego w Borysławiu”**, — o g. 16 w lok. S-ki w Borysławiu.

— **Polsko-Belgijskie T-wo dla Impregnacji Drzewa i Polski Krezonaft**, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Wspólna 23.

— **„Zjedn. Ziemiańskie Mleczarnie Parowe w Warszawie”**, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, Ceglana 14.

— **T. A. Kaweczyńskich Zakł. Cegielnianych Kazimierza Granzowa**, — o g. 19½ w lok. S-ki w W-wie, Wiejska 9.

— **„Kieleckie T. A. Sztucznych Nawozów i Innych Przetworów Chemicznych w Kielcach”** — o g. 19 w lok. B. G. K. w W-wie, Al. Jerozol. 1.

— **„Borysławska S. A. Przetw. Oleju Skalnego w Borysławiu”** — o g. 16 w lok. S-ki w Borysławiu.

— **Przemysł Chemiczny „Boruta”**, S. A. w Zgierzu — o g. 18 w lok. B. G. K. w W-wie, Al. Jerozol. 1.

26 kwietnia:

— **T-wo Wyrobów Wełnianych i Gumowych „F. W. Schweikert”**, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 147.

— **„Fabr. Wyrobów Szamotowych i Fajansowych”**, S. A. w Skawinie — o g. 17 u Dr. L. Merza w Krakowie, Starowiślna 1.

— **„Płaszowska Fabr. Dachówek i Cegieł”**, S. A. — o g. 18 u Dr. L. Merza w Krakowie, Starowiślna 1.

— **„Przemysł Korkowy Wicander i S-ka”**, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Marsz. Focha 9.

— **„Wilhelm i Hugo B-cia Müller Merceryownia, Bielarnia, Farbiarnia, Wykończalnia i TKalnia w Kaliszu”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Kaliszu, Majkowska 23.

— **„Pierwsze Polskie Zakł. Linoleum”**, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki W-wie, Marsz. Focha 9.

— **„Mazowia”, Fabr. Mebli Giętych w Radomsku**, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Radomsku, Dobryszczyka 1.

— **Dom Handlowo-Przemysłowy „Franciszek Fuchs i Synowie”**, S. A. — o g. 19½ w lok. S-ki w W-wie, Miodowa 18.

— **„Fabr. Produktów Chemicznych Liban”**, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Krakowie, Szpitalna 15.

— **„Bracia Borkowscy Zakł. Elektrotechniczne”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Grochowska 45.

— **„Warszawska Fabr. Wyr. Gumowych „Wargum”**, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Czerniakowska 84.

— **„Polski Przemysł Korkowy”**, S. A. — o g. 14 w lok. S-ki w W-wie, Solec 59.

— **„Kabel Polski”**, S. A. w Bydgoszczy — o g. 12 w lok. S. A. „Siła i Światło” w W-wie, Marszałkowska 94.

— **„Budowlana S. A. w Łodzi”** — o g. 19 w lok. S-ki w Łodzi, Kościuszki 10.

— **„Warszawsko-Łódzkie T-wo Handlowe”**, S. A. — o g. 17 w Łodzi, Targowa 63.

27 kwietnia:

— **T-wo Przemysł. Zakł. Mechanicznych „Lilpop. Rau i Loewenstein”**, S. A. — o g. 16 w gm. Stow. Technik. w W-wie, Czackiego 3.

— **„Drukarnia Bydgoska”**, S. A. — o g. 15½ w lok. S-ki w Bydgoszczy, Poznańska 12/14.

— **„Syndykat Rolniczy Częstochowski”**, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Częstochowie, Piłsudskiego 19.

— **S. A. dla Handlu i Przemysłu Włóknistego „Włókno Polskie”**, — o g. 20 w lok. S-ki w W-wie, Okrag 6/8.

— **Pierwsza Warsz. Palarnia Kawy, Cykorji i Surogatów Kawy „Pluton” T. i M. Tarasiewiczów**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Żytnia 10.

— **„Jan Götz, Okocimski Browar i Zakł. Przemysłowe”**, S. A. w Okocimie — o g. 10½ w Krakowie, Lubicz 17.

— **„Polskie Zakł. Garbarskie w Krakowie”**, S. A. — o godz. 11½ w lok. S-ki w Krakowie-Ludwinowie, Barska 87.

28 kwietnia:

— **„Fabr. Szkl. dawniej S. Reich i S-ka”**, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Zawierciu, Towarowa 16.

— **Dom Towarowy „Bracia „Jablkowscy”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Bracka 25.

- „Wapienniki i Kamieniolomy Liban i Ehrenpreis”, S. A. — o g. 16½ w Krakowie, Dunajewskiego 6, m. 3.
- **Wileński Dom Towarowo-Przemysłowy „Bracia Jabłkowscy”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Bracka 25.
- **Zakł. Przem. Emil Eisert i Bracia Schweikert** S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Gdańska 47.
- **T. A. Kaliskiej Manufaktury Pluszu i Aksamitu w Kaliszu**, — o g. 18 w lok. S-ki w Kaliszu.
- **T-wo Handlowo-Przemysłowe Mieczysław Zagajski**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Żorawia 3.
- **„Elektrobudowa” Wytw. Maszyn Elektrycznych**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Łodzi, Kopernika 56/58.
- **Fabr. Chustek Fantazyjnych i Wyr. Włókienniczych „Toga”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Łodzi, Ks. Mackiewiczca 5.
- **Zakł. Włókiennicze Karol T. Buhle w Łodzi**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Hipoteczna 7,9.
- **Fabr. Czekolady „Plutos”**, S. A. — o godz. 16 w lok. S-ki w W-wie, Barska 28/30.
- **„Perfumerje Paryskie”** (Parfumeries de Paris), S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w W-wie, Chocimska 20.
- **Zakł. Bieli Cynkowej i Przet. Chem. „Huta Feniks”**, S. A. — o g. 20 w lok. S-ki w Będzinie, Mostowa 7.
- **S. A. dla Handlu Towarami Włóknistymi „TKanina”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Foksal 18.
- **„Karbid Wielkopolski”**, S. A. — o g. 16 w Bydgoszczy, Gdańska 96.
- **„Terenowo-Budowlane T-wo”**, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Łodzi, ul. Kilińskiego 78.
- **Dom Handlowo-Przemysłowy „Bracia Orszagh”**, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Leszno 15.
- **„Łódzkie T-wo Elektryczne”**, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Łodzi, Przejazd 58.
- **Karolewska Manufaktura „Karol Kröning i S-Ka”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, ul. 6 Sierpnia 5.
- **„Fabr. Papieluszy w Częstochowie”** S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Częstochowie, ul. Garibaldięgo 3.
- **„S. A. Zakł. chemicznych w Częstochowie”** S. A. — o g. 17 w W-wie, Piękna 39.
- **„Staniola” Pierwsza Krajowa Fabr. Tubek Metalowych**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Czerska 12.
- **„S. A. Tomaszowskiej Przędzalni Wełny Czesankowej w Tomaszowie-Maz.”**, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Krak-Przedm. 16/18.
- **„Gleba” T-wo Rolniczo-Handlowe**, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Poznaniu, ul. Nowomiejska 4.
- **„Pierwsza Krajowa Fabr. Manometrów, Termometrów i Przyrządów Laboratoryjnych Henryk Neuman”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Włocławku, Kaliska 21.
- **„Jasło”, Zakłady Przem.-Naftowe „Gartenberg i Schreyer”**, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Niegłowicach ad Jasło.
- **Warsz. Fabr. Dywanów „Dywan”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 150.
- **Włókiennicza S. A. „N. Eitingon i Spółka”** — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Sienkiewicza 82.
- 29 kwietnia:
- **Manufaktura Wełniana „Karol Bennich”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Łakowa 11.
- **„Łódzki Bank Depozytowy”**, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 5.
- **„Polsko-Belgijskie Zakł. Chemiczne”**, S. A. — o g. 17½ w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 120, m. 6.
- **Manufaktura Bawełniana F. Eisenbraun**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 68.
- **T-wo Budowy Maszyn i Urządzeń Sanitarnych Drzewiecki i Jeziorański**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Al. Jerozolimska 71.
- **„Polscy Zjedn. Przemysłowcy Garbarze”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Bielańska 7.
- **„Polcot” Polska Spółka dla Cbrotu Towarowego**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Szajnochy 2.
- **„Grand Hotel” w Łodzi**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 72.
- **Zakł. Włókiennicze „Karol Hoffrichter”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 204.
- **„Sieci Elektryczne”**, S. A. — o g. 11½ w lok. S. A. „Sita i Światło” w W-wie, Marszałkowska 94.
- **„Elektrownia Okręg. w Zagł. Krakowskiem”**, S. A. — o g. 12½ w lok. S. A. „Sita i Światło” w W-wie, Marszałkowska 94.
- **„Elektrownia Okręg. w Zagł. Dąbrowskiem”**, S. A. — o g. 10 w lok. S. A. „Sita i Światło” w W-wie, Marszałkowska 94.
- **Drukarnia Techniczna**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Czackiego 3/5.
- **Fabr. Garbarska „Standard”**, S. A. — o g. 10 u Not. J. Siennickiego w W-wie, gmach Hipoteki.
- **„Tartaki”**, S. A. w Chodorowie — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Senatorska 6.
- **„Bank Dyskontowy Warszawski”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Fredry 8.
- **Zakł. Przemysłowe Drzewne „Ksawerów”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Radomsku, Narutowicza 11.
- **„Bank Spółek Niemieckich w Polsce”**, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Łodzi, Al. Kościuszki 47.
- **„Polski Bank Komercyjny”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Al. Jerozolimskie 36.
- **Zakł. Przem. Bawełnianego „Juljusza Kindermana”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 139.
- **Zakł. Przem. Bawełnianego „Ludwik Geyer”**, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 282.
- **Fabr. Waty Hygroskopijnej „Alba”**, S. A. — o g. 12 u Not. Siennickiego w W-wie, Kapucyńska 6.
- **Zakł. Przemysłu Cpatrunkowego „Wata”**, S. A. — o g. 13 u Not. Siennickiego w W-wie, Kapucyńska 6.
- **„Wschodnio-Europejskie T-wo Ekspedycyjne”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 137.
- **„Teatr Polski w Ogrodzie Potockiego”**, S. A. w Poznaniu — o g. 18 w B-ku Zw. Sp. Zar. w Poznaniu, pl. Wolności 15.
- **„Browar i Słodownia w Włocławku”**, S. A. — o g. 10 w Włocławku, Łęska 28.
- **„T-wo Przem.-Handl. A. L. Sojka”**, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Królewska 6.
- **„Polskie T-wo Elektryczne” (F. T. E.)**, S. A. — o g. 14 w lok. S-ki w W-wie, Terespolka 48.
- **„Polskie Zakł. Marconi”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Narbutta 29.
- **„Klesowski Przemysł Granitowy”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Trębacka 4.
- 30 kwietnia:
- **„Unia”, Zjedn. Fabr. Masz. dawn. A. Ventzki i Peters**, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Grudziadzu.
- **„Centrala Handlowa Młynarzy Polskich”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Nowy-Świat 70.
- **„Polskie T-wo Asfaltowe”**, S. A. — o godz. 17 w lok. S-ki w W-wie, Niemcewiczca 28.
- **„Bank Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi”**, S. A. — o g. 17 w Łodzi, Piotrkowska 113.
- **„S. A. Łódzkich Wąskotor. Elekr. Kolei Dojazd.”** — o g. 10 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 96.
- **„Fabr. Aparatów Elekr. K. Szptański i S-Ka”**, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Kalużyńska 4.
- **„S. A. Wyrobów Bawełnianych I. K. Poznańskiego”** — o g. 11 w lok. S-ki w Łodzi, Ogrodowa 17.
- **„Browar i Fabryka Kwasu Węglowego Sukcesorów K. Anstadta”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Pomorska 34/36.
- **Składy Towarowe „Warrant”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 56.
- **Fabr. Wagonów „Wagon”**, S. A. — o g. 11 w lok. B-ku Dysk. Warsz. w W-wie, Fredry 8.
- **T. A. Fabryk Olówek „St. Majewski”**, — o g. 17 w W-wie, Wspólna 10, m. 5.
- **T-wo „Linoleum”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Wilanowska 6 — 16.
- **„Elibor”, S. A. Handlowo-Przemysłowa „Ł. J. Borowski”** — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Mazowiecka 11.
- **„S. A. dla Handlu i Przemysłu Berenstein, Zonis i S-Ka”** — o g. 12 u Not. K. Rossmana w Łodzi, Piotrkowska 74.
- **„S. A. Zjedn. Ślusarzy Chrześcijan”** — o g. 18 w lok. Cechu Ślusarzy Chrz. w W-wie, ul. Kopernika 28.
- **„Zjedn. Gazownie Polskie”**, S. A. — o g. 20 w W-wie, Rymarska 10, m. 2.
- **„Zgierska Farbiarnia i Apretura”**, S. A. — o g. 16 w gmachu Stow. Techników w W-wie, Czackiego 3/5.
- **Fabr. Fortepianów i Pianin J. Kerntopf i Syn w W-wie**, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Senatorska 9.
- **„Borysław”, S. A. dla Przemysłu Wosku Ziarnego i Oleju Słalnego** — o g. 12 w lok. S-ki w Borysławiu.

— „Poznańska Kolej Elektryczna”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Gajowa 1.
 — „Pantarei”, Powsz. Zakł. Magazynowe i Transportowe, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Gdyni w Porcie.
 — Zakł. Przemysłowe „Kadzielnia”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Boduena 1.
 — „Fabr. Wapna i Cementu Piechcin”, S. A. w Piechcinie pod Pakością — o g. 15 w Hot. Bazar w Poznaniu, al. Marcinkowskiego 10.
 — „S. A. Gnaszyńskiej Manufaktury” — o g. 10 w lok. S-ki w Gnaszynie pod Częstochową.
 — „Kraj”, Fabr. Maszyn i Narzędzi Roln., dawniej Alfred Vaedtke w Kutnie, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, pl. Małachowskiego 4.
 — Przemysł Bawełniany „Adam Osser”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Kilińskiego 222.

— Fabr. Lakierów i Farb T-wo „Nobiles”, Kochanowicz, Sachnowski & Co. S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Włocławku, Łęgska 23/25.
 — „Lubelskie T-wo Terenowe”, S. A. w likw. — o g. 18 w Lublinie, Szopena 13, m. 4.
 — Włocławska Fabryka Fajansu „Leopold Czamański i S-ka”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Włocławku, Kościuszki 8.
 — S. A. dla Przemysłu i Handlu „Polon”, — o g. 18 w lok. S-ki w Łodzi, Cegielniana 3.

12 maja:

— Fabr. Portland-Cementu „Klucze”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Kluczach pow. Olkuskiego.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

ULGI W SPŁACIE PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.—

W związku z ustawą z dn. 10/III 1932 r. o spłacie zaległości podatkowych Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 9/IV 1932 r. L. D. V. 15540/1/32 zarządziło, co następuje:

Płatnikom, którzy w okresie od dn. 1/IV do dn. 31/VIII 1932 r. uiszczą dobrowolnie w całości lub w części zaległości w wymienionym podatku, powstałe do dn. 1/IV 1931 r., przyznaje się ulgi następujące:

1. — Bonifikaty w sumach tych zaległości w zależności od czasu ich spłacenia, a mianowicie:
 - a) przy wpłatach w kwietniu i maju 1932 r. 50% tych wpłat.
 - b) przy wpłatach w czerwcu i lipcu 1932 r. 35% tych wpłat.
 - c) przy wpłatach w sierpniu 1932 r. 25% tych wpłat.

Od tych wpłat nie będą pobrane kary za zwłokę względnie odsetki za odroczenie.

2. — Dla płatników, którzy nie skorzystali z uprawnień w zakresie bonifikat (p. 1), wstrzymanie egzekucji zaległości tegoż podatku, powstałych do dn. 1/IV 1931 r., o ile przy całkowitej terminowej spłacie należności bieżących (zaliczek miesięcznych, kwartalnych, różnicy wymiaru i rat podatku zryczałtowanego), powstałych po dn. 1/IX 1932 r., będzie również uiszczona dodatkowo $\frac{1}{3}$ tych sum na poczet wspomnianych zaległości do dn. 1/IV 1931 r.

Przy uiszczaniu tych wpłat będą pobrane odsetki za odroczenie, w wysokości 6% w stosunku rocznym za okres od ustawowego terminu płatności odnośnych zaległości do dn. 31/III 1931 r. oraz w wysokości 12% w stosunku rocznym od dn. 1/IV 1931 r. do dnia uiszczenia.

W razie nieuiszczenia należności bieżących w sposób wyżej wymieniony każda należność bieżąca, łącznie z dodatkiem w wysokości $\frac{1}{3}$, ściągnięta będzie bezzwłocznie w drodze egzekucyjnej z doliczeniem normalnych kar za zwłokę oraz 5% kosztów egzekucyjnych.

Z ulg, wymienionych pod p. 1 i 2, mogą korzystać tylko tacy płatnicy, którzy uprzednio uiszczą całkowitą kwotę zaległości w tymże podatku, powstałych od dn. 1/IV 1931 r.

3. — Od zaległości, co do których naliczono koszty egzekucyjne do dn. 1/IV 1932 r., o ile nie zostaną przeciw nim wdrożone ponowne kroki egzekucyjne, będą pobrane koszty egzekucyjne w wysokości 3%.

Ulg, przewidziane w omawianym zarządzeniu, nie będą stosowane do zaległości, powstałych wskutek jawnej złej woli płatników. Za jawną złą wolę uważane będą życie płatników nad stan, dłuższe wyjazdy zagranicę w celach niekuracyjnych, nabycie obiektów majątkowych, systematyczne niedotrzymywa-

nie terminów płatności podatków, działanie na szkodę Skarbu, wynikające z art. 105 i 106 ustawy o podatku przemysłowym i t. p.

W związku z powyższymi zarządzeniami, władze skarbowe bezzwłocznie przystąpią do egzekucji zaległości, powstałych po dn. 1/IV 1931 r.

EGZEKUCJA ZALEGŁOŚCI U ROLNIKÓW. — W związku z okólnikiem z dn. 24/II 1932 r. L. D. V 8266/1/32 w sprawie ulg podatkowych dla rolników, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 6/IV 1932 r. L. D. V 14998/1/32 zarządziło natychmiastowe przystąpienie do egzekucji zaległości u rolników w podatku dochodowym, powstałych po dn. 30/IX 1931 r., oraz rat w podatku spadkowym, płatnych po dn. 30/IX 1931 r. W wypadkach, zaślugujących na szczególne uwzględnienie, na wnioski komitetów finansowo-rolnych kroki egzekucyjne z tytułu wymienionych zaległości mogą być wstrzymane, a zaległości odroczone, względnie rozłożone na raty.

Zaległości w podatku gruntowym z tytułu II raty za 1931 r. mogą być rozkładane na raty tylko tym rolnikom, którzy wpłacą bieżącą I ratę podatku gruntowego za 1932 r. bezzwłocznie, bez wszczęcia przeciwko nim z tego tytułu kroków egzekucyjnych. Płatnikom takim na indywidualne podania udzielane będą raty z terminami płatności połowy zaległości II raty podatku gruntowego za 1931 r. w okresie najdalej do dn. 1/X 1932 r.; druga połowa zaległości może być rozłożona na raty z terminami późniejszymi, z tem jednak, że połowa jej (t. j. $\frac{1}{2}$ całej zaległości) będzie uiszczona w ten sposób najdalej w okresie do dn. 15/II 1933 r., reszta zaś najdalej w okresie do dn. 1/X 1933 r.

Rolnikom, których zaległości w podatku gruntowym nie przekraczają kwoty zł 1.000, ulg udzielają urzędy skarbowe we własnym zakresie, lecz w granicach terminów wyżej określonych. Izby skarbowe mogą udzielać tych samych ulg przy zaległościach powyżej zł 1.000 z tem, że ściśle terminy tych rat w ogólnych granicach wyżej określonych, ustalone zostaną po uprzednim porozumieniu się z wojewódzkimi komitetami finansowo-rolnymi.

W wypadku wszczęcia już egzekucji z tytułu zaległości II raty podatku gruntowego za rok 1931 u rolników, którzy wykaza się dowodem uiszczenia I raty tego podatku za 1932 r., egzekucja zaległości będzie zaniechana, a od płatnika będzie przyjęte podanie o ulgi i ulgi te przyznane.

W razie niedotrzymania terminu płatności którejkolwiek raty cała zaległość będzie natychmiast ściągnięta w drodze przymusowej egzekucji.

PODWYŻSZENIE PODATKU OD DROŻDZY. — Ustawa z dn. 10/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 27, poz. 249) został podwyższony podatek od drożdży prasowanych. Wprowadzono jedną stawkę podatkową w wysokości zł 1'50 od 1 kg drożdży, tak krajowych, jak i sprowadzanych z zagranicy, zamiast dotychczasowych stawek zł 1 od drożdży krajowych i zł 1'30 od drożdży importowanych.

Dotychczasowe stawki podatkowe obowiązywały od 1924 r. i nie były waloryzowane przy zmianie ustroju pieniężnego. W chwili wprowadzenia podatku spożywczego od drożdży stanowił on 38% ceny sprzedażnej, a ostatnia podwyżka zachowuje ten stosunek z nieznacznym tylko odchyleniem (39%).

Z podwyżki podatku oczekuje się zwiększenia dochodu skarbowego o ok. zł 4 milj. rocznie.

ODRACZANIE TERMINU DO SKŁADANIA ZEZNAŃ O DOCHODZIE. — Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 11/IV r. b. L. D. V 15973/2/32 upoważniło izby skarbowe (Wydział Skarb. Woj. Śl.) do odraczenia — we własnym zakresie działania — na uzasadnione prośby osób prawnych terminu do składania zeznań o dochodzie oraz wymaganych art. 54 ustawy załączników do tych zeznań, nie później jednak, jak do dn. 1/VII roku podatkowego.

Odroczenie terminu na okresy późniejsze Ministerstwo Skarbu zastrzegło nadal swej kompetencji.

MONOPOLE

ZMIANA ROZPORZĄDZENIA WYKONAWCZEGO O MONOPOLU SPIRYTUSOWYM. — Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 19/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 24, poz. 200) wprowadzono niektóre zmiany w rozporządzeniu wykonawczym Ministra Skarbu z dn. 7/II 1928 r. o monopolu spirytusowym („Dz. Ust. R. P.” Nr. 60, poz. 556), z których ważniejsze są następujące:

1. — Zmieniono normy dopuszczalnych zaników spirytusu w rektyfikacjach, wólowych składach i gorzelniach przemysłowych. O ile chodzi o zaniki magazynowe w wymienionych zakładach, wprowadzono różnicę między spirytusem, pozostającym dłuższy czas w magazynie (magazynowanie stałe), a spirytusem, którego obroty w magazynie są częstsze (magazynowanie zmienne); normy dla magazynowania stałego obniżono o połowę w stosunku do dotychczasowych norm magazynowych, normy zaś dla magazynowania zmiennego pozostawiono na dotychczasowej wysokości; ponadto obniżono normę zaniku na zlew spirytusu, wydane go z magazynu i wywiezionego z przedsiębiorstwa — z dotychczasowych 25% do 15%. Normę dopuszczalnego zaniku rektyfikacyjnego obniżono z 1% do 0,85% ilości surówki, wziętej do oczyszczania. Wszystkie te obniżenia norm zanikowych wprowadzono ze względu na to, że, jak wykazały dane za rok 1931, normy poprzednie były zbyt wysokie w stosunku do faktycznych strat.

2. — Wprowadzono przepis, według którego fabryki wódek gatunkowych mogą za zezwoleniem Ministra Skarbu odstępować wyrabiane w tych fabrykach destylaty owocowe, winne, rumowe, arakowe i t. p. innym zakładom, jak fabryki czekolady i cukrów, cukiernie i t. p., które dotychczas sprowadzały takie destylaty z zagranicy.

3. — Zniesiono przepis, uzależniający zaliczenie zakładów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem opłat patentowych do kategorii karczem m. in. od wysokości obrotu (najwyższej zł 20.000 rocznie).

4. — Unormowano sprawę wysokości opłat patentowych od zakładów sprzedaży napojów alkoholowych, które nie mają cech ani restauracji ani karczem. Zakłady te — spotykane przeważnie w województwach południowych — zrównano pod względem opłat patentowych z karczemami.

5. — Uzgodniono przepisy wykonawcze o monopolu spirytusowym z obowiązującą obecnie ustawą przeciwalkoholową z dn. 31/III 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 51, poz. 423).

K.

KREDYT

BANKI PRYWATNE W IV KWARTALE 1931 R. — Banki prywatne w Polsce wyszły w roku 1931 obronną ręką z opresji, w jakich się znalazły wskutek bezpośrednich i pośrednich skutków tych kataklizmów, jakie dotknęły bankowość szeregu krajów, zwłaszcza zaś bankowość niemiecką i austriacką. Po 5 letnim okresie wzrastającej szybko działalności przyszedł rok silnej redukcji zarówno biernych jak i czynnych interesów banków. Okres ten bankowość polska przetrzymała dobrze, korzystając tylko z doraźnej pomocy instytucji emisyjnej, a opierając się głównie na własnych siłach, zdobycznych dzięki ostrożnej i zapobiegliwej polityce lat poprzednich. Po najcięższym — ze względu na niesłychanie gwałtowny odpływ kapitałów obcych — III kwartale nastąpiło w IV kwartale r. ub., zwłaszcza od listopada, znaczne uspokojenie, wiążące się z ustępowaniem nastrojów płochliwości, tak, że ultimo roku przeszło dla banków polskich względnie łagodnie.

Łączny bilans banków na ultimo 1931 r. wykazuje w porównaniu z bilansem na ultimo III kwartału znacznie słabszy ubytek kapitałów obcych niż w poprzednich kwartałach, zwłaszcza zaś w III kwartale. Odpływ kapitałów z banków, wywo-

łany w początku roku prawie wyłącznie przyczynami koniunkturalnymi, następnie pozostawał głównie w związku z wypadkami na rynkach zagranicznych. Krach austriacki w maju, wypadki niemieckie w czerwcu i lipcu, aż do spadku funta i walut skandynawskich we wrześniu — wszystko to powodowało z jednej strony wycofywanie lokat zagranicznych (ze względu na gwałtowne upłynianie aktywów zagranicą) oraz — poprzez trudności kilku banków, związanych z zachwianiami zagranicznymi, poprzez reperkusje na rynku walutowym i psychiczne oddziaływanie na płochliwość wkładców — z drugiej strony powodowało odpływ wkładów krajowych. Odporność i doskonała pozycja banków sprawiły, że już wypadki angielsko-skandynawskie odbyły się niewiele na ruchu wkładów, a postępujący jeszcze — choć w znaczenie mniejszych rozmiarach — w IV kwartale odpływ kapitałów obcych związany był, jak i na początku roku, już tylko z czynnikami koniunkturalnymi i sezonowymi.

Liczbowa obraz ruchu kapitałów obcych w bankach przedstawia się następująco (w milj. zł):

	31/XII 1930	30/IX 1931	31/XII 1931
Wkłady	878 0 (9 3) ¹⁾	597 8	521 2
Rachunki bieżące	306 4 (9 3) ¹⁾	213 5	208 9
Banki Loro	144 4 (—) ¹⁾	92 4	93 6
Banki zagran. Nostro.	381 6 (7 1) ¹⁾	248 2	221 3
Razem:	1.710 4 (25 7) ¹⁾	1.151 9	1.045 0

Jak widzimy, kapitały obce spadły w IV kwartale r. ub. już tylko o niespełna 9%, stanowiły jednak w końcu 1931 r. niewiele więcej niż $\frac{3}{5}$ sumy z końca 1930 r. Odpływ kapitałów przez pierwsze 3 kwartały odbywał się dość równomiernie we wszystkich pozycjach, w IV zaś kwartale nie dotknął wcale sald korespondentów „Loro”, prawie nie dotknął rachunków bieżących, a najsilniej zaciążył na wkładach. Dalszy odpływ lokat zagranicznych (ale już tylko o niespełna 11%) był wywołany w dużym stopniu różnymi przyczynami specjalnymi, m. in. przerachowaniem lokat zdewaluowanych, sezonową spłatą kredytów przez cukrownictwo i t. p. Co do wkładów właściwych — to ruch ich (według poszczególnych rodzajów) — przedstawiał się następująco (w milj. zł):

	31/XII 1930	30/IX 1931	31/XII 1931
Wkłady:			
terminowe	461 8 (9 0) ¹⁾	316 0	268 3
à vista	237 7 (0 2) ¹⁾	182 4	165 6
na książeczki wkładkowe i asygnaty kasowe	178 6 (—) ¹⁾	99 4	87 3

Jak widzimy, najsilniej obniżyły się w IV kwartale r. ub. wkłady terminowe; spadek ten pochodzi przeważnie od wypowiedzeń, zgłaszanych jeszcze w miesiącach letnich; poza tem oddziaływały tu, jak i we wkładach oszczędnościowych, potrzeby finansowania zakupów zimowych czy świątecznych; wreszcie działało tu uruchomienie zasobów na cele zakupów okolicznościowych, związanych ze zniżką cen (np. zakupy licytacyjne gruntów i t. p.). Wkłady à vista (podobnie jak i lokaty w rachunkach bieżących), mające charakter rezerwy gotówkowej, zmniejszyły się w mniejszym stopniu wobec dalszego koniunkturalnego i sezonowego spadku produkcji i obrotów i wynikającego stąd mniejszego zapotrzebowania pieniężnego.

Operacje czynne były od początku roku prowadzone przez banki z dużą wstrzeźliwością, a już w okresie silnego kurczenia się operacji biernych, t. j. w okresie II i III kwartału r. ub., przybrały charakter wybitnie restrykcyjny.

W IV kwartale ta ostatnia przyczyna — t. j. gwałtowny odpływ kapitałów obcych — ustąpiła, ale banki niewiele zmieniły swą politykę ograniczania działalności kredytowej, gdyż dążyły do gromadzenia rezerw kasowych i wykazania jak największej płynności oraz pogotowia kasowego na ultimo roku. Coprawda, i zapotrzebowanie kredytów handlowych nieco spadło, ale ogólne zapotrzebowanie na rynku pieniężno-kredytowym (zwłaszcza ze strony rolnictwa) naogół nie uległo redukcji, a nawet w końcu roku (z okazji choćby płatności świadectw przemysłowych) wzmożło się. Restrykcje więc banków oddziaływały na pogłębienie ciasnoty rynku.

Liczbowy obraz ruchu kredytów bankowych przedstawia się następująco (w milj. zł):

¹⁾ W nawiasach liczby, dotyczące banku w likwidacji, według bilansu na dz. 31/I 1931 r.

	31/XII 1930	30/IX 1931	31/XII 1931
Weksle zdyskontowane	862'5 (22) ¹⁾	597'1	527'7
Rachunki bieżące (saldo debetowe)	987'7 (33'9) ¹⁾	699'6	655'9
w tem:			
1) zabezpieczone	674'7 (33'9) ¹⁾	485'1	452'5
2) niezabezpieczone	313'0 (—) ¹⁾	214'5	203'4
Pożyczki terminowe	61'3 (0'1) ¹⁾	58'9	56'9

Jak widzimy, pożyczki terminowe w ciągu całego roku zmniejszyły się bardzo nieznacznie, wykazując w ten sposób charakter kredytów w pewnym stopniu zamrożonych. Najsilniej (bo o ok. 12%) w IV kwartale (jak i zresztą w ciągu całego r. ub.) obniżyły się kredyty dyskontowe, przyczem w IV kwartale obok celowej polityki restrykcyjnej banków oddziaływało i koniunkturalne oraz sezonowe zmniejszanie się odpowiedniego materiału wekslowego. Kredyty w rachunkach bieżących były — mimo wysiłków banków — trudniejsze do likwidacji, dlatego też w ciągu całego 1931 r. i w IV kwartale kurczyły się w mniejszym stopniu (w IV kwartale o ok. 6½%); zwłaszcza dotyczy to kredytów niezabezpieczonych.

Pozycja weksli protestowanych wykazuje w łącznych bilansach banków stałą tendencję wzrostu; w ciągu pierwszych 3 kwartałów podniosła się ona z zł 21'7 milin. do zł 37'9 milin., w IV kwartale — w dalszym ciągu do zł 43'6 milin.

Redyskonto weksli — mimo kurczenia się wkładów i nacisku na banki — w 3 kwartałach r. ub. w liczbach absolutnych stale się zmniejszało, choć w stosunku procentowym do kurczącego się silniej portfeli rosło; co dziwniejsze, że i w IV kwartale, mimo dążenia banków do wykazania jak największych rezerw kasowych, suma redyskonta w dalszym ciągu nieznacznie obniżyła się — z zł 275'1 milin. do zł 267'5 milin., lecz stosunek redyskonta do portfeli podniósł się jednocześnie z 46% do 51%.

Banki, starając się ze względu na sytuację rynków zagranicznych oraz nastroje psychiczne wkradłców przez cały 1931 r. o jak największą płynność oraz wysokie pogotowie kasowe, zabiegi te wzmogły — jak już wskazywaliśmy — przed ultimo rocznym.

Płynne aktywa, a więc kasa i sumy do dyspozycji (banki spieniężyły w ciągu roku papierów wartościowych za zł 15'6 milin.), waluty (których zapas w ciągu roku zmniejszył się do niespełna połowy), portfel wekslowy netto oraz banki Nostro — oraz zobowiązania i ich wzajemny stosunek — przedstawiały się następująco:

	31/XII 1930	30/IX 1931	31/XII 1931
Płynne aktywa — milin. zł	769'7	471'0	430'7
Zobowiązania — milin. zł	1.710'4	1.151'9	1.045'0
Stopień płynności — %	45'0	40'9	41'2

A więc płynność banków w IV kwartale r. ub. polepszyła się, a w ciągu 1931 r. wykazuje stosunkowo niewielki spadek.

Pogotowie kasowe banków wykazuje poprawę w 1931 r. (poczynając od II kwartału), a zwłaszcza w IV kwartale. Mianowicie, stosunek kasy, walut i banków Nostro do zobowiązań wynosił w dn. 31/XII 1930 r. 13'2%, w dn. 31/III 1931 r. 11'4%, w dn. 30/IX 1931 r. 12'9% i w dn. 31/XII 1931 r. 16'3%.

Koszty handlowe banków wykazały w r. ub. w stosunku do 1930 r. silną niżkę, mianowicie z zł 100'5 milin. do zł 83'5 milin.

Jednocześnie jednak zmniejszyła się w r. ub. rentowność banków, bowiem wobec znacznego ograniczenia operacji bankowych dochody z procentów i prowizyj zmalały bardzo poważnie — z zł 125'0 milin. do zł 93'8 milin. Stosunek %-owy kosztów handlowych do procentów i prowizyj wzrósł w związku z tem w 1931 r. do 89'0% wobec 80'4% w 1930 r.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 4 do 9 kwietnia 1932 r.

— Okres sprawozdawczy minął przy tendencji dla walut niejednorodnej, dając w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego szereg odchyleń kursowych. Silniejszą niżkę wykazują dolary; poza tem niżej cenione były korony czeskosłowackie, liry włoskie oraz guldeny gdańskie. Zwycko-

wały franki francuskie i szwajcarskie, belgi oraz floreny holenderskie, natomiast kurs funtów szterlingów po niewielkich wahanach utrzymał się na dotychczasowym poziomie.

Zapotrzebowanie na dolary gotówkowe wzrosło w związku z zwiększoną ilością przekazów świątecznych z Ameryki, wskutek czego kurs ich przy jednoczesnym nieznacznym spadku kursu dewizy — podniósł się o ½ — do zł 8'90 za \$ 1. W obrotach prywatnych zwyczajka była nieco mniejsza — również do poziomu zł 8'90 za \$ 1.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut nie wykazuje w okresie sprawozdawczym większych wahań, utrzymując się naogół na dotychczasowym średnim poziomie.

	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 9/IV
w zł			
Dolary St. Zjedn.	\$ 1 8'914	8'903	8'903
" " " telegr.	\$ 1 8'919	8'908	8'908
Funty szterlingi	£ 1 34'00	35'65	33'95
Franki francuskie	100 fr. 35'17	35'14	35'16
Franki szwajcarskie	100 fr. 173'60	173'20	173'58
Belgi	100 blg. 124'90	124'80	—
Korony czeskosłowackie	100 kor. 26'43	26'41	—
Liry włoskie	100 lir. 46'30	46'15	—
Floreny holenderskie	100 fl. 361'10	360'10	361'20
Guldeny gdańskie	100 guld. 174'40	174'35	174'40

Zainteresowanie papierami lokacyjnymi państwowymi spadło w okresie sprawozdawczym dość silnie; dla większości papierów panowało — w związku z stałą tendencją na giełdach zagranicznych — usposobienie zniżkowe, tak iż w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego wykazują one straty kursowe, a mianowicie: 6% Pożyczka Dolarowa 1¼%, 7% Pożyczka Stabilizacyjna 2¼%, 10% Pożyczka Kolejowa ½%. Z pożyczek premjowych silnie obniżył się po ciągnięciu kurs 4% Pożyczki Inwestycyjnej; sztuki o zł 5'00, serje o zł 5'50; 4% Pożyczka Dolarowa poniosła minimalną stratę zł 0'25, zaś 3% Pożyczka Budowlana poprawiła się o zł 0'90. Kurs 5% Pożyczki Konwersyjnej oraz listów zastawnych i obligacji banków państwowych pozostał bez zmiany.

Dział listów zastawnych był w okresie sprawozdawczym nadal niezbyt ożywiony, przyczem obroty listami prowincjonalnymi były stosunkowo niewielkie. Kursy kształtowały się naogół zwyżkowo, nie wykazując jednak większych różnic w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Nieco żywsze były obroty listami zastawnymi w walucie obcej, z których 7% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie 1928 r. cenione były o 1% wyżej, zaś 8% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie 1924 r., bardzo rzadko ukazującym się na rynku, dokonano transakcji po kursie 60%.

Dział obligacji państwowych był nadal zaniedbany; notowano jedynie 8% Obligacje Polskiego Banku Komunalnego III em. — po kursie dotychczasowym.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 9/IV
w zł				
3% Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	38'90	38'25	—
4% " Dolarowa	\$ 5	50'25	49'50	49'50
4% " Inwestycyjna	zł w zł. 100	91'25	87'75	90'00
4% " " serje	zł w zł. 100	97'00	94'00	94'00
w % nominalu				
5% " Konwersyjna	zł	39'25	39'00	39'00
6% " Dolarowa	\$	61'00	58'75	59'25
7% " Stabilizacyjna	\$	62'50	56'00	56'25
10% Pożyczka Kolejowa	fr. w zł.	103'00	102'50	—
7% L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	zł w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7% Obl. Kom. " " " "	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8% Obl. Bud. " " " "	zł w zł. 1927	93'00	93'00	—
8% Obl. Polskiego Banku Komunalnego III em.	zł w zł. 1924	93'00	93'00	—

¹⁾ W nawiasach liczby, dotyczące banku w likwidacji według bilansu na dz. 31/I 1931 r.

4½%	L. Z. T-wa Kred. Ziems.	zł	42'00	40'75	—
8%	" " " " " "	zł	52'50	52'50	—
7%	L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie 1928 r.	\$ w zł.	55'00	51'00	55'00
8%	L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie 1924 r.	\$	60'00	60'00	60'00
5%	L. Z. T-wa Kred. m. Warsz.	zł	52'50	52'20	—
8%	" " " " " "	zł	64'00	62'50	63'50
					-62'50
8%	" " " " " Częstoch.	zł	56'00	55'00	—
8%	" " " " " Łodzi	zł	61'75	60'25	60'25
10%	" " " " " Radomia	zł	63'00	63'00	—
10%	" " " " " Siedlec	zł	60'25	58'75	—

ZŁOTY ZAGRANICĄ

1932	Gdańsk ¹⁾	Berlin ¹⁾	Wiedeń ¹⁾	Paryż ¹⁾	Zurych ¹⁾
4/IV	57'28—57'40	47'10—47'30	79'46—79'94	—	57'60
5 "	57'30—57'42	" "	79'41—79'89	—	57'70
6 "	57'28—57'39	47'15—47'35	" "	—	" "
7 "	57'24—57'36	" "	79'46—79'94	—	" "
8 "	57'19—57'30	" "	79'41—79'89	—	" "
9 "	57'22—57'33	" "	—	284'50	57'55

1932	London ²⁾	Praga ¹⁾	New-York ¹⁾	Amsterdam ¹⁾
4 IV	33'75	377'625—379'625	—	—
5 "	"	377'25—379'25	—	—
6 "	34'00	377'825—379'825	—	—
7 "	"	377'60—379'60	—	—
8 "	33'75	377'80—379'80	—	—
9 "	"	377'90—379'90	—	—

POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH³⁾

21—26 III 28'III—2/IV 4—9/IV

(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)

New-York	6% dolarowa	1920	57 ³ / ₈ —57 ¹ / ₄ —57 ³ / ₈ (8.000)	59 ³ / ₄ —57 ⁵ / ₈ —58 ³ / ₄ (7.000)	58 ¹ / ₂ —55 ¹ / ₄ —55 ¹ / ₂ (24.000)
8% Dillon.	1925	60—58 ³ / ₈ —58 ¹ / ₈ (39.000)	60—59—59 ¹ / ₂ (30.000)	60—58 ³ / ₈ —58 ¹ / ₄ (71.000)	
7% stabilizac.	1927	57 ¹ / ₂ —56 ¹ / ₂ —56 ¹ / ₂ (117.000)	57—56 ¹ / ₈ —57 (79.000)	56 ³ / ₄ —53 ¹ / ₂ —54 (162.000)	
7% Warszawy	1928	43 ¹ / ₄ —40 ¹ / ₂ —40 ¹ / ₂ (17.000)	42—41—41 (12.000)	41 ¹ / ₂ —38 ¹ / ₄ —38 ¹ / ₈ (128.000)	
7% śląska	1928	44—42 ⁷ / ₈ —43 ¹ / ₄ (15.000)	43 ¹ / ₂ —41 ¹ / ₈ —41 ¹ / ₈ (37.000)	43—39 ⁷ / ₈ —39 ⁷ / ₈ (24.000)	
London	7% stabilizac.	1927	—	75'82—73'82— —74'82	75'67—73'67 —74'67
Zurich	7% stabilizac.	1927	—	57'00—56'00	58'00—55'50 —57'00
Sztokholm	7% stabilizac.	1927	—	52—19 (15.000)	53—50 (15.000)
Paryż	7% stabilizac.	1927	83'01—73'58	82'85—73'42	70'63—65'30
Mediolan	7% włoska	1924	—	96'65—96'50 —96'50 (225)	96'30—96'10 —96'10 (175)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 10 KWIETNIA 1932 R. — Pierwsza dekada kwietnia przyniosła dalszy nieznaczny odpływ walut i dewiz z Banku —

1) Za zł 100.

2) Za £ 1.

3) Kursy — w zł-ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju

dzięki przewyżce sprzedaży nad skupem. Rezerwy walutowe obniżyły się w związku z tem z zł 191'9 miljn. do zł 183'5 miljn., przyczem część rezerw, wchodząca w skład pokrycia złoto-walutowego obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, zmniejszyła się o zł 3'9 miljn., część zaś rezerw, niezaliczona do tego pokrycia, obniżyła się o zł 3'8 miljn. do zł 120'7 miljn.

Zapas złota wzrósł w dekadzie sprawozdawczej o zł 0'05 miljn. — dzięki mianowicie drobnemu skupowi, dokonywanemu (głównie w monetach) przez oddziały Banku; wzrost, oczywiście, wykazuje tylko zapas złota w skarbcu (do zł 448'7 miljn.), podczas gdy zapas złota zagranicą pozostał niezmienny w wys. zł 124'9 miljn.

Zmiany w stanie rezerw złoto-walutowych, stanowiących pokrycie obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań, w I dekadzie kwietnia i w porównaniu ze stanem przed miesiącem ilustruje następujące zestawienie (w tys. zł):

	10/III	31/III	10/IV
Złoto	608.403	573.518	573.564
Waluty i dewizy netto	49.457	71.293	67.392
Razem:	657.860	644.812	640.956

W stosunku do sumy obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań powyższe pokrycie złoto-walutowe stanowiło w dn. 10/IV 49'36%, gdy w dn. 31/III 49'61% i w dn. 10/III 50'30% (statutowe minimum 40%). Pokrycie samem złem wynosiło: w dn. 10/IV 44'17%, w dn. 31/III 44'12%, w dn. 10/III 46'52% (statutowe minimum 30%).

Spadek procentu pokrycia był w dekadzie sprawozdawczej stosunkowo nieco mniejszy niż spadek sumy pokrycia (rezerw), a mianowicie dlatego, że jednocześnie — minimalnie coprawda — skurczyła się suma obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku — z zł 1.299'8 miljn. do zł 1.298'6 miljn. Właściwie obniżył się tylko jeden składnik tej sumy — obieg biletów bankowych — z zł 1.130'5 miljn. do zł 1.100'7 miljn., podczas gdy drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — wykazał prawie taki sam wzrost — z zł 169'2 miljn. do zł 197'9 miljn.

Z zobowiązań zwykłe wykazują głównie lokaty żyrowe, które podniosły się z zł 148'2 miljn. do zł 176'9 miljn., osiągając poziom nieco wyższy niż przed miesiącem (w dn. 31/III zł 171'1 miljn.). Pozycja „różne rachunki”, która na ultimo marca spadła poważnie, bo o zł 3'4 miljn. — głównie wskutek zmniejszenia się rachunku niepodniesionej dywidendy, w I dekadzie kwietnia wykazuje minimalne tylko zmniejszenie — o zł 0'02 miljn. do zł 21'0 miljn.

W lokatach żyrowych — salda na rachunkach kas państwowych wykazują w I dekadzie kwietnia wzrost z zł 5'9 miljn. do zł 10'1 miljn., czyli do poziomu nieco niższego niż przed miesiącem (w dn. 10/III zł 12'1 miljn.), a kilkakrotnie niższego niż przed rokiem (w dn. 10/IV 1931 zł 46'6 miljn.); salda na rachunkach prywatnych wykazują zaś w I dekadzie kwietnia zwykłe stosunkowo mniejszą — z zł 142'3 miljn. do zł 166'7 miljn., ale osiągnęły poziom o zł 7'8 miljn. wyższy niż w dn. 10/III r. b. i tylko o zł 12'1 miljn. niższy niż w dn. 10/IV 1931 r.

Normalna na początku miesiąca zniżka obiegu banknotów wyniosła w dekadzie sprawozdawczej, jak stwierdziliśmy, zł 29'8 miljn., t. j. ok. 2¹/₂%. Stanowi ona odpowiednik wzrostu lokat na rachunkach żyrowych. Odpływ walut i skurczenie się kredytów Banku dla życia gospodarczego nie wywołały dalszej zniżki obiegu, gdyż jednocześnie został o zbliżoną sumę podwyższony kredyt bezprocentowy Skarbu Państwa, mianowicie o zł 30 miljn. do zł 50 miljn.

Kredyty dyskontowe wykorzystane (portfel weksli krajowych) zmniejszyły się — jak zazwyczaj na początku miesiąca (o zł 12'4 miljn.), również obniżyły się, i to poważnie, pożyczki zastawowe (o zł 7'3 miljn.); obie te pozycje osiągnęły sumy prawie takie same jak przed miesiącem (dn. 10/III), wykazując jednak znaczną zwykłą w porównaniu ze stanem w dn. 10/IV 1931 r. (zł 550'8 miljn. i zł 83'3 miljn.). Portfel weksli zagranicznych (związany głównie z transakcjami eksportowymi) podniósł się w I dekadzie kwietnia z zł 95'6 miljn. do zł 100'2 miljn.

Z innych pozycji bankowego pokrycia obiegu — zapas monet srebrnych i bilonu, przyjętych przez Bank na własność, wzrósł o zł 0'3 miljn., zapas papierów procentowych własnych zwiększył się zaledwie o zł 0'05 miljn., a dług Skarbu Państwa podniósł się (ze względu na ultimo roku oraz duże płatności z tytułu obsługi długów), jak wspomnieliśmy, do zł 50 miljn., czyli przyznany statutowo Skarbowi kredyt bezprocentowy został wykorzystany w połowie.

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	10/III	31/III	10/IV
Weksle	629.133	641.860	629.450
Weksle zagraniczne	97.719	95.567	100.193
Polskie monety srebrne i bilon	41.945	50.600	50.913
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	115.857	122.339	115.014
Papiery proc. własne	12.963	13.129	13.182
Dług Skarbu Państwa	20.000	20.000	50.000
Razem: 917.618	943.495	958.798	

Obieg pieniędzy skarbowych zmniejszył się w I dekadzie kwietnia w stopniu mniejszym niż obieg biletów Banku, bo tylko z 252'9 miljn. do 251'7 miljn. Na sumę tę składa się: 1) obieg biletów państwowych (5-złotowych — podlegających już tylko wymianie) w wys. 21'3 miljn. (w dn. 31/III 21'3 miljn.), 2) obieg monet srebrnych (5-, 2-i 1-złotowych) w wys. 176'2 miljn. (w dn. 31/III 177'4 miljn.), 3) obieg bilonu niklowego i brązowego w wys. 74'1 miljn. (w dn. 31/III 74'2 miljn.).

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEN POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

MIĘDZYNARODOWA ANKIETA CHMIELARSKA.

Prace ekonomiczne Ligi Narodów — po nieudanych próbach doprowadzenia do szeregu konwencji multilateralnych o charakterze obowiązującym dla uczestników — idą obecnie nieco inną drogą. Już w okresie rozkwitu działalności ekonomicznej na terenie Genewy przeprowadzone zostały z okazji prób „kolektywnego” obniżania ceł ankiety o stanie przemysłów aluminiowego, węglowego i cementowego. Ankiety te nie doprowadziły wprawdzie do zamierzonego skutku praktycznego, ale w każdym razie wyjaśniły w znacznej mierze ówczesną sytuację w poszczególnych przemysłach, co nie mogło nie odbić się korzystnie na informacyjnym materiale, jaki posiadamy w tej tak skomplikowanej i niejasnej dziedzinie, jaką są międzynarodowe stosunki przemysłowe. Obecnie — na wniosek Czechosłowacji — Komitet Ekonomiczny Ligi rozpoczął badania nad stanem przemysłu chmielarskiego i piwowarskiego w poszczególnych krajach, zapowiadając, notabene, iż przewiduje się także ankiety w przemysłach drzewnym i automobilowym.

Chmielarstwo światowe przechodzi poważny kryzys. Międzynarodowy Instytut Rolniczy w Rzymie na podstawie najnowszych materiałów stwierdza, iż powierzchnia uprawy chmielu osiągnęła w 1928 r. swe maksimum powojenne, poczem stale spada. W 1931 r. stanowiła ona tylko 68% stanu w 1928 r. i 64% przeciętnego obszaru uprawy w okresie ostatnich 5 lat przed wojną. Niemniej — mimo spadku uprawy — ceny spadają nieprzerwanie od początku 1926 r., osiągnąwszy w lipcu — sierpniu r. ub. najniższy swój poziom. Mimo pewnej poprawy w ostatnim kwartale r. ub. ceny z końcem roku nie sięgały jednej dziesiątej ceny z 1926 r. i jednej trzeciej przeciętnych cen z 1913 r.

Przyczyny tego spadku są podobne, jak w innych wypadkach: niesprzedane zapasy z lat poprzednich przy stale zmniejszającym się popycie. Spożycie piwa spadło, istotnie, w stosunku do okresu przedwojennego w sposób zastraszający. Przekiętne spożycie w latach 1926 — 1929 nie sięgało 2/3 spożycia z 1913 r. A do tego dodać jeszcze należy, iż nowoczesne wynalazki techniczne w znaczniejszej mierze wykorzystują chmiel w browarach, co jeszcze zmniejsza ilość, potrzebną dla produkcji piwowarskiej. Niewątpliwie, na padku spożycia piwa ciąży prohibicja

w Stanach Zjednoczonych, ale i w innych krajach, konsumujących piwo, daje się zauważyć znaczny spadek spożycia.

W tych warunkach mówi się znów o porozumieniu głównych producentów chmielu celem uporządkowania rynku światowego i podniesienia cen. Na ostatnim posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego w Genewie ekspert czeskosłowacki, P. Hanosek, przedstawił plan, którego główne linje wyglądają, jak następuje:

W chwili obecnej — stwierdza r. Hanosek — poszczególne państwa ograniczają się tylko do wewnętrznej pomocy dla chmielarstwa (kredyty warrantowe, zakupy interwencyjne ze strony specjalnie stworzonych syndykatów, zwrot opłat i t. d.), to jednak wszystko w żadnym wypadku nie wystarczy, o ile nie doprowadzi się do porozumień międzynarodowych w gronie głównych producentów.

Porozumienia takie musiałyby dotyczyć się zarówno ograniczenia przez wszystkich uczestników obszaru uprawy (istnieją już w tym względzie propozycje konkretne), jak i standaryzacji międzynarodowej chmielu i ochrony jego znaków pochodzenia (marques d'origine), co w chmielarstwie w znacznej mierze decyduje o cenie, wreszcie — wzajemnej szybkiej wymiany informacji o stanie produkcji i rynków. Dlatego też P. Hanosek proponuje stworzenie międzynarodowej organizacji chmielarskiej dla wykonywania wszystkich tych prac, przedtem jednak proponuje on, aby Sekretarjat Ligi Narodów rozpoczął specjalną ankietę o obecnej sytuacji w dziedzinie produkcji światowej chmielu dla ustalenia stanu wyjściowego.

Drugi ekspert czeskosłowacki, P. Vrbensky, ustala nawet ścisły plan międzynarodowego porozumienia chmielarskiego, któreby zawierało:

- 1) ustawowe ograniczenie rozmiaru uprawy w poszczególnych państwach i utrzymanie stanu tego nadal;
- 2) stworzenie w każdym kraju centrali zakupów, która by miała nabywać chmiel wprost od producenta;
- 3) stworzenie organizacji międzynarodowej, łączącej centrale poszczególnych państw i wyznaczającej co pewien czas obszar, dozwolony do uprawy w każdym państwie, aby uniknąć nadprodukcji i ponownego spadku cen;
- 4) uzgodnienie ustaw poszczególnych państw o znakach pochodzenia chmielu;
- 5) stworzenie specjalnego instytutu badań dla informacji rynkowych.

Czeskosłowacka inicjatywa udała się o tyle, iż, istotnie, Liga Narodów rozpo-

czynna obecnie ankietę. Niewątpliwie Czechosłowacja, jako drugi (po Niemczech) producent chmielu, ma wszelki interes w tem, aby porozumienie międzynarodowe w tej dziedzinie doszło do skutku. Niemniej jednak Polska, która stoi w produkcji chmielu na piątym miejscu (po Austrii i Węgrzech), wyprzedzając Jugosławję, Belgię, Francję i Anglię, nie może ustosunkowywać się obojętnie do tego zagadnienia.

STANY ZJEDN. AM.

FINANSOWANIE EKSPORTU PRZEZ RECONSTRUCTION FINANCE CORPORATION.

Zainicjowana przez Prezydenta Hoovera akcja w sprawie pomocy finansowej dla życia gospodarczego przez utworzenie Reconstruction Finance Corporation zaczyna ostatnio przybierać na sile. Przygotowania techniczne do uruchomienia olbrzymiej maszynierji, opartej o kapitał \$ 2 miljard., zostały zakończone. W całym szeregu miast, w których 11 banków federalnych posiadają swe centrale, oraz we wszystkich większych miastach Stanów Zjednoczonych zorganizowane zostały filje t. zw. loan agencies, których zadaniem będzie rozprowadzanie kredytów w poszczególnych okręgach. Oddziały te współpracować będą do specjalnie powołanemi do życia komitetami (advisory committees), które opinować będą poszczególne podania o przydział kredytów. Dotychczasowa parotygodniowa działalność wykazała, że gospodarka kredytowa musi być prowadzona niezwykle ostrożnie. Napływ zgłoszeń o kredyty jest bowiem olbrzymi, o czem świadczy enociażby zapotrzebowanie towarzystw kolejowych, którym w ciągu 4 tygodni udzielono kredytów w wysokości \$ 43 miljn., co stanowiło niecałe 25% żądanych sum. Wstrzeźliwość w stosunku do towarzystw kolejowych ma swe uzasadnienie w tem, że międzystanowe komisje, urzędujące jako ciała nadzorcze i pośredniczące pomiędzy przedsiębiorstwami kolejowymi a Reconstruction Finance Corporation, uwzględniły tylko te podania na kredyty, które znajdowały zastosowanie w likwidacji długoterminowych zobowiązań, przypadających w tym okresie. Kredyty na pokrycie długów bankowych i zobowiązań krótkoterminowych przyznawane były tylko w wyjątkowych wypadkach, w których stwierdzona została niezwykle ciężka sytuacja finansowa danego przedsiębior-

stwa. Tak np. kolej Missouri-Pacific, która zażądała kredytów w wysokości przeszło \$ 23 miljn., otrzymała kredyt, dochodzący zaledwie do \$ 3 miljn., jakkolwiek przedsiębiorstwo to zrealizować musiało z dniem 1 kwietnia zobowiązania krótkoterminowe w wysokości przeszło \$ 11½ miljn., na których przedłużeniu Dom Bankowy Morgan and Co. nie zgodził się.

Zapotrzebowanie na kredyty ze strony towarzystw ubezpieczeniowych, rolniczych organizacji finansowych i przedsiębiorstw budowlanych zrealizowane dotąd zostało również w bardzo szczupłych rozmiarach, Początkowo projektowane było przeznaczenie większych kwot pieniężnych na upłynnienie środków obrotowych banków. Ostatnio jednak instytucje te uzyskały bardzo poważne możliwości redyskontowe na podstawie Glass-Steagall Bill. Dzięki temu bardzo poważne sumy, przeznaczone pierwotnie na kredyty dla banków, pozostały niewyżyskane, i Reconstruction Finance Corporation zamierza znaczną część zwolnionych w ten sposób funduszy przeznaczyć na inne cele.

W pierwszym rządzie ma być stworzony specjalny fundusz eksportowy w wysokości \$ 200 miljn. na finansowanie wywozu, ze szczególnem uwzględnieniem państw Ameryki Południowej. Ustawa, na jakiej oparta została organizacja Reconstruction Finance Corporation, zezwala na udział tej instytucji w finansowaniu eksportu, gdyż przewiduje uprawnienie dla dyskonta i akceptów z terminem do 6 miesięcy, o ile papiery te służą za podstawę dla zaokrętownia artykułów rolniczych i produktów krajowych, z wyeliminowaniem surowców i materiału wojennego. Transakcje te muszą być jednak oparte o warranty lub gwarancje bankowe.

W związku z temi zamierzeniami finansowania eksportu na wielką skalę pozostają pertraktacje z przedstawicielami szeregu instytucji finansowych w sprawie ewentualnych gwarancji dla tych transakcji. Od wyniku tych pertraktacji i stanowiska większości instytucji bankowych, które mogą tu wchodzić w grę, zależy utworzenie wyżej wspomnianego funduszu eksportowego.

NIEMCY

UKŁAD O NIWYCOFYWANIU ZAGRANICZNYCH KREDYTÓW KOMUNALNYCH.

— Rokowania, toczące się w Berlinie od dn. 29/III r. b. między komitetem wierzycieli, w skład którego wchodził przedstawiciel Anglii, Holandji, Szwajcarii i Szwecji, a przedstawicielami dłużników, reprezentowanych przez delegatów zainteresowanych krajów związkowych i gmin, mające na celu uregulowanie kwestji płatności krótkoterminowych zagranicznych kredytów niemieckich krajów związkowych i gmin — doprowadziły do porozumienia. Parafowany w dn. 9/IV układ obejmuje kredyty, których termin płatności nie przekracza jednego roku. Przewiduje on prolongatę kredytów do dn. 15/III 1933 r.; wierzyciele otrzymają w 10 dniu po wejściu w życie tego układu 10% swych pretensyj w/g stanu z dn. 31/VII 1931 r., przyczem na konto tych zwrotów mają być zaliczone sumy, w międzyczasie spłacone. Ogólne zadłużenie, objęte tym układem, wynosiło około RM 260 miljn., jednak wobec spadku kursu funtu ang. oraz korony szwedzkiej obniżyło się na około RM 247 miljn.; z kwoty tej przy-

pada okrągło (w miljn. RM): na Szwajcarię, 74, Anglię 70, Holandję 47, Szwecję 16, Czechosłowację 11.5, Francję 5.5 oraz mniejsze sumy na Austrię, Belgię oraz Węgry. W tej sumie mieszczą się również kredyty amerykańskie w wysokości RM 36 miljn., jednak nie są objęte tym układem, gdyż między wierzycielami amerykańskimi i dłużnikami niemieckimi istnieją oddzielne, jednak bardzo zbliżone do warunków tego układu, indywidualne porozumienia.

Oprocentowanie kredytów zostało znacznie obniżone. Dotychczasowe oprocentowanie wahało się między 8% a 11%, obniżone zostało do 6%, z tem zastrzeżeniem jednak, iż w razie nadzwyczajnej wyżki stopy procentowej w kraju wierzycielskim, oprocentowanie podnosi się do wysokości 2% ponad oficjalną stopę procentową kraju wierzycielskiego. Poza układem jednak zgodzili się wierzyciele na maksymalną stawkę procentową w wysokości 8%.

Do wejścia w życie tego układu wystarczy, o ile podpisany zostanie przez wierzycieli, reprezentujących łącznie ponad 50% krótkoterminowych kredytów. Do układu tego mogą przystąpić również inni wierzyciele, nie należący do krajów, zaprezentowanych przez komitet wierzycieli, a to wierzyciele francuscy, belgijscy, czeskosłowaccy, austriaccy, węgierscy i amerykańscy, mimo iż ci ostatni mają oddzielne porozumienia.

Jedno z najtrudniejszych zagadnień, a mianowicie kwestja konwersji z jednej waluty na inną, została w ten sposób uregulowana, że Holandia i Szwajcarya mają prawo zamiany pożyczek, opiewających na marki niemieckie, względnie inną walutę, na walutę swego kraju, natomiast inni wierzyciele mogą to uczynić tylko za zgodą dłużnika, który ma prawo wyboru. Kredyty, opiewające na marki niemieckie wynoszą okrągło RM 44 miljn.

Kwestja przemiany kredytów krótkoterminowych na długoterminowe pozostaje nadal otwarta. Układ ten jest zasadniczo dostosowany do układu o niewycofywaniu kredytów („Deutsches Kreditakbommen 1932”); wierzyciele zastrzegli sobie prawo wypowiedzenia tego układu na wypadek wygaśnięcia z jakiegokolwiek powodu układu o niewycofywaniu kredytów.

Zapotrzebowanie dewiz na 10% spłatę zobowiązań wyniesie około RM 19 miljn., gdyż w międzyczasie spłacono ok. RM 5 miljn. kredytów, które zostaną zaliczone na 10% ratę. Zapotrzebowanie dewiz na opłatę procentów wyniesie około RM 15 miljn., co w stosunku do dotychczasowego zapotrzebowania na ten cel stanowi redukcję o RM 75 miljn.

A. B.

LITWA

SYTUACJA GOSPODARCA. — Przesilenie gospodarcze rozpoczęło się na Litwie, w porównaniu do innych państw, z pewnem opóźnieniem. Obecnie jednak przeszło już do historii twierdzenie, że Litwa stanowi wyspę wśród ogólnoświatowego kryzysu. Wpływ kryzysu światowego jest widoczny na Litwie, szczególnie w dziedzinie handlu zagranicznego i kredytu. W porównaniu z 1930 r. eksport litewski zmniejszył się w 1931 r. o 60.600 tys. litów, import o 34.400 tys. litów. Saldo ujemne bilansu handlowego wyniosło w 1931 r. 4.800 tys. litów.

Na rynku pieniężnym daje się odczuwać znaczną ciasnotę gotówkowa. W latach ubiegłych uzyskanie kredytu nie przedsta-

wiało większych trudności, natomiast obecnie bank emisyjny stosuje wielkie restrykcje kredytowe, które znajdują odzwierciedlenie na rynku kredytowym. Ciasnotę gotówkową zwiększyło częściowe wycofanie kapitałów zagranicznych oraz obawa społeczeństwa przed spadkiem lita. W II półroczu 1931 r. wycofano z banków litewskich ogółem około 24 miljn. lit., t. j. 25% wszystkich depozytów. Suma wkładów w 7 wielkich bankach wynosiła w dn. 31/XII r. ub. 62 miljn. litów (w dn. 1/VII r. ub. 86 miljn. litów). Dzięki ostrożnej polityce Banku Litewskiego, nie doszło na Litwie do żadnego większego krachu wśród banków. Instytucje finansowe nie wstrzymały podczas runu na banki wyplat, i wskutek tego zdenerwowanie wierzycieli rychło ustąpiło. Mimo znacznego odpływu dewiz Rząd litewski nie stosował żadnych ograniczeń w obrocie walutami i dewizami w 1931 r.

Obecne trudności na rynku finansowym Litwy dają się szczególnie dotkliwie odczuwać w rolnictwie oraz w młodym jeszcze przemyśle litewskim. Dążenie do przedstawienia rolnictwa w kierunku zwiększenia produkcji bodowlanej na koszt produkcji zbożowej wymagało i wymaga znacznych kapitałów inwestycyjnych i obrotowych. Należy przytem zauważyć, że ogólne zadłużenie rolnictwa litewskiego jest niewielkie: wynosi ono około 200 miljn. lit., t. zn. 45 — 50 lit. na 1 ha.

Ceny produktów rolnych na Litwie w 1931 r. wykazywały ciągłą tendencję zniżkową. Mimo to jednak eksport ich w r. ub. wzrósł i ich udział w ogólnym eksporcie litewskim wynosił 57.35%, podczas gdy w 1930 r., a więc w okresie lepszej konjunktury, 38.92%. Procentowe zwiększenie udziału eksportu produktów rolnych ma też swoją przyczynę w równoczesnem zmniejszeniu się eksportu drzewa i lnu. W eksporcie produktów rolnych wybija się na pierwszy plan eksport bekonów, który w r. ub. wyniósł 52.700 tys. lit. (w 1930 r. 17.500 tys. lit.) oraz eksport masła (w r. ub. 47.200 tys. lit., w 1930 r. 46.900 tys. lit.). Istniejące 4 bekoniarne eksportowe przerabiają obecnie tygodniowo około 16 tys. sztuk świń.

Ogólny kryzys odbił się może najmniej dotkliwie na przemyśle, który jest dotychczas słabo rozbudowany i chroniony cłami protekcyjnymi. Z końcem r. ub. jednak położenie w przemyśle litewskim nieco się pogorszyło wskutek ciasnoty na rynku pieniężnym. Jakkolwiek w r. ub. miały miejsce liczniejsze upadłości niż w 1930 r., to na całości przemysłu nie odbiły się one tak szkodliwie, jak w innych krajach. Podczas bowiem gdy w 1930 r. w przedsiębiorstwach, zatrudniających więcej niż 5 robotników, było zajętych ogółem 19.334 osób, to w r. ub. liczba ta zwiększyła się do 21.053 osób. Z pośród nowych fabryk, uruchomionych w r. ub., należy wymienić: 2 rzeźnie eksportowe, cukrownię, kilka większych mleczarni (masło), kilka przedział lnu, kilka fabryk włókienniczych i t. d. Szczególny rozwój wykazywały w r. ub. przemysły: cegielniany, tekstylny i stolarski. W przemyśle cegielnianym liczba zatrudnionych robotników wzrosła o 40%, w przemyśle tekstylnym o 15%, w przemyśle stolarskim o 20%.

Budżet został wykonany normalnie. Dochody budżetowe wpływały według planu budżetowego, pewne zmniejszenie wykazywały jedynie dochody z lasów państwowych oraz pozycja zwrotu kredytów, udzielonych przez Skarb Państwa. Obie

te pozycje dały w ciągu pierwszych 11 miesięcy 1931 r. dochód mniejszy o łączną kwotę 11.500 tys. lit. niż to było przewidziane w budżecie. W okresie styczeń—listopad r. ub. wpłynęło ogółem 89% dochodów, przewidzianych na cały 1931 r. Liczby za cały r. ub. nie zostały dotąd opublikowane, a według przewidywań obliczeń, ogólne dochody w 1931 r. wyniosły 340.090.908 lit., podczas gdy budżet przewidywał kwotę 339.255.524 lit.

Bezrobocie istnieje na Litwie tylko w bardzo niewielkich rozmiarach i w r. ub. ograniczało się do kilku tysięcy osób.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

— Z wykazów Szwajcarskiego Banku Narodowego wynika, że do końca lutego r. b. z tytułu umowy clearingowej z Austrią wpłynęło do Szwajcarii ze strony importerów austriackich 828 miljn. fr., a ze strony importerów szwajcarskich 1'84 miljn. fr., pomimo, że w 1931 r. bilans handlowy był aktywny dla Austrii. Umowa clearingowa została wymówiona i wygasła dn. 10/IV.

— Wypowiedziany został przez Austrię i z dn. 1/VII r. b. wygasa traktat handlowy z Węgrami, obowiązujący od 1/VII r. ub. Traktat ten zawierał udogodnienia kredytowe i frachtowe zupełnie specyficznego typu. Rozpoczęte zostały pertraktacje o nowy traktat, mający się oprzeć na zasadzie preferencji.

— Według obliczeń niemieckich zagraniczny dług handlowy Z. S. R. R. wynosił w początku r. b. RM 2.400 miljn., z czego 50% w Niemczech. Około połowy długu wobec Niemiec zapada w r. b., podczas gdy import sowiecki do Niemiec wyniesie zapewne około RM 400 miljn.

— W związku z korzystnym kształtowaniem się bilansu handlowego Norwegii przydział dewiz na cele importu dokonywany jest obecnie w sposób liberalniejszy. Jak wiadomo, reglamentacja dewizowa opiera się w Norwegii na porozumieniu banków prywatnych, które ograniczały przydziały dewiz na import towarów, uważanych za luksusowe lub nie niezbędne.

— Stopa dyskontowa Banku Rzeszy obniżona została w dn. 8/IV z 6% na 5%. Postanowienie to było już oczekiwane od paru dni w związku ze

zwroceniem RM 150 miljn. przez Gold-diskontbank i dosyć wyraźnymi objawami poprawy na rynku pieniężnym.

— Z dn. 12/IV Czeskosłowacki Bank Narodowy obniżył stopę dyskontową z 6% na 5%.

— Naskutek gwałtownego podejmowania wkładów w wiesiły ostatnio wypłaty 3 wielkie banki lombardzkie, a mianowicie Banca Popolare Agricola Commerciale w Pawji (kap. akc. 20 miljn. lir.), Banca Bergamasca w Bergamo (k. a. 30 miljn. lir.) i Unione Bancaria Nazionale w Brescji (k. a. 25 miljn. lir.).

— W prasie i w Parlamencie holenderskim mnożą się głosy krytyki wobec tamtejszej polityki kontyngentowej. Zwraca się uwagę na nadmierny rygorizm odnośnych przepisów wykonawczych, oraz nieudolność techniki wydawania pozwoleń.

— W związku ze zmianą Rządu w Australii zadekretowane zostały zmiany w taryfie celnej, polegające na obniżeniu szeregu stawek, niedawno podniesionych, i na uchyleniu niektórych zakazów przywozu.

— Portugalski Bank Narodowy obniżył swą stopę dyskontową z 7% na 6 1/2%.

— W rezultacie 13-miesięcznej wojny celnej czeskosłowacko-węgierskiej eksport drzewa z Czechosłowacji zmalał o 117.510 wagonów. W czasach normalnych Czechosłowacja pokrywała przeszło 40% całego węgierskiego zapotrzebowania na drzewo.

— Dn. 1/IV miało być uruchomione 5 pierwszych turbin w Dnieprostroju. Stanać też ma 9 generatorów, z czego 4 wiru sowieckiego. Stacja hydroelektryczna na Dnieprze ma dać 2.900 miljn. kilowat-godzin, podczas gdy w całej Rosji w 1913 r. wytwarzano 1.900 miljn. KWg.

— Prasa sowiecka stwierdza, że druga kampanja bawelniana zakończyła się sukcesem. Zebrano prawie 29'5 tys. t surowca, co odpowiadać ma 129 miljn. m tkanin, 2 tys. t oliwy i około 300 tys. t materiałów opałowych. Przeciętny urodzaj wyniósł 3 q z 1 ha, przewiduje się jednak, że wydajność ta wzrośnie.

— Pożyczka czeskosłowacka, emitowana na rynku francuskim, obejmuje sumę maksimum 600 miljn. fr. fr. w bonach po 1.000 fr. fr. i 5.000 fr. fr.; oprocentowanie wynosi 5%, kurs emisyjny

99%, termin płatności dn. 1/IV 1937 r. z prawem wykupu przedterminowego. Pożyczka zabezpieczona jest dochodami z czeskosłowackiego monopolu tytoniowego, po uprzednim obsłużeniu posiadającej to samo zabezpieczenie pożyczki 8%-owej z 1922 r. Płatności pożyczki i jej amortyzacja gwarantowane są przez Rząd francuski.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie od dn. 23 marca do 8 kwietnia r. b. kształtowały się następująco (w \$ za kwintal):

	23-31/III	1-8/IV	+ wzrost - zmniejszenie
Pszennica:			
Berlin . . .	6'05 1/2	6'14 1/2	+ 1'4
Praga . . .	4'51	4'51	—
Chicago . . .	2'00	2'08	+ 4'0
Buenos Aires	2'74	2'79 1/2	+ 2'0
Liverpool . .	2'13	2'16	+ 1'4
Wiedeń . . .	4'91 1/2	4'91 1/2	—
Hamburg . . .	2'73	2'75 1/2	+ 1'1
Żyto:			
Berlin . . .	4'71	4'75 1/2	+ 0'9
Praga . . .	4'25 1/2	4'19	- 1'5
Chicago . . .	1'85	1'85	—
Wiedeń . . .	4'78	4'78	—
Hamburg . . .	2'38 1/2	2'42 1/2	+ 2'0
Owies:			
Berlin . . .	3'86 1/2	3'85 1/2	- 0'2
Praga . . .	3'20 1/2	3'14 1/2	- 1'8
Chicago . . .	1'70	1'76	+ 3'5
Buenos Aires	2'30	2'34 1/2	+ 1'9
Liverpool . .	2'87 1/2	2'87 1/2	—
Wiedeń . . .	4'08	4'08	—
Hamburg . . .	1'85	1'88 1/2	+ 2'1
Jęczmień browarowy:			
Berlin . . .	4'44	4'45 1/2	+ 0'4
Praga . . .	3'27	3'18	- 2'7
Chicago . . .	2'34	2'34	—
Wiedeń . . .	5'11	5'11	—
Hamburg . . .	2'44 1/2	2'50	+ 2'6
Jęczmień zwykły:			
Berlin . . .	4'14 1/2	4'18	+ 0'8

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

TELEFONY: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 11-92-68 (Druk.). Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie— zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ w zeszytach zwykłych: IV str. okładki— zł 1200; II i III str. okł.— zł 900; 1/2 str. okł.— zł 500; str. zwyczaj.: 1 str.— zł 600, 1/2 str.—350, 1/4 str.— zł 200, 1/8 str.— zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Sekretarz Redakcji: **BOHDAN WITWICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHAŁSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Przemysłu Bawełnianego „LUDWIK GEYER”, S. A. w ŁODZI

podaje niniejszem do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 16 odbędzie się w lokalu Spółki w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 282

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej za 1931 r. i sprawozdanie Zarządu ze stanu interesów Spółki;
- 3) Przejrzenie i zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1931 r. i rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi;
- 4) Uchwała w sprawie pokrycia strat;
- 5) Przejrzenie i zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1932 r.;
- 6) Zdecydowanie ilości członków Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 7) Zdecydowanie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 8) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 9) Wybór pism do zamieszczania obowiązkowych ogłoszeń Spółki;
- 10) Wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, powinni złożyć swe akcje względnie prawomocne świadectwa depozytowe na ręce Zarządu w Biurze Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, pragnący zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny, winni złożyć odpowiednie wnioski na ręce Zarządu Spółki najpóźniej do dn. 14 kwietnia 1932 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Łódzka Fabryka Kapeluszy dawn. Herman Schlee“

S. A. W ŁODZI

niniejszem zawiadamia PP. Akcjonariuszów powtórnie, że dn. 23 kwietnia 1932 r. o godz. 4 po poł., odbędzie się w siedzibie Spółki, przy ul. Targowej 2, w Łodzi

36 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r., jak również sprawozdania Komisji Rewizyjnej; 3) Budżet na 1932 r.; 4) Wybory jednego członka Zarządu oraz członków Komisji Rewizyjnej; 5) a) Uzupełnienie statutu Spółki nowym paragrafem Nr. 40-a treści następującej:

„Zarząd Spółki jest obowiązany w ciągu 3 miesięcy od upływu roku obrotowego sporządzić i złożyć władzom nadzorczym do zbadania bilans na ostatni dzień rok obrotowego, rachunek zysków i strat oraz dokładne sprawozdanie z działalności Spółki za rok ubiegły”;

b) Zmiana § 13 statutu Spółki, polegająca na przedłużeniu terminu zwołania Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia o jeden miesiąc przez zmianę słów: „nie później, niż w kwietniu” na słowa: „nie później, niż w maju”;

6) Wybór pisma, w którym winny być drukowane ogłoszenia, od Spółki pochodzące; 7) Zgłoszono wniosek treści następującej: „Powiększa się ilość członków Zarządu do 4; wniosek ten rozpatrzyć jako punkt 3a porządku obrad i przy załatwianiu punktu 4 wybrać dwóch członków Zarządu”.

Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, są obowiązani złożyć Zarządowi Spółki swe akcje lub kwity depozytowe najpóźniej do dn. 16 kwietnia 1932 r.

Zarząd Włocławskiej Fabryki Fajansu Leopold Czamański i S-ka, S. A.

zawiadamia akcjonariuszy, iż w dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Spółki przy ul. Kościuszki 8 we Włocławku

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku zysków i strat za 1931 r.; 2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokryciu strat; 3) Pokwitowanie władz spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybory ustępujących członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Sprawy kupna — sprzedaży oraz obciążania nieruchomości; 6) Wolne wnioski.

ZARZĄD

Przedzalni i Tkalni Juty „WARTA“, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 14 maja r. b. o godz. 5 po poł. odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mazowieckiej 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku zysków i strat za 1931 r. i podziału zysków; 2) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 3) Ustanowienie budżetu na 1932 r.; 4) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej; 5) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski Akcjonariuszów, które winny być zgłoszone na piśmie nie później, niż na 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Celem wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu, Akcjonariusze winni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe w kasie Spółki lub w biurze fabryki w Częstochowie najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

Tow. Akc. Kolei Lokalnej Twardogóra-Nowe, pow. Świecie, Pomorze

odbędzie się w dn. 21 maja 1932 r. o godz. 12 w Nowem w biurze Zarządu Kolei, na które PP. Akcjonariuszów uprzejmie zapraszam.

Porządek obrad: 1) Sprawozdanie administracyjne za 1931 r.; 2) Uznanie bilansu i udzielenie absolutorjum za

1931 r.; 3) Sprawa remuneracji; 4) Zmiana i uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych.

Sprawozdanie administracyjne, bilans oraz rachunek zysków i strat wyłożone zostaną w czasie od 1.V do 15.V w biurze Zarządu Kolei.

Zarząd: (—) Jabłoński

II Ogłoszenie

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

Fabryka Produktów Chemicznych „LIBAN”

S. A. W KRAKOWIE

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

XX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Krakowie w biurze Spółki, przy ul. Szpitalnej 15, w dn. 26 kwietnia 1932 r., o godz. 11 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.;
- 2) Rozpatrzenie sprawozdania Rady Nadzorczej i skwitowanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysku względnie pokryciu strat;
- 4) Ustalenie wysokości poborów Zarządu i delegatów Rady UWAGA. — Akcjonariusze, chcący brać udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce swe akcje (zaświadczenia) przynajmniej na 7 dni przed zgromadzeniem;

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ

„Zakłady Włókiennicze KAROL HOFFRICHTER”, S. A.

ma zaszczyt zaprosić PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

mające się odbyć w dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 5 popoł., w lokalu Zarządu w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 204.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie za czas operacyjny od 31 grudnia 1930 r. do dn. 31 grudnia 1931 r., rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i podział zysków; 2) Preliminarz budżetowy i plan działalności Spółki na 1932 r.; 3) Wynagrodzenie członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Ustąpienie członka Zarządu i sprawa wyboru na jego miejsce członka Zarządu; 5) Wolne wnioski.
- Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub odpowiednie zaświadczenie najpóźniej na 7 dni przed zebraniem (§ 18 Statutu).
- Na mocy § 16 Statutu akcjonariusze, reprezentujący $\frac{1}{10}$ część kapitału akcyjnego mają prawo żądać umieszczenia dodatkowych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia w drodze zgłoszenia pisemnego żądania ze wskazaniem konkretnych wniosków, nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II ogłoszenie

Zarząd Manufaktury Welnianej Karol Bennich

S. A. W ŁODZI

niniejszym podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się dn. 29 kwietnia r. b. w lokalu Zarządu, przy ul. Łąkowej Nr. 11 w Łodzi o godz. 5 po poł. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. i udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 2) Powzięcie uchwały o pokryciu straty;
- 3) Wybór członków Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej;
- 4) Budżet za 1932 rok;
- 5) Wybór pism do ogłoszeń;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy zamierzają uczestniczyć w powyższym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje Zarządowi Spółki conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej.

ZARZĄD

Spółki Akc. „Sieci Elektryczne”

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 11.30 przed poł., odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w lokalu S. A. „Siła i Światło” w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 94, z następującym porządkiem obrad: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931 oraz udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 5) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej na 1932 r.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dn. 22 kwietnia 1932 r. w biurze Spółki w Sosnowcu przy ul. Sienkiewicza 9 lub w biurze warszawskim Spółki w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 94 i jeżeli nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucjach kredytowych.

Akcjonariusze zagraniczni mogą składać zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji w firmie Trust Métallurgique Belge-Français, Bruxelles, 168 rue Royale.

Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji, oraz zawierać oświadczenie, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 10 statutu, Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne, bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Elektrownia Okręgowa” w Zagłębiu Krakowskim

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 12.30, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w lokalu S. A. „Siła i Światło” w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr. 94, z następującym porządkiem obrad: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931, oraz udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 5) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej na 1932 r.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dn. 22 kwietnia b. r. w biurze Spółki w Sierszy Wodnej, poczta Siersza koło Trzebini, lub w biurze warszawskim Spółki w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr. 94, i jeżeli nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucjach kredytowych.

Akcjonariusze zagraniczni mogą składać zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji w firmie Trust Métallurgique Belge-Français, 168 rue Royale, Bruxelles. — Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji oraz zawierać oświadczenie, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 10 statutu, Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne, bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

W dn. 7 maja 1932 r. o godz. 17 i pół w Warszawie przy ul. Złotej Nr. 3, w lokalu Nr. 8, odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

CZĘSTOCHOWSKIEJ FABRYKI WYROBÓW CELLULOIDOWYCH, S. A.

z następującym porządkiem obrad: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu ze stanu interesów Spółki i rozpoznanie związanych z tem zestawień rachunkowych; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Sprawa likwidacji Spółki: a) Wniosek o likwidację Spółki; b) Zdecydowanie organu likwidującego; c) Preliminarz kosztów likwidacji; d) Plan i regulamin likwidacji; e) Wybór osób do organu likwidującego; 5) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla ustępującej Komisji Rewizyjnej; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zebraniu, winni — stosownie do par. 24 Statutu Spółki — złożyć do dn. 29 kwietnia r. b. w Biurze Zarządu w Warszawie, Złota 3, m. 8 w godz. 18 — 19 swoje akcje lub właściwe dowody depozytowe.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Syndykat Plantatorów Chmielu

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 11 maja 1932 r., o godz. 5 po poł., w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Czerniakowskiej Nr. 217, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad: Zmiana §§ 17 i 18 statutu Spółki opublikowanego w Nr. 255 „Monitora Polskiego” z dn. 4 listopada 1931 r., a mianowicie wymienione paragrafy otrzymają brzmienie następujące:

§ 17. — Do kompetencji i obowiązków Zarządu należy prowadzenie wszystkich interesów spółki i reprezentowanie Spółki wobec władz i osób. Zarząd może mianować jednego lub więcej prokurentów Spółki.

§ 18. — Zwykłą korespondencję podpisuje w imieniu Spółki jeden członek Zarządu, lub jeden prokurent. Weksle własne i akcepty weksli trasowanych, akty notarialne i hipoteczne z prawem projektowania treści do wykazów hipotecznych, podpisują w imieniu Spółki dwaj członkowie Zarządu, lub jeden członek Zarządu z prokurentem. Indosy wekslowe, wystawy weksli trasowanych, czek, pełnomocnictwa i umowy podpisuje jeden członek Zarządu z prokurentem, lub dwaj prokurenci. Do kwitowania z odbioru należności za towary, do odbioru z poczty pieniędzy, posyłek i dokumentów wystarczający jest podpis jednego członka Zarządu, lub jednego prokurenta.

Właściciele akcji na okaziciela, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zebrania złożyć w biurze Spółki swe akcje, lub zastępujące je świadectwa.

Rada Polskiej Spółki Powierniczej, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że w dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 12 w poł., w lokalu S-ki w Warszawie, Al. Jerozolimskie 20, odbędzie się zwykle doroczne

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie obrad; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Zatwierdzenie sprawozdania Rady i Zarządu, bilansu, rachunku zysków i strat na dz. 31 grudnia 1931 r.; 4) Wybory uzupełniające do Rady; 6) Wynagrodzenie członków Rady; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym zebraniu, winni zdeponować na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, a więc do dn. 23 kwietnia r. b. włącznie, posiadane akcje okazicielskie w kasie Spółki, względnie przedstawić zaświadczenia depozytowe instytucji kredytowych na zdeponowane akcje.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Fabryki Wapna i Cementu PIECHCIN, S. A.

W PIECHCINIE POD PAKOŚCIĄ

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 3 po poł. odbędzie się w Poznaniu „Hotel Bazar” przy ul. Aleje Marcinkowskiego Nr. 10

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków, podział zysków i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 4) Wybór nowych członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.

Zarząd ZJEDNOCZONEJ FABRYKI ŻARÓWEK S. A. w Warszawie, podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 7 maja 1932 r. o godz. 5 po poł., w siedzibie firmy przy ul. Nowowiejskiej Nr. 13, odbędzie się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z porządkiem obrad, jak następuje: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32; 3) Określenie budżetu na 1932/33 r.; 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Zmiana Statutu; 6) Wolne wnioski.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Poznańska Kolej Elektryczna, S. A. w Poznaniu

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 30 kwietnia 1932 r. w sobotę o godz. 12 w poł., w siedzibie Spółki przy ul. Gajowej 1. z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat; 5) Podział zysków; 6) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 7) Wybór członka Rady Nadzorczej w miejsce ustępującego.

Właściciele akcji na okaziciela korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyli akcje: a) w biurze Zarządu Spółki przy ul. Gajowej 1, b) w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Poznania wzgl. w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, c) u notariusza.

Kwit depozytowy ad b) i c) należy doręczyć Zarządowi Spółki najpóźniej do dn. 23 kwietnia 1932 r.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Towarzystwa Przemysłowego Zakładów Mechanicznych „Lilpop, Rau i Loewenstein”, S. A. w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że — stosownie do par. 31, 32 i 33 Statutu Spółki — zwołuje na dz. 27 kwietnia 1932 r. na godz. 4 po poł.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, przy ul. Czackiego Nr. 3.

Porządek dzienny: 1) Zagajenie obrad i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły; 3) Dokonanie podziału zysków; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są — w myśl art. 59 prawa o spółkach akcyjnych — przedstawić Zarządowi, najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia swoje akcje, lub zaświadczenie na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

„Premier“ Polska Naftowa Spółka Akcyjna

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w biurze Spółki we Lwowie, pl. Marjacki 8, w dn. 28 kwietnia 1932 r., o godz. 14 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych tego roku administracyjnego;
- 4) Udzielenie pokwitowania dawnej Dyrekcji i Radzie Zawiadawczej za okres czasu od 1/V 1930 do 30/IV 1931;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Uchwała w przedmiocie uprawnienia Zarządu do załatwiania na prawach Walnego Zgromadzenia wszelkich formalności, związanych z wymianą dotychczasowych akcji na akcje 100-złotowe;
- 7) Wolne wnioski.

Z prawa głosu korzystają ci PP. Akcjonariusze, którzy są wpisani conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia jako właściciele akcji imiennych do księgi akcyjnej.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 akcję imienną.

I OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Spółki Akcyjnej FANTO

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w biurze Zarządu spółki we Lwowie, przy pl. Marjackim 8, w dn. 26 kwietnia 1932 r., o godz. 12 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych tego roku administracyjnego;
- 5) Udzielenie za okres czasu od 1 maja 1930 do 30 kwietnia 1931 r. pokwitowania dawnej Dyrekcji i Radzie Zawiadawczej Spółki;
- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu we Lwowie, pl. Marjacki 8, lub w Polskim Banku Przemysłowym we Lwowie posiadane akcje lub świadectwa tymczasowe.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 akcję okazicielską.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

„Petrolea“ Akcyjne T-wo dla Przemysłu Oleju Skalnego

S. A.

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w biurze Zarządu spółki we Lwowie, przy pl. Marjackim 8, w dn. 26 kwietnia 1932 r., o godz. 14 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych tego roku administracyjnego;
- 5) Udzielenie za okres czasu od 1/V 1930 do 30/IV 1931 pokwitowania dawnej dyrekcji i Radzie Zawiadawczej Spółki;
- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

Z prawa głosu korzystają ci PP. Akcjonariusze, którzy są wpisani conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia jako właściciele akcji imiennych do księgi akcyjnej.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 akcję imienną.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

„Sieć Elektryczna Zagłębia Krosnieńskiego“

S. A.

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki we Lwowie, ul. Fredry 9 w dn. 29 kwietnia 1932 r., o godz. 12 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych tego roku administracyjnego;
- 4) Udzielenie pokwitowania dawnej Dyrekcji i Radzie Zawiadawczej za okres czasu od 1/V 1930 do 30/IV 1931;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem zgromadzenia złożyć swe akcje, opiewające na okaziciela, w biurze Zarządu we Lwowie, ul. Fredry 9, względnie wykazać, że są wpisani jako właściciele akcji imiennych do księgi akcyjnej conajmniej na 7 dni przed dniem walnego zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 akcję, opiewającą na okaziciela lub imienną.

ZARZĄD

Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, S. A.

zwołuje

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW,**

kóre odbędzie się w **czwartek dn. 28 kwietnia 1932 r., o godz. 11**, w gmachu Zarządu Spółki w Łodzi, przy ul. Przejazd Nr. 58, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1931; 3) Podział zysku, osiągniętego w 1931 r.; 4) Zatwierdzenie budżetów na 1932 r.; 5) Wybory do Rady Nadzorczej.

PP. Akcjonariusze mogą wziąć udział w tem Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, o ile najpóźniej do dn. 21 kwietnia 1932 r. złożą w kasie Spółki w Łodzi, przy ul. Przejazd 58, swe akcje, względnie zaświadczenia o złożeniu akcji u notariusza lub w następujących instytucjach kredytowych:

- 1) Powszechny Bank Związkowy w Polsce, w Warszawie,
- 2) La Banque Commerciale de Bâle, à Bâle, Genève et Zurich,
- 3) Le Crédit Suisse, à Zurich, Genève, Bâle, St. Gall et Berne,
- 4) La Société Anonyme Leu et Cie, à Zurich,
- 5) La Société Générale de Belgique à Bruxelles.

Piśmienne wnioski, dotyczące zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, winny być złożone przez PP. Akcjonariuszów w Zarządzie Spółki najpóźniej do dn. 14 kwietnia 1932 r.

Zaświadczenia o złożeniu akcji winny zawierać numery zdeponowanych akcji oraz stwierdzenie, że złożone akcje pozostaną w depozycie aż do końca tego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

ZARZĄD

**Spółki Akcyjnej Wyrobów Bawełnianych
I. K. POZNAŃSKIEGO W ŁODZI**

podaje do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

akcjonariuszów odbędzie się w **dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 11 przed poł.** w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Ogrodowej 17, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.; 3) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Ustalenie preliminarza na 1932 r.; 5) Zatwierdzenie kooptacji członków Rady Nadzorczej; 6) Wybór członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 7) Wyngrodzenie Komisji Rewizyjnej; 8) Uzupełnienie statutu;

Zarząd powinien w ciągu trzech miesięcy od upływu roku obrachunkowego sporządzić i złożyć władzom nadzorczym do zbadania bilans na ostatni dzień roku obrachunkowego, rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z działalności Spółki za rok ubiegły. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno odbyć się corocznie w ciągu pięciu miesięcy po upływie roku obrachunkowego;

- 9) Wnioski Rady Nadzorczej; 10) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Właściciele akcji imiennych, względnie świadectw tymczasowych, mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na 7 dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Posiadacze akcji na okaziciela winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje w oryginale na ręce Zarządu Spółki w Łodzi, lub przedstawić zaświadczenie na dowód złożenia ich akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniach tych należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

ZARZĄD

Terenowo-Budowlanego Towarzystwa, S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Spółki tej, że w **czwartek, dn. 28 kwietnia 1932 r., o godz. 10** w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Kilińskiego 78, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za rok sprawozdawczy 1931, oraz kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 3) Ustalenie liczby członków Zarządu zgodnie z § 37 statutu Spółki;
- 4) Wybór członków Zarządu na dwuletni okres, zgodnie z ust. 1-ym § 38 statutu Spółki;
- 5) Wybór pięciu członków Komisji Rewizyjnej na okres jednego roku, zgodnie z § 47 i ust. 1-ym § 48 statutu Spółki;
- 6) Ustalenie wysokości wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej, zgodnie z punktem 3-im § 23 statutu Spółki;
- 7) Wnioski akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze mogą wziąć udział w tem Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, o ile najpóźniej do dn. 21 kwietnia 1932 r. złożą w Zarządzie Spółki w Łodzi, przy ul. Kilińskiego 78, swe akcje względnie zaświadczenia o złożeniu akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej: La Banque Commerciale de Bâle w Bazylei.

Piśmienne wnioski, dotyczące zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, winny być złożone przez PP. Akcjonariuszów w Zarządzie Spółki najpóźniej do dn. 14 kwietnia 1932 r.

Zaświadczenia o złożeniu akcji winny zawierać numery zdeponowanych akcji oraz stwierdzenie, że złożone akcje pozostaną w depozycie aż do końca tego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Grand Hotel“ w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, iż w **dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 17** w siedzibie Zarządu Spółki przy ul. Piotrkowskiej Nr. 72 w Łodzi, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

akcjonariuszów Spółki z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r.;
- 2) Zatwierdzenie preliminarza budżetowego na 1932 r.;
- 3) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Wnioski akcjonariuszów.

Zarząd Spółki Akcyjnej

**„Elektrobudowa“ Wytwórnia Maszyn Elektrycznych
S. A. W ŁODZI ul. Kopernika 56/58**

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w **dn. 28 kwietnia 1932 r., we czwartek, o godz. 6 pp.** w siedzibie Spółki, przy ul. Kopernika 56/58, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za rok ubiegły; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku strat i zysków; 5) Udzielenie Zarządowi pokwitowania; 6) Wybór 1 członka Zarządu, ustępującego na zasadzie kolejności; 7) Uchwalenie wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej na 1932 r.

Właściciele akcji korzystać będą z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożą akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie SPÓŁKI OSADNICZEJ W POZNANIU, S. A.

odbędzie się w piątek dn. 6 maja 1932 r. o godz. 11 przedpoł. w lokalu Spółki przy ul. Rzeczypospolitej Nr. 1, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie rachunków za 1931 r.;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdań, przyjęcie bilansu i rachunków zysków i strat za rok obrotowy 1931, oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Podział zysku.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem Zarządowi Spółki. Zamiast akcji mogą być złożone Zarządowi Spółki zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą wnieść o umieszczenie dodatkowych spraw na porządku dziennym obrad Walnego Zgromadzenia. W tym celu akcjonariusze winni zgłosić do Zarządu pisemne żądanie, wskazując konkretne wnioski oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcji i to nie później, jak na 14 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia.

Spółka Osadnicza w Poznaniu, S. A.
Zarząd: Jan Słomiński, Stefan Spitzewski

Zarząd Spółki Akcyjnej

„PERFUMERIE PARYSKIE” (Parfumeries de Paris), S. A.

zawiadamia powtórnie że zgodnie z §§ 12 i 13 Statutu
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Chocimskiej Nr. 20, w dn. 28 kwietnia 1932 r. o godz. 10 rano.

Porządek dzienny obejmuje: Wybór przewodniczącego; Sprawozdanie Zarządu; Zatwierdzenie bilansu za rok operacyjny 1931 i ustalenie budżetu; Zmiana i uzupełnienie władz Spółki; Zmiana Statutu §§ 17 i 18 Statutu, ogłoszonego w „Monitorze Polskim” Nr. 35 z dn. 13 lutego 1932 r. zamiast dotychczasowego tekstu mają otrzymać brzmienie następujące:

§ 17. — Do kompetencji i obowiązków Zarządu należy prowadzenie wszystkich interesów Spółki, administrowanie całym jej majątkiem i reprezentowanie Spółki wobec wszelkich władz i osób.

§ 18. — Wszelką korespondencję, żyra na wekslach i czekach, odbiór pieniędzy z poczty, posyłek i dokumentów podpisuje jeden członek Zarządu lub prokurent. Wszelkie zobowiązania, weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne, czeki (na rachunki bieżące) tudzież żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych i rządowych podpisuje jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem Spółki lub dwaj prokureni.

Wolne wnioski.

Z A R Z A D

SPÓŁKA AKCYJNEJ BUDOWY TRANSMISJI I MASZYN I ODLEWNI ŻELAZA J. JOHN W ŁODZI

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że wobec niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów w pierwszym terminie, wyznaczonym na dz. 15 kwietnia 1932 r. takowe — zgodnie z § 50 Statutu Spółki — odbędzie się w drugim terminie w dn. 12 maja 1932 r. o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Spółki, ul. Piotrkowska Nr. 217 z tym samym porządkiem dziennym:

- 1) Zatwierdzenie bilansu i sprawozdania Zarządu za rok operacyjny 1931, oraz przedstawienie sprawozdania Komisji Rewizyjnej i powzięcie uchwały odnośnie wyników tegoż roku;
- 2) Zatwierdzenie planu działalności i budżetu za 1932 r.;
- 3) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących;
- 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 5) Oznaczenie miejscowej gazety dla ogłoszeń Zarządu;
- 6) Określenie wynagrodzenia dla Zarządu i Dyrekcji na 1932 r.;
- 7) Wnioski Zarządu i Akcjonariuszów.

Zgromadzenie to uważane będzie za prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji (§ 50 Statutu).

Łódź, dn. 16 kwietnia 1932 r.

Z A R Z A D

WŁÓKIENNICZEJ SPÓŁKI AKCYJNEJ HANDLOWO-PRZEMYSŁOWEJ W ŁODZI

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW odbędzie się w dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 11 rano w kancelarii notariusza Kazimierza Rossmanna w Łodzi, ul. Piotrkowska 74.

Na porządku dziennym znajdują się sprawy następujące:
1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków i sprawozdania Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 3) Wybór członków Zarządu zamiast ustępujących; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 5) Decyzja co do przeznaczenia salda na rachunku strat i zysków; 6) Oznaczenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni — stosownie do postanowienia art. 15 Statutu — złożyć akcje Spółce najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w krajowej instytucji kredytowej, w których wyszczególnione są numery akcji i stwierdzone jest, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

W myśl art. 54 prawa o spółkach akcyjnych, Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, mogą żądać umieszczenia na porządku dziennym innych spraw, składając Zarządowi pisemny wniosek w tym przedmiocie wraz z dowodami posiadania odpowiedniej ilości akcji nie później, niż na dni 14 przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Polskie Zakłady Marconi”

S. A.

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 5 po poł. w lokalu Spółki przy ul. Narbutta 29 w Warszawie odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i Wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.;
- 3) Budżet na 1932 r.;
- 4) Ustalenie ilości członków Zarządu;
- 5) Ustalenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;

Akcjonariusze — właściciele akcji na okaziciela, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje względnie zaświadczenia o zdeponowaniu ich u notariusza albo w krajowej instytucji kredytowej conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Towarzystwo Starachowickich Zakładów Górniczych, S. A.

ma zaszczyt powiadomić PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 10 maja 1932 r. o godz. 5 po poł. w biurze Zarządu przy ul. Wareckiej Nr. 15, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 4) Potwierdzenie pełnomocnictw dla Zarządu; 5) Zmiana § 6 ust. I Statutu Spółki; 6) Wybór 4 członków Rady; 7) Wybór 2 członków Zarządu; 8) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział z prawem głosu na tem Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, winni przedstawić Zarządowi przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem, t. j. nie później niż 3 maja 1932 r. włącznie, swoje akcje lub kwity depozytowe, z oznaczeniem numerów akcji, wydane przez instytucje rządowe, lub też prywatne, działające na podstawie ustaw, zatwierdzonych przez Rząd.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

„PANTAREI“ Powszechne Zakłady Magazynowe i Transportowe, S. A. w Gdyni

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 30 kwietnia 1932 r. w sobotę o godz. 4 p. p. w siedzibie Spółki w Gdyni w gmachu własnym w porcie, z nast. porządkiem dziennym: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności w roku operacyjnym 1931 i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków na dz. 31/XII.1931 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, oraz wniosek na zatwierdzenie bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków na dz. 31/XII.1931 r., tudzież na udzielenie Radzie i Zarządowi pokwitowania; 4) Wybór Komisji Rewizyjnej i oznaczenie dla niej wynagrodzenia; 5) Uchwała co do Oddziału w Gdańsku, 6) Wolne wnioski, zgłoszone Zarządowi na piśmie najpóźniej do dn. 15 kwietnia 1932 r.

PP. Akcjonariusze korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyli akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w Warszawie w dn. 7 maja 1932 r. o godz. 10 rano w sali posiedzeń przy ul. Zielnej Nr. 37 w Warszawie z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za 1931 r. i udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 3) Podział zysku; 4) Budżet eksploatacyjny na 1932 r.; 5) Budżet inwestycyjny na 1932 r.; 6) Upoważnienie Zarządu do nabycia nieruchomości w Warszawie, Będzinie i Łodzi; 7) Upoważnienie Zarządu do przedsięwzięcia operacji kredytowych, niezbędnych dla prowadzenia przedsiębiorstwa; 8) Wybór członków Komisji Rewizyjnej grupy B; 9) Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej; 10) Wnioski.

W myśl brzmienia § 19 Statutu Spółki, PP. Akcjonariusze, którzy na Walnym Zgromadzeniu działają będą przez pełnomocników, powinni przed Walnym Zgromadzeniem zakomunikować pisemnie Zarządowi Spółki imiona i nazwiska swych pełnomocników.

Zarząd STANDARD-NOBEL W POLSCE, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 maja 1932 r. o godz. 17, odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie, przy Al. Jeruzolimskiej 57

XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie posiedzenia;
- 2) Wybór przewodniczącego;
- 3) Sprawozdanie Zarządu, bilans i rachunek strat i zysków za 1931 r., udzielenie władzom Spółki absolutorjum oraz budżet na 1932 r.;
- 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wniosek o obniżenie kapitału zakładowego Spółki do połowy, t. j. do zł. 11.700.000;
- 6) Wniosek o podwyższenie obniżonego poprzednio kapitału o zł. 48.300.000, czyli do zł. 60.000.000 drogą nowej emisji akcji, z wykluczeniem części akcji od prawa poboru;
- 7) Wniosek o zmianę brzmienia §§ 5, 15 i 16 statutu Spółki;
- 8) Zatwierdzenie kooptacji członka Rady Nadzorczej w myśl § 18 statutu Spółki;
- 9) Wyznaczenie wynagrodzenia członkom Komisji Rewizyjnej;
- 10) Upoważnienie Zarządu do nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości Spółki;
- 11) Wnioski Akcjonariuszów, złożone Zarządowi na dni 14 przed terminem Walnego Zgromadzenia.

U w a g i

1) Treść dotychczasowa zmienianych paragrafów statutu Spółki jest następująca:

§ 5. — Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł. 23.400.000 (dwadzieścia trzy miliony czterysta tysięcy) i jest podzielony na 234.000 (dwieście trzydzieści cztery tysiące) sztuk akcji okazicielskich po zł. 100 każda;

§ 15. — Cała korespondencja w sprawach Spółki prowadzi się w imieniu Zarządu z podpisem jednego z członków Zarządu lub osoby do tego przez Zarząd upoważnionej;

Dwaj z członków Zarządu ewentualnie osoba przez Zarząd upoważniona, łącznie z jednym członkiem Zarządu, winni być podpisywani na wekslach, plenipotencjach, umowach, kontraktach, aktach kupna lub sprzedaży notarialnych i hipotecznych. Czeki na rachunki bieżące podpisuje jeden członek Zarządu lub też osoba do tego przez Zarząd upoważniona.

§ 16. — Do otrzymania przynależnych Spółce sum z instytucji kredytowych oraz otrzymania z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów, dołączony jest podpis jednego z członków Zarządu lub osoby, do tego upoważnionej;

Zarząd wnosi o nadanie tym paragrafom następującego brzmienia:

§ 5. — Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł. 60.000.000 (sześćdziesiąt milionów złotych) i jest podzielony na 600.000 (sześćset tysięcy) sztuk akcji okazicielskich po zł. 100 (sto) każda;

§ 15. — Cała korespondencja w sprawach Spółki prowadzi się w imieniu Zarządu z podpisem jednego z członków Zarządu prokurenta lub osoby do tego przez Zarząd upoważnionej.

Dwaj z członków Zarządu lub prokurent łącznie z jednym członkiem Zarządu winni być podpisywani na wekslach, plenipotencjach, umowach, kontraktach, aktach kupna lub sprzedaży notarialnych i hipotecznych. Czeki na rachunki bieżące podpisuje jeden członek Zarządu lub też prokurent do tego przez Zarząd upoważniony.

§ 16. — Do otrzymywania należnych Spółce sum z wszelkich instytucji państwowych, samorządowych, prywatnych, poczt, banków i t. p. i kwitowania z odbioru upoważniony jest jeden członek Zarządu lub osoba specjalnie do tego przez Zarząd upoważniona.

2) W myśl § 24 statutu Spółki akcjonariusze korzystają z prawa głosu o ile przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą w Spółce akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej, względnie w „Banque de Paris et des Pays Bas” w Paryżu w „The National City Bank of New York” lub w „The Chas National Bank of the City of New York” w Nowym Jorku.

3) Akcjonariuszom Spółki przysługuje prawo zgłoszenia na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia wolnych wniosków, nie później jednak, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Powszechnego Banku Kredytowego

S. A.

zaprasza niniejszym PP. Akcjonariuszów na

XXIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w piątek, dn. 6 maja 1932 r., o godz. 11 przedpoł. w sali posiedzeń tegoż Banku w Warszawie, przy ul. Moniuszki 10, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Rady z czynności i stanu spraw Spółki oraz przedłożenie zamknięć rachunków za 1931 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz wnioski na udzielenie Radzie i Dyrekcji absolutorjum i na zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za 1931 r.;
- 4) Wniosek w sprawie użycia czystego zysku z 1931 r.;
- 5) Zatwierdzenie kooptacji, wybory do Rady oraz ustalenie wysokości znaczków obecności członków Rady i poborów członków Komitetu Wykonawczego;
- 6) Wybory członków Komisji Rewizyjnej na 1932 r. i określenie wysokości ich wynagrodzenia.

Poza powyższym porządkiem dziennym będą rozpatrywane na tem Walnem Zgromadzeniu wnioski, o ile zostaną zgłoszone przez jednego lub więcej akcjonariuszów, reprezentujących przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, w terminie nie późniejszym jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, którzy z powyższem Zgromadzeniem chcą wziąć udział, winni swe akcje lub świadectwa depozytowe złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w Powszechnym Banku Kredytowym w Warszawie lub jego oddziałach we Lwowie, Krakowie i Bielsku wzgl. w Banque des Pays de l'Europe Centrale w Paryżu lub w Zentral - Europäische Länderbank w Wiedniu.

Warszawa, dn. 8 kwietnia 1932 r.

Prezes: (—) Władysław Długosz

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

„PILAK” Małopolska Spółka Akcyjna dla Przemysłu Naftowego i Drzewnego, dawn. S. Szczepanowski i S-ka

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki we Lwowie, pl. Marjacki 8, w dn. 26 kwietnia 1932 r., o godz. 15 z następującym porządkiem dziennym: 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych tego roku administracyjnego; 5) Udzielenie za okres czasu od 1 maja 1930 do 30 kwietnia 1931 pokwitowania dawnej Dyrekcji i Radzie Zawia-
dowczej Spółki; 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Z prawa głosu korzystać mogą ci PP. Akcjonariusze, którzy są wpisani conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia jako właściciele akcji imiennych do księgi akcyjnej.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 akcję imienną.

Zarząd Spółki Akcyjnej

**„WOLBROM”
Fabryka Wyrobów Gumowych**

S. A. W WOLBROMIU

podaje niniejszem do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 maja 1932 r., o godz. 17 odbędzie się w lokalu Syndykatu Polskich Hut Żelaznych w Katowicach, ul. Lompy 14

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

Spółki Akcyjnej „Wolbrom” Fabryka Wyrobów Gumowych, S. A. w Wolbromiu, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków wzgl. pokryciu strat;
- 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybór, wzgl. odwołanie władz Spółki;
- 6) Wyznaczenie wysokości odszkodowania członków Komisji Rewizyjnej oraz pensji Zarządu;
- 7) Wolne wnioski Zarządu oraz akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie brać udział w Walnem Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem w Spółce i nie odebrać takowych przed ukończeniem Zgromadzenia. Zamiast akcji oryginalnych mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej lub — po uprzednim uzyskaniu zezwolenia w myśl art. 59 Prawa akcyjnego — w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych: 1) Anglo-Tschecho-Slovakische Bank Prag, 2) Deutsche Bank und Diskonto Gesellschaft Berlin, 3) Darmstädter und Nationalbank Kommandit Gesellschaft a. Aktien Berlin, 4) Anglo International Bank Ltd. London EC 3, 5) Credito Italiano, Trieste, 6) Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien, 7) Schoeller & Co. Bankhaus, Wien, 8) Schweizerischer Bank Verein, Zürich, 9) Ungarische Allgemeine Kreditbank, Budapest V i 10) Bank von Liechtenstein, Vaduz.

Wnioski akcjonariuszów przedstawione być mogą Walnemu Zgromadzeniu przez Zarząd, drogą poleconych pism, najpóźniej w ciągu 23 dni poprzedzających Walne Zgromadzenie, nie wliczając daty nadania.

Zarząd Towarzystwa

**Budowy Maszyn i Urządzeń Sanitarnych
Drzewiecki i Jeziorański, S. A.**

zawiadamia powtórnie PP. Akcjonariuszów, że

**16 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 5 p. p. w biurze Zarządu Towarzystwa w Warszawie, Aleje Jerozolimskie 71, z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931 wraz z wnioskami Komisji Rewizyjnej oraz podział zysków i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 2) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 3) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej i określenie ich wynagrodzeń; 4) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek i nabycia placu.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, winni akcje swe lub zaświadczenia złożyć w biurze Zarządu Towarzystwa Warszawa, Al. Jerozolimskie 71, najpóźniej do dn. 22 kwietnia r. b.

II OGŁOSZENIE
Zarząd Towarzystwa Akcyjnego
Kaliskiej Manufaktury Pluszu i Aksamitu
W KALISZU

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 kwietnia 1932 r. o godz. 6 popoł. w lokalu Zarządu w Kaliszu, odbędzie się

ZWYCZAJNE ROCZNE ZGROMADZENIE
akcjonariuszów Towarzystwa z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności w roku operacyjnym 1931 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r., pokwitowanie Zarządu z działalności za rok operacyjny 1931;
- 4) Rozpatrzenie budżetu;
- 5) Upoważnienie Zarządu do otwierania kredytów w instytucjach i u osób prywatnych oraz zaciągnięcia długo- lub krótkoterminowych pożyczek z zabezpieczeniem hipotecznym;
- 6) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących;
- 7) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wynagrodzenie władz Towarzystwa;
- 9) Wolne wnioski akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w posiedzeniu zgromadzenia, winni — stosownie do § 18 statutu — nie później niż na dni 7 przed terminem zgromadzenia złożyć swoje akcje, bądź odnośne dowody posiadania akcji na ręce Zarządu do biura Spółki w Kaliszu, ul. Szopena 27.

W razie niedojścia zebrania do skutku w terminie wyżej wymienionym, następne Walne Zgromadzenie odbędzie się w dn. 18 maja 1932 r. o tejże porze i w tymże lokalu i będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych akcji.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Polsko - Belgijskie Zakłady Chemiczne“, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 kwietnia 1932 r., o godz. 17 minut 30 w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej pod Nr. 120 m. 6 odbędzie się doroczne

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat i uchwały Walnego Zgromadzenia w tym przedmiocie;
- 3) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Wybory członków Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 5) Wolne wnioski Akcjonariuszów.

Z A R Z A D

Centrali Handlowej Młynarzy Polskich, S. A.

W WARSZAWIE

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się dn. 30 kwietnia 1932 r., o godz. 5 popoł. w lokalu własnym Nowy - Świat 70. Porządek dzienny: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok 1931; 3) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1931 r. oraz rachunku zysków i strat i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 4) Budżet na rok 1932; 5) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 7) Wolne wnioski.

„POLSOT“ Polska Spółka dla Obrotu Towarowego

S. A WE LWOWIE

zawiadamia, że w dn. 29 kwietnia 1932 r., o godz. 5 popoł., odbędzie się w lokalu Spółki we Lwowie, przy ul. Szajnochy Nr. 2

XI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie przedłożonego sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej i Zarządowi;
- 4) Powzięcie uchwały co do rozdziału wykazanego zysku;
- 5) Uchwała w przedmiocie oznaczenia wynagrodzenia Komisji Rewizyjnej za 1931 r.;
- 6) Uchwała w przedmiocie przeniesienia pozostałości zysków za 1931 r. na nadzwyczajny fundusz rezerwowy na straty;
- 7) Oznaczenie dziennika, przeznaczonego dla ogłoszeń Spółki;
- 8) Wybór Rady Nadzorczej na przeciąg trzech lat;
- 9) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w tem Walnem Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje wraz z bieżącymi kuponami w kasie Spółki we Lwowie, ul. Szajnochy 2, najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. do dn. 22 kwietnia 1932 r., gdzie otrzymają poświadczenie, które opiewać będzie na nazwisko z zapodaniem ilości akcji i głosów, przysługujących upoważnionemu Akcjonariuszowi.

Poświadczenie to służyć będzie jako legitymacja do wzięcia udziału w Walnem Zgromadzeniu, tylko osobie w niej wymienionej, lub należycie wykazanemu pełnomocnikowi.

Zdeponowane akcje mogą być po Walnem Zgromadzeniu podjęte w Spółce za zwrotem otrzymanego poświadczenia.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki

„JASŁO“ Zakłady Przemysłowo - Naftowe
„Gartenberg i Schreyer“, S. A.

W NIEGŁOWICACH, ad JASŁO

odbędzie się w Niegłowicach w biurze Spółki w dn. 28 kwietnia 1932 r., o godz. 15 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu poprzedniego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komitetu Wykonawczego odnośnie do przedsiębiorstwa za rok gospodarczy 1931;
- 3) Odczytanie sprawozdania Komisji Rewizyjnej;
- 4) Przedłożenie i przyjęcie bilansu przedsiębiorstwa i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931, tudzież powzięcie uchwały co do użycia zysków przedsiębiorstwa;
- 5) Udzielenie absolutorjum dla członków Zarządu i Komitetu Wykonawczego, co do zarządu i prowadzenia przedsiębiorstwa Spółki za 1931 r.;
- 6) Zatwierdzenie regulaminu Komitetu Wykonawczego;
- 7) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących;
- 8) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału akcyjnego, mają prawo umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym tego Walnego Zgromadzenia, jeśli żądanie piśmienne ze wskazaniem konkretnych wniosków zgłoszą do Zarządu nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia przy udowodnieniu posiadania powyższej ilości akcji.

ZARZĄD

**TOMASZOWSKA FABRYKA
DYWANÓW, CHODNIKÓW I WYROBÓW
KOKOSOWYCH**

ALEKSANDER MÜLLER, S. A.

TOMASZÓW MAZ.

Bilans za okres od 1/1 do 31/XII 1931 r.

STAN CZYNNY

Surowce, półsurowce i gotowe towary zł 1.518.327'62; Nieruchomości i budowle zł 1.190.201'41; Maszyny, urządzenia, ruchomości zł 1.319.220'14; Materiały pomocnicze i napędu zł 23.857'38; Środki lokomocji zł 30.510'—; Kasa zł 3.543'08; Weksle 297.369'79; Papiery wartościowe zł 4.760'—; Należności zł 640.254'90; **Razem zł 5.028.044'32.**

STAN BIERNY

Kapitał zakładowy zł 3.000.000'—; Kapitał zapasowy zł 90.311'16; Kapitał rezerwowy zł 103.132'40; Kapitał rezerwowy specjalny zł 124.000'—; Kapitał amortyzacyjny zł 756.359'27; Długi zł 940.526'79; Zysk zł 13.714'70; **Razem zł 5.028.044'32.**

Rachunek zysków i strat zł 1.360.855'26; Koszty fabrykacji zł 877.557'56; Podatki, świadczenia socjalne i koszty handlowe zł 302.141'78; Amortyzacja zł 167.441'22; Zysk zł 13.714'70; **Razem zł 1.360.855'26.**

Podział zysku: Na rachunek kapitału zapasowego zł 1.371'47; Na rachunek kapitału rezerw. specj. zł 12.343'23.

Bilans powyższy zatwierdziło Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów dn. 2 kwietnia 1932 r.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

**ZACHODNIO-MAŁOPOLSKA
AKC. SP. NAFTOWA I GAZOWA**

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW odbędzie się w biurze Zarządu Spółki we Lwowie przy pl. Marjackim 8 w dn. 27 kwietnia 1932 r. o godz. 11 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych tego roku administracyjnego;
- 4) Udzielenie pokwitowania dawnej Dyrekcji i Radzie Zawiadawczej, za okres czasu od 1/V 1930 do 30/IV 1931;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Uchwała w przedmiocie uprawnienia Zarządu do załatwienia na prawach Walnego Zgromadzenia wszelkich formalności, związanych z wymianą dotychczasowych akcji na nowe akcje 100 złotych;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem zgromadzenia złożyć swe akcje, opiewające na okaziciela, w biurze Zarządu we Lwowie, pl. Marjacki 8, względnie wykazać że są wpisani jako właściciele akcji imiennych do księgi akcyjnej conajmniej na 7 dni przed dniem walnego zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 akcję imienną, względnie okazicielską.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Kluczevska Fabryka Papieru i Celulozy

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 7 maja 1932 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Moniuszki N. 2a odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi; 4) Plan działalności na 1932 r.; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej; 6) Ustalenie ilości członków Zarządu oraz ich wybór; 7) Ustalenie wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej i Zarządu; 8) Wybór pisma do umieszczania ogłoszeń Spółki; 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, obowiązani są conajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu akcje swoje lub odnośne kwity depozytowe.

O ile Walne Zgromadzenie w oznaczonym terminie nie odbędzie się, to zwołane będzie w myśl § 8 statutu Walne Zgromadzenie w drugim terminie, w tym samym lokalu i z tym samym porządkiem dziennym, przyczem Zgromadzenie to będzie prawomocne a uchwały jego ostateczne bez względu na ilość akcji, reprezentowanych przez uczestniczących na niem Akcjonariuszów.

Akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowo do dn. 20 kwietnia do porządku dziennego sprawy, które mogą być umieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Włocławska Fabryka Papieru

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 7 maja 1932 r. o godz. 17 30 w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Moniuszki N. 2A z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi; 4) Ustalenie ilości członków Zarządu i ich wybór; 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 6) Ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, obowiązani są conajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu akcje swoje lub odnośne kwity depozytowe.

O ile Walne Zgromadzenie w oznaczonym terminie nie odbędzie się, to zwołane będzie w myśl § 8 statutu Walne Zgromadzenie w drugim terminie w tym samym lokalu i z tym samym porządkiem dziennym, przyczem Zgromadzenie to będzie prawomocne, a uchwały jego ostateczne bez względu na ilość akcji, reprezentowanych przez uczestniczących na niem Akcjonariuszów.

Akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowo do dn. 20 kwietnia do porządku dziennego sprawy, które mogą być umieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

FABRYKA FILCÓW LANDAU i WEILE, S. A.

W ŁODZI, ul. St. Wólczańska 5

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY	zł	zł
Nieruchomości		501.045'09
Maszyny i narzędzia fabryczne		612.733'52
Urządzenia biurowe		7.013'59
Kasa	7.519'64	
Skład Warszawski (Kasa)	2.365'09	
Banki	60.988'89	70.873'62
Weksle		82.458'71
Dłużnicy		630.240'13
Surowce i materiały pomocnicze		261.595'94
Towary		248.068'65
		<u>2.414.029'25</u>

STAN BIERNY	zł	zł
Kapitał zakładowy		2.000.000'00
Kapitał amortyzacyjny		158.439'15
Wierzyciele		210.987'14
Sumy przechodnie		9.567'92
Zysk za 1931 r.		35.035'04
		<u>2.414.029'25</u>

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

WINIEN	zł	zł
Strata w 1930 r.		58.482'20
Amortyzacja		81.665'80
Koszty organizacyjne		52.813'75
Straty na dłużnikach		107.966'49
Podatek majątkowy		6.223'60
Zysk za 1931 r.		35.035'04
		<u>342.186'88</u>

MA	zł	zł
Rachunek towarów		328.686'71
Różnice kursowe		13.500'17
		<u>342.186'88</u>

Zarząd Banku Spółek Niemieckich w Polsce, S. A. w Łodzi podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Spółki tej, że w piątek, dn. 29 kwietnia o godz. 11 r. o w naszym banku w Łodzi, Al. Kościuszki 47, odbędzie się **ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Przedłożenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Powzięcie uchwały dotyczącej podziału zysku;
- 5) Wybór członków do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie składki członkowskiej dla Związku Rewizyjnego;
- 7) Różne.

* Do wykonania prawa głosu na zasadzie § 5 naszego statutu uprawnieni są bez wszystkiego akcjonariusze akcyjni imiennych; posiadacze akcyj na okaziciela muszą akcje swe złożyć najpóźniej do 22 kwietnia r. b. u nas wzgl. w Banku Spółdzielczym Poznań lub u polskiego notariusza.

Elektrownia Okręgu Warszawskiego S. A.

Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 1931 r.

MAJĄTEK	zł	zł
Inwestycje:		
Elektrownia	11.935.043'36	
Sieci	9.578.483'83	
Aparaty wypożyczone	2.638.591'06	
Narzędzia i przybory	357.042'04	
Nowe budowle	392.018'47	24.901.178'76
Kasa		11.776'76
Banki		58.442'45
Udziały w innych towarzystwach		975'27
Weksle obce		6.734'00
Dłużnicy i abonenci		878.656'98
Materiały		965.781'63
Kaucje		177.828'63
Sumy przechodnie		79.180'15
		<u>27.080.554'63</u>

Różni za gwarancje		9.042'23
Weksle gwarancyjne		36.900'00

ZOBOWIĄZANIA

Kapitały:	zł	zł
akcyjny	6.000.000'00	
zapasowy	553.206'95	
amortyzacyjny	3.807.772'41	
rezerwowy	316.441'82	10.677.421'18
Kredyty inwestycyjne		15.040.830'00
Wierzyciele		722.928'02
Dywidenda za 1930 r.		12.496'99
Kaucje		20.892'26
Sumy przechodnie		197.210'57
Rachunek strat i zysków		408.775'61
		<u>27.080.554'63</u>

Udzielone gwarancje		9.042'23
Różni za gwarancje		36.900'00

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WYDATKI	zł	zł
Wydatki eksploatacyjne		2.856.925'20
Oplaty koncesyjne		160.945'10
Świadczenia socjalne		106.158'98
Podatki		146.743'58
Rezerwa na podatki		96.000'00
Procenty		817.607'63
Amortyzacja urządzeń		951.791'75
Pozostałość z zysku z r. ub.	269'49	
Pozostałość z zysku z r. b.	408.506'12	408.775'61
		<u>5.274.947'95</u>

WPLYWY

Pozostałość zysku na dz. 1 I 31		269'49
Wpływy z dochodów eksploatacji		5.219.075'27
Wpływy z różnic kursowych		55.603'19
		<u>5.274.947'95</u>

Główny Buchalter: T. Marczewski

Zarząd: K. Straszewski, F. Bilek

Komisja Rewizyjna: T. Baniewicz, L. Krzemiński,
W. Schultz, A. M. Thomson,
K. Zochowski

Bank Polska Kasa Opieki, S. A.

W WARSZAWIE

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY		zł
Kasa i sumy do dyspozycji		59.540-64
Waluty zagraniczne		100.957-59
Papiery wartościowe własne		6.574-14
Banki „Nostro”		4.793.745-66
Rachunki bieżące		33.822-58
Ruchomości		29.493-26
Sumy przechodnie		92.358-98
Koszty organizacyjne		108.084-28
		<hr/>
		5.224.577-13
Inkaso		6.984-45
		<hr/>
		5.231.561-58
STAN BIERNY		zł
Kapitał akcyjny		2.500.000-—
„zapasowy		33.336-44
Wkłady oszczędnościowe		2.032.653-01
Banki „Loro”		263.566-11
Przekazy		37.759-88
Rachunki bieżące		233.598-38
Sumy przechodnie		41.071-23
Fundusz amortyzacyjny		6.439-18
Czysty zysk		76.152-90
		<hr/>
		5.224.577-13
Różni za inkaso		6.984-45
		<hr/>
		5.231.561-58

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

STRATY		zł
Koszty administracyjne		269.371-37
Odsetki i prowizje zapłacone		220.082-66
Amortyzacja kosztów organizacyjnych		21.644-98
Amortyzacja ruchomości		3.325-56
Inne		769-12
Czysty zysk		76.152-90
		<hr/>
		591.346-59
ZYSKI		zł
Pobrane odsetki, prowizje oraz inne dochody		539.690-97
Zysk na walutach		31.201-09
Kupony od papierów wartościowych		153-27
Zysk na kursie papierów wartościowych		824-37
Różnice kursowe		19.476-89
		<hr/>
		591.346-59

Walne Zebranie Akcjonariuszów

Olejarni Szamotuły, S. A. w Szamotulach

odbędzie się w dn. 30 kwietnia 1932 r., o godz. 16 w biurze firmy Oskar Marchlewski, Poznań ul. Fr. Ratajczaka 15.

Porządek obrad: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu z rachunkiem zysków i strat za 1931 r. oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 4) Wybór nowych członków Rady Nadzorczej; 5) Wolne wnioski.

Prawo głosowania na Walnem Zgromadzeniu mają tylko ci akcjonariusze, którzy pięć dni przed terminem Walnego Zebrania, t. j. do dn. 24 kwietnia r. b. włącznie, złożą Zarządowi Olejarni Szamotuły akcje lub kwity depozytowe na akcje, złożone u notariusza lub w banku; kwity depozytowe winny wykazywać numery zastąpionych akcji.

Zarząd: Edmund Ignasiak

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

Browary Grodziskie, S. A.

zawiadamia, że w dn. 12 maja 1932 r. o godz. 6 po poł. odbędzie się w lokalu firmy przy ul. Kolejowej Nr. 5

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu oraz Rady Nadzorczej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 4) Powzięcie uchwały co do zysku z 1931 r.; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, winni najdalej 7 dni przed zebraniem złożyć w kasie Spółki akcje lub zaświadczenia instytucji kredytowych wzgl. notariusza. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji oraz stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zebrania.

II OGŁOSZENIE

Zarząd S. A. „Herbewo“ Herliczka, Bełdowski, Wołoszyński, Zjednoczone Fabryki Tutek i Bibulek, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Krakowie, w biurze Spółki, przy Al. Słowackiego Nr. 64 w dn. 7 maja 1932 r. o godz. 17 z następującym porządkiem dziennym: 1) Przyjęcie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 2) Przedłożenie zamknięć rachunkowych za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej oraz powzięcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 4) Uchwała w sprawie rozdziału czystego zysku; 5) Oznaczenie wysokości wynagrodzenia Rady Nadzorczej; 6) Oznaczenie dziennika, przeznaczony dla ogłoszeń.

Uwaga:

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć akcje przynajmniej 7 dni przed zgromadzeniem w biurach Spółki w Krakowie, Al. Słowackiego L. 64.

ZARZĄD

S. A. Krotoszyn i Przysieka Fabryki Wyrobów Ceramicznych

niniejszem zawiadamia swych akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE TOWARZYSTWA

odbędzie się w dn. 30 kwietnia r. b. o godz. 11 rano, w biurze Zarządu w Poznaniu, Pl. Wolności Nr. 9.

Porządek obrad: 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej; 2) przedłożenie bilansu za 1931 r.; 3) Przelanie rezerwy głównej na R-k strat i zysków; 4) Pokwitowanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 5) Wolne wnioski.

Udział w Walnem Zebraniu mają wszyscy akcjonariusze, którzy złożą swe akcje najpóźniej do dn. 29 kwietnia r. b. w jakimkolwiek banku i wykażą się odpowiednim poświadczeniem na zebraniu. W razie niedojścia do skutku w oznaczonym terminie zapowiedzianego zebrania, następne odbędzie się w pół godziny później, t. j. o godz. 11 i pół i będzie prawomocne bez względu na ilość akcjonariuszy.

Pismienne wnioski, dotyczące zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, winny być złożone przez Panów akcjonariuszy w Zarządzie Spółki najpóźniej do dn. 15 kwietnia 1932 r.

Prezes Rady: (-) Jan Hr. Żółtowski

Zarząd: Marcin Czubek
Jerzy Hr. Lubieniecki

Banku Dyskontowego Warszawskiego, S. A.

zawiadamia powtórnie, że

**60 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w piątek, dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 17, w sali posiedzeń Banku przy ul. Fredry 8, z następującym porządkiem obrad: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków i pokwitowanie władz Banku; 3) Wybór członków Rady; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć akcje lub odnośne kwity depozytowe najpóźniej 22 kwietnia 1932 r. do godz. 12 w południe: w Warszawie — w Kasie Głównej przy ul. Fredry Nr. 8, oraz w Oddziałach Banku we Lwowie, Łodzi, Krakowie i Drohobyczu.

Z A R Z A D

**T-wa Zakładów Przędzalni Bawełny, Tkalni i Blecharn
„ZAWIERCIE“, S. A.**

w Warszawie, przy ul. Nowy Świat 7 m. 36

podaje do wiadomości, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

odbędzie się w lokalu biura Zarządu w dn. 9 maja b. r. o godz. 16 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Rozpatrzenie i powzięcie uchwały o pokryciu strat; 4) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi za ich czynności w 1931 r.; 5) Wybór 5 członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 6) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej w miejsce ustępujących; 7) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek pod zastaw hipoteczny na nieruchomościach Towarzystwa; 8) Upoważnienie Zarządu do prawa emitowania obligacji Towarzystwa; 9) Zdecydowanie sprawy sposobu i wysokości ubezpieczenia majątku Towarzystwa; 10) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący złożyć do porządku dziennego wnioski, powinni takowe złożyć na piśmie w biurze Zarządu nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, stosownie do art. 54 i 57 Prawa o Spółkach Akc.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć swe akcje lub zaświadczenia depozytowe banków:

Powszechnego Banku Kredytowego w Warszawie lub Oddziałów Powszechnego Banku Związkowego w Polsce, S. A. w Warszawie lub Oddziałów

Bankgeschaecht Gebrüder Ginsberg, Berlin W. 8.

Hollandsche Bank voor de Middellandsche Zee, N. V. Amsterdam w biurze Zarządu Towarzystwa nie później jednak jak na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej

T-wo dla Handlu i Przemysłu Kolonialnego „Peruvia“, S. A.

niniejszem zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 kwietnia 1932 r. o godz. 6 po poł. ma się odbyć w mieszkaniu adwokata Bronisława Herbsta przy ul. Koszykowej Nr. 42 w Warszawie

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

Stwierdzenie niemożności wprowadzenia w życie Spółki i wykreślenie z tego powodu Spółki z Rejestru Handlowego.

Osoby, życzące przyjąć udział w Zgromadzeniu, winne złożyć pod wskazanym adresem Walnego Zgromadzenia swoje świadectwa tymczasowe na akcje na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, mianowicie nie dalej jak do dn. 17 kwietnia 1932 r.

Zarząd Fabryki Kapeluszy Filcowych „Karol Goepfert“, S. A.

W Ł O D Z I

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 7 maja 1932 r. o godz. 5 po poł. w Łodzi przy ul. Podlesnej 3, z następującym porządkiem dziennym: 1) wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Sprawozdanie Zarządu do działalności za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz zatwierdzenie bilansu i podział zysków za rok operacyjny; 4) Udzielenie absolutorium Kadzie i Zarządowi za 1931 r.; 5) Wybór nowego członka Zarządu w miejsce wylosowanego w myśl § 31 oraz wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 6) Budżet i plan działalności na 1932 r.; 7) Wolne wnioski.

Syndykat Rolniczy Ciechanowski, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że w dn. 9 maja 1932 r. o godz. 4 po poł. odbędzie się w lokalu Okręgowego towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych w Ciechanowie

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego oraz sekretarza; 2) Odczytanie protokołu z poprzedniego zebrania; 3) Sprawozdanie z działalności za 1931 r. i odczytanie protokołu Rady Nadzorczej; 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r.; 5) Powzięcie uchwały co do sposobu pokrycia strat; 6) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 7) Wybory do Rady Nadzorczej; 8) Wnioski PP. Akcjonariuszy, zgłoszone Zarządowi na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

U w a g a. — Właściciele akcji na okaziciela, którzy zechcą uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni — stosownie do ustawy — na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć Zarządowi swe akcje lub odpowiednie dowody bankowe z wymienieniem numerów akcji.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Tomaszowskiej Przędzalni Wełny Czesankowej

W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM

zawiadamia, iż w dn. 28 kwietnia 1932 r., t. j. we czwartek, o godz. 12 w poł. w lokalu Biura Zarządu Spółki, mieszczącego się w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 16/18, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931 i wydanie pokwitowania Zarządowi; 4) Zatwierdzenie budżetu na rok operacyjny 1932; 5) Zmiany i uzupełnienia Statutu: a) Uzupełnienie Statutu co do terminu zwoływania Zwyczajnych Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszów oraz co do terminu przedkładania bilansu przez Zarząd władzom nadzorczym. b) Uzupełnienie § 9 Statutu przez upoważnienie również dwóch prokurentów łącznie do zastępowania Spółki; 6) a) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży zbędnych maszyn czesalnianych. b) Upoważnienie Zarządu do wyjednanie zezwolenia Ministerstwa Skarbu na składanie akcji dla uczestniczenia w Walnych Zgromadzeniach w jednej z instytucji kredytowych zagranicznych; 7) Wybór Komisji Rewizyjnej; 8) Wniosek Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć — w myśl § 25 Statutu — w Biurze Zarządu, nie później jak 7 dni przed terminem swoje akcje lub zaświadczenia instytucji kredytowych, działających na mocy Statutów, przez Rząd zatwierdzonych, o złożeniu w nich akcji i stwierdzające, iż akcje te nie będą wydane właścicielowi przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny, winni zawiadomić o tem Zarząd piśmiennie przed dn. 18 kwietnia r. b.

Drukarni Bydgoskiej, S. A. w Bydgoszczy

zawiadamia powtórnie, że w **środe, dn. 27 kwietnia 1932 r. o godz. 3.30 po poł.**, odbędzie się w lokalu Spółki, przy ul. Poznańskiej 12/14 w Bydgoszczy

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z działalności Spółki w 1931 r.; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej absolutorjum oraz powzięcie uchwały o podziale zysku; 4) Wybór Rady Nadzorczej; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni conajmniej na siedem dni przed terminem zgromadzenia złożyć swe akcje, względnie kwity depozytowe w kasie Spółki przy ul. Poznańskiej Nr. 12/14.

**Zarząd Przemysłu Bawełnianego Juliusza Kindermana
S. A. W ŁODZI**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w **dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 18** w lokalu Zarządu w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 139 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego i sekretarza; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r., protokołu Zarządu z 2 grudnia 1931 r., rachunku zysków i strat, podziału zysku, oraz wniosku Komisji Rewizyjnej i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 3) Wybory Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej; 4) Uchwalenie budżetu na 1932 r.; 5) Wolne wnioski.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zebrania w pierwszym terminie, Walne Zebranie odbędzie się bez dodatkowych ogłoszeń w drugim terminie **dn. 12 maja 1932 r. o tej samej godzinie.**

II OGŁOSZENIE

Rada Łódzkiego Banku Depozytowego, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w **dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 12 w poł.** odbędzie się w lokalu Banku w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 5

**X ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931 oraz protokołu Komisji Rewizyjnej; 2) Zatwierdzenie podziału zysków; 3) Zatwierdzenie budżetu wydatków na rok operacyjny 1932; 4) Wybory do Rady; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski (bez uchwał).

Uprawnienie do głosowania na Walnym Zgromadzeniu mają tylko ci PP. Akcjonariusze, którzy najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w godzinach urzędowych złożą w instytucji centralnej w Łodzi lub w oddziałach Banku w Warszawie lub w Lwowie swoje akcje, względnie świadectwa tymczasowe, bądź też kwity depozytowe lub zastawowe instytucji kredytowych. Narówni z akcjami przyjmuje się również i dowody depozytowe lub zastawowe Banków: The Jewish Colonial Trust, Lmt. i Lloyds Bank, Ltd., w Londynie.

Pełnomocnictwa do głosowania winny być przedłożone władzom Banku najpóźniej na 4 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

O ile powyższe Walne Zgromadzenie w wyznaczonym wyżej terminie i miejscu nie dojdzie z jakichkolwiek względów do skutku, to powyższe Walne Zgromadzenie odbędzie się, bez względu na ilość reprezentowanych akcji, w drugim terminie, w tymże miejscu i dniu o **godz. 6 popoł.**

Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji, oraz zawierać oświadczenie, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 10 statutu, Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne, bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

Fabryki Garbarskiej „STANDARD“, S. A.

odbędzie się w **dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 10 rano** w kancelarii Notariusza J. Siennickiego w gmachu Hipoteki z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu oraz Rady Nadzorczej za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków; 4) Wybór władz Spółki; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, powinni złożyć swe akcje Zarządowi w siedzibie Spółki Warszawa, Grochowska Nr. 28 na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej**ELEKTROWNIA OKRĘGOWA
W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM, S. A.**

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w **dn. 29 kwietnia 1932 r. o godz. 10 przed poł.** odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

w lokalu S. A. „Sifa i Światło” w Waszawie przy ul. Marszałkowskiej 94, z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931 oraz udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 4) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 5) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej na 1932 r.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu jeżeli zostaną złożone przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dn. 22 kwietnia 1932 r. w biurze Spółki w Sosnowcu przy ul. Sienkiewicza 9 lub w biurze warszawskiej Spółki w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 94 i jeżeli nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucjach kredytowych.

Akcjonariusze zagraniczni mogą składać zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji w firmie Trust Métallurgique Belge - Français, Bruxelles, 168 rue Royale.

Zarząd Spółki Akcyjnej**Przemysłu i Handlu Papierniczego „Dawidowicz, Kempinski i S-ka”**

zawiadamia akcjonariuszy, że w **dn. 2 maja 1932 r. o godz. 5 pp.** w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Chmielnej 43 odbędzie się

OGÓLNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZY.

Przedmiotem obrad zgromadzenia będzie: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za 1931 r.; 2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków; 3) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór władz Spółki na następną kadencję i określenie ich wynagrodzenia.

Zarząd Towarzystwa Przemysłu Tekturowego, Spółki Akcyjnej

zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w **dn. 12 maja r. b. o godz. 10** w kancelarii Notariusza Juliana Siennickiego w Warszawie, przy ul. Kapucyńskiej 6, z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1931 r. oraz powzięcie uchwały o podziale zysków; 2) Pokwitowanie władz Spółki; 3) Określenie wynagrodzenia Zarządu; 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

**„Dom Rolniczy, Fabryka Maszyn i Udziewnia Żelaza,
H. Mühsam“, S. A. w Włocławku**

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 14 maja 1932 r., o godz. 5 po poł., odbędzie się w lokalu Spółki we Włocławku,

**ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW
SPÓŁKI**

z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu za rok operacyjny 1931 i pokwitowanie Zarządu z dotychczasowych czynności; 4) Budżet na 1932 r. operacyjny; 5) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących; 6) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni przedstawić swoje akcje do Zarządu na 7 dni przed zebraniem.

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

Poznańskiego Banku Ziemiań, S. A.

W POZNANIU

odbędzie się w dn. 11 maja 1932 r., o godz. 12 w poł. w gmachu własnym w Poznaniu, Aleje Marcnkowskiego 13. Porządek obrad: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunków rocznych; 4) Powzięcie uchwały co do zatwierdzenia sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1932 r. oraz co do pokrycia strat; 5) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 6) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 7) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Zwraca się uwagę na możliwość zgłoszenia przez akcjonariuszów dodatkowych spraw na porządek dzienny, które zamieszczone będą w ostatnim ogłoszeniu (art. 57 ust. 2, prawa o spółkach akcyjnych).

Poznań, dn. 13 kwietnia 1932 r.

Zarząd: Dz embowski, Zakrzewski

II OGŁOSZENIE

Niniejszem zapraszamy wszystkich PP. Akcjonariuszów firmy

KARBID WIELKOPOLSKI, S. A.

Bydgoszcz, ul. Gdańska 96

NA ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w czwartek dn. 28 kwietnia 1932 r., o godz. 4 po poł., w lokalu siedziby Spółki, z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1931; 2) Uchwała co do zatwierdzenia bilansu i rachunku zysku i strat za 1931 r.; 3) Uchwała nad podziałem czystego zysku; 4) Uchwała nad udzieleniem pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 5) Wybory do Rady Nadzorczej; 6) Uchwała co do upoważnienia Zarządu i Rady Nadzorczej do skupywania z czystych zysków Spółki własnych akcji, które po skupie podlegałyby umarzeniu.

Każdy Akcjonariusz Spółki ma prawo być obecny na Walnym Zgromadzeniu i brać udział w głosowaniu.

Uprawnienie do głosowania na Walnym Zgromadzeniu mają tylko ci Akcjonariusze, którzy najpóźniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w godzinach urzędowych złożą w Zarządzie Spółki: a) wykaz numerów akcji, mających brać udział w Walnym Zgromadzeniu, b) zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, lub krajowej instytucji kredytowej.

W zaświadczeniach należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Osobom, uprawnionym na mocy powyższych przepisów do głosowania na Walnym Zgromadzeniu, wydaje się karty wstępne z podaniem ilości głosów.

Bydgoszcz, dn. 13 kwietnia 1932 r.

Rada Nadzorcza: (—) Dr. M. Marjański, Przewodn.

Zarząd: (—) St. Rolbieski, Inżynier

I ZAWIADOMIENIE

Zagórska Fabryka Krzesel i Tartaki, S. A.

w Zagórz Pomorskiem

zawiadamia się PP. Akcjonariuszów naszej Spółki, że w dn. 24 maja 1932 r., o godz. 17 w kancelarii notariusza Jana Neumanna w Wejherowie, odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
SPÓŁKI**

Porządek dzienny: 1) Przedłożenie bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat za 1931 r. operacyjny. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej; 2) Przyjęcie bilansu i powzięcie uchwały w sprawie podziału czystego zysku; 3) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 4) Wybór pisma nieurzędowego, w którym umieszczane będą obowiązkowe ogłoszenia; 5) Wybór Rady Nadzorczej; 6) Wolne wnioski

Do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu są upoważnieni ci PP. Akcjonariusze, którzy najpóźniej 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą swoje akcje w Kasie Spółki w Zagórz Pomorskiem.

Wskazujemy zarazem na możliwość zgłoszenia przez Akcjonariuszów nie później jednak, jak na 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem dodatkowych spraw na porządek dzienny, które mogą być zamieszczone w drugim ogłoszeniu.

Zagórze-Pomorskie, dn. 12 kwietnia 1932 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej

**Łódzkich Wąskotorowych Elektrycznych
Kolei Dojazdowych**

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 kwietnia 1932 r., o godz. 10, w lokalu biura Zarządu, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 96 w Łodzi, odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie protokołu Komisji Rewizyjnej; 4) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 5) Wybór jednego członka Zarządu na miejsce wyosowanego i jednego członka Komisji Rewizyjnej na miejsce zmarłego s. p. Czesława Pogorzelskiego; 6) Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 8) Powiększenie kapitału akcyjnego oraz przelanie sum z kapitału rezerwowego do kapitału akcyjnego przez wydanie Akcjonariuszom bezpłatnych akcji; 9) Wypuszczenie kapitału obligacyjnego bądź zaciągnięcie pożyczki długoterminowej do sumy £ 300.000-00; 10) Zmiana statutu w związku z powiększeniem kapitału akcyjnego; 11) Upoważnienie dla Zarządu do budowy nowych linii, w myśl dokumentu koncepcyjnego; 12) Upoważnienie Zarządu do nabycia z funduszu amortyzacyjnego nowego taboru kolejowego na zamiar zużytego do wysokości £ 1.000.000-00; 13) Upoważnienie dla Zarządu do uzyskania koncesji autobusowej w rejonie łódzkim, bądź samodzielnie, bądź do spółki z innymi grupami lub jednostkami prawnymi, oraz do zrealizowania tej koncesji; 14) Upoważnienie dla Zarządu do uzyskania uprawnienia na dostawę prądu elektrycznego w rejonie łódzkim bądź samodzielnie, bądź do spółki z innymi grupami lub jednostkami prawnymi; 15) Ustalenie w jakim dzienniku miejscowym winny być umieszczane obowiązkowe publikacje Spółki; 16) Wolne wnioski.

UWAGA: (Wyciąg z § 20 Statutu Spółki):

Akcje dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej oraz w takiej zagranicznej, na którą zezwolił Minister Skarbu i która będzie wymieniona w ogłoszeniach o zwołaniu Walnego Zgromadzenia.

W zaświadczeniach należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„OLKUSZ“ Fabryka Naczyn Emaljowanych

S. A. w Olkuszu

podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 maja 1932 r., o godz. 16 odbędzie się w lokalu Syndykatu Polskich Hut Żelaznych w Katowicach, ul. Lompy 14

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Olkusz“ Fabryka Naczyn Emaljowanych, S. A. w Olkuszu z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931 r.;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków wzgl. pokryciu strat;
- 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybór wzgl. odwołanie władz Spółki;
- 6) Wyznaczenie wysokości odszkodowania członków Komisji Rewizyjnej, oraz
- 7) Wolne wnioski Zarządu oraz akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem w Spółce i nie odebrać takowych przed ukończeniem Zgromadzenia. Zamiast akcji oryginalnych mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej lub — po uprzednim uzyskaniu zezwolenia w myśl art. 59 Prawa akcyjnego — w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych: 1) Anglo - Tschecho - Slovaksche bank Prag, 2) Deutsche bank und Diskonto Gesellschaft Berlin, 3) Darmstädter und Nationalbank Commandit Gesellschaft a Aktien Berlin, 4) Anglo International Bank Ltd. London EC 3, 5) Credito Italiano, Trieste, 6) Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien, 7) Schoeller & Co. Bankhaus, Wien, 8) Schweizerischer Bank Verein, Zürich, 9) Ungarische Allgemeine Kreditbank, Budapest V i 10 Bank von Liechtenstein, Vaduz.

Wnioski akcjonariuszów przedstawione być mogą Walnemu Zgromadzeniu jedynie przez Zarząd, drogą poleconych pism, najpóźniej jednak w ciągu 23 dni poprzedzających Walne Zgromadzenie, nie wliczając daty nadania.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Składy Towarowe „Warrant“, S. A. w Łodzi

niniejszem ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 6 wiecz. w lokalu Spółki przy ul. Piotrkowskiej Nr. 56 odbędzie się — zgodnie z §§ 21 i 28 statutu — w drugim terminie — prawomocnie do wszelkich uchwał bez względu na ilość akcji, reprezentowanych przez przybyłych akcjonariuszów,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931; 3) Wniosek Zarządu w przedmiocie powiększenia ilości członków Zarządu do 7 osób i określenie wynagrodzenia; 4) Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących (§ 37 statutu) oraz wybór 2 nowych członków Zarządu; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów winni złożyć posiadane akcje — w myśl § 26 statutu — nie później, jak na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia w kasie Spółki. Akcjonariusze, pragnący zamieszczyć dodatkowe sprawy w obradach na Walnym Zgromadzeniu, winni zgłosić je najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Browaru i Fabryki Kwasu Węglowego SUKCESORÓW K. ANSTADTA, S. A. w ŁODZI

ma zaszczyt zawiadomić, że w sobotę, dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 17, w lokalu Zarządu w Łodzi przy ul. Pomorskiej Nr. 34/36, odbędzie się

44 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r., jak również podział zysku na tenże rok obrotowy i w związku z tem udzielenie pokwitowania Zarządowi z dopełnionych czynności;
- 3) Wybór dwóch dyrektorów — członków Zarządu na miejsce ustępujących;
- 4) Wybór Komisji Rewizyjnej na 1932 r.;
- 5) Wyznaczenie stałych poborów i tantjem dyrektorom, a zarazem wchodzącym do składu Zarządu i określenie wynagrodzenia dla członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu swoje akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód ich złożenia u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej z wyszczególnieniem posiadanych numerów akcji nie później, jak na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

ZAPROSZENIE

na

IX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW S. A.

Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej

W KRAKOWIE

odbyć się mające w dn. 26 kwietnia 1932 r., o godz. 12 przed poł., w sali posiedzeń Magistratu stoł. król. miasta Krakowa, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku zysków i strat za rok administracyjny 1931;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysku, względnie pokryciu strat;
- 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nich obowiązków;
- 5) Wybór Zarządu i Rady Nadzorczej na zasadzie nowego brzmienia statutu Spółki;
- 6) Ustanowienie biegłych rewizorów i oznaczenie ich wynagrodzenia za rok administracyjny 1931;
- 7) Zmiana § 6 statutu Spółki, dotyczącego nominalnej wartości akcji, w szczególności oznaczenie ich wartości na zł. 2.000, podniesienie kapitału akcyjnego o zł. 800, tj. na kwotę zł. 4.656.000;
- 8) Wnioski i interpelacje.

Kraków, dn. 7 kwietnia 1932 r.

Prezes Rady Nadzorczej

Posiadanie 100 akcji daje prawo do jednego głosu na Zgromadzeniu, osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo winno być pisemne; pełnomocnik może nie być akcjonariuszem Spółki (§ 16 statutu).

Celem korzystania z prawa głosu należy złożyć swe akcje najpóźniej do dni 8 przed terminem Zgromadzenia w kasie Spółki lub kasie stoł. król. miasta Krakowa. Dołączenie do akcji arkuszy kuponowych nie jest obowiązujące. Akcjonariusze, którzy wykazali w sposób powyższy służące im prawo głosu, otrzymają imienne karty legitymacyjne z odnotowaną ilością złożonych przez nich akcji, oraz ilości służących im głosów. Z legitymacji może korzystać nie tylko akcjonariusz, na którego imię została wydana, lecz zarówno pełnomocnik, posiadający pełnomocnictwo pisemne.

I OGŁOSZENIE
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

Polskiego Banku Komunalnego, S. A.

odbędzie się w sobotę, dn. 7 maja 1932 r., o godz. 13 w lokalu Banku, w Warszawie (pl. Napoleona 7), z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór Prezydium; 2) Sprawozdanie za 1931 r.: a) sprawozdanie Zarządu, bilans, rachunek zysków i strat oraz podział zysków, b) sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, c) sprawozdanie i wnioski Rady Nadzorczej; 3) Budżet na 1932 r.; 4) Wybór pisma dla ogłoszeń, przez statut wymaganych (§ 64 statutu); 5) Wnioski, zgłoszone zgodnie z § 47 statutu; 6) a) Wybory 4 członków Rady Nadzorczej, b) Wybory 5 członków Komisji Rewizyjnej.

Walne Zgromadzenie, zwołane na dz. 7 maja r. b., będzie ważne bez względu na ilość obecnych na zebraniu delegatów akcjonariuszów i ilość reprezentowanych przez nich akcji (§ 48 statutu).

Każdy akcjonariusz, który jest zapisany do księgi akcyjnej przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu w osobie upoważnionego do tego na piśmie delegata, wyznaczonego z pośród członków swego organu wykonawczego (§ 51 statutu).

Upoważnienie dla delegata, stwierdzające, że jest on członkiem organu wykonawczego i posiada prawo reprezentowania i głosowania w imieniu akcjonariusza, winno być zaopatrzone pieczęcią i podpisami jak dla zobowiązań, oraz opłacone stemplem w kwocie nominalnej zł. 3. Upoważnienie to uprasza się nadesłać do Banku do dn. 30 kwietnia 1932 r.

Akcjonariusze, posiadający łącznie co najmniej 1/10 część kapitału zakładowego Banku, mają prawo zgłosić Zarządowi na piśmie w terminie nie później niż na 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem dodatkowe sprawy na porządek dzienny (§§ 45 i 47 statutu).

Z A R Z A D

Zarząd Fabryki Wyrobów Sukiennych CH. RUBIN, S. A. w Tomaszowie-Maz.

zawiadamia, że w **poniedziałek dn. 9 maja 1932 r. o godz. 5 po poł.** w lokalu Zarządu Spółki przy ul. Krzyżowej Nr. 22, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie z działalności Spółki za 1931 r. oraz Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931, t. j. za czas od dn. 1 stycznia do dn. 31 grudnia 1931 r.; 4) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat; 5) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 6) Uchwalenie budżetu na 1932 r.; 7) Wybór Zarządu; 8) Wybór Rady Nadzorczej; 9) Wybór Komisji Rewizyjnej; 10) Uchwalenie w jakim piśmie poza „Monitorem Polskim” i „Polską Gospodarczą” drukowane będą obowiązkowe ogłoszenia Spółki; 11) Wolne wnioski.

W razie **niedojścia** Walnego Zgromadzenia w powyższym terminie do skutku takowe odbędzie się **tego samego dn. o godz. 7 wiecz.** bez względu na ilość akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący przyjąć udział w Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed Zebraniem złożyć akcje w biurze Zarządu.

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego Kawańczyńskich Zakładów Cegielnianych Kazimierza Granzowa

podaje do wiadomości **poraz drugi, iż**
XIX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

naszego Towarzystwa odbędzie się w **dn. 25 kwietnia r. b. o godz. 7^{1/2} wieczór** w siedzibie Zarządu w Warszawie, przy ul. Wiejskiej Nr. 9 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia, oraz wybór przewodniczącego i asesorów; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za rok operacyjny 1930/31 oraz pokwitowanie Zarządu z dotychczasowej działalności; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu i planu działań na rok operacyjny 1931/32; 4) Potwierdzenie dotychczasowych pełnomocnictw, udzielonych Zarządowi w myśl protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 16 lipca 1931 r.; 5) Wybór członków Zarządu i zastępców, oraz członków Komisji Rewizyjnej i ścisłe określenie ich czynności; 6) Przyjęcie do wiadomości i potwierdzenie upoważnień, udzielonych Komisji Reorganizacyjnej; 7) Przyjęcie do wiadomości zrzeczenia się przez Zarząd wynagrodzenia za pracę; 8) Wnioski Zarządu i Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożyć w biurze Zarządu, ul. Wiejska Nr. 9 akcje swe lub zaświadczenie depozytowe.

Chemiczno - Farmaceutyczne Zakłady Przemysłowe

FR. KARPIŃSKI, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w **dn. 4 maja 1932 r. o godz. 6 wieczorem** w biurze Zarządu w Warszawie, Wolność 9, odbędzie się

XXIII ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

z następującym porządkiem obrad: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r. oraz budżetu na 1932 r.; 2) Wybór członków Zarządu, Dyrektora Zarządzającego oraz Komisji Rewizyjnej; 3) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek, nie wyłączając hipotecznych; 4) Ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zebraniu, zechcą złożyć w biurze Zarządu swoje akcje lub odpowiednie dowody depozytowe najpóźniej w dn. 28 kwietnia 1932 roku, do godz. 4 po poł.

O ileby Zebranie nie doszło do skutku z powodu niedostatecznej ilości reprezentowanego kapitału akcyjnego, następne Zebranie, prawomocne bez względu na tę ilość, odbędzie się w **dn. 11 maja 1932 r. o godz. 6 wieczorem**, w tymże lokalu.

Zarząd Towarzystwa Białostockiej Manufaktury EUGENJUSZ BECKER i S-ka, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w **dn. 7 maja 1932 r. o godz. 5 po poł.** w Warszawie w gmachu Resursy Obywatelskiej (Krak. Przedm. Nr. 64) odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z niżej podanym porządkiem dziennym, które jako mające się odbyć w drugim terminie będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanego na niem kapitału.

Porządek dzienny: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. i powzięcie odnoszących uchwał; 4) Budżet i plan działań na 1932 r.; 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wypuszczenie obligacji.

„Bracia Naef” Tkalnia Jedwabi, S. A.

WARSZAWA

Bilans Netto na dz. 30 listopada 1931 r.

STAN CZYNNY. — Kasa, weksle i banki zł 8.268-91; Dłużnicy zł 1,107.279-45; Remanenty towarów zł 548.444-35; Nie ruchomości: maszyny zł 1,018.163-60; Koszty organizacji zł 4.000-00; Strata za 1930/31 r. zł 414.235-87; Razem zł 3.100.392-18.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 500.000-00; Kapitał amortyzacyjny zł 142.143-59; Wierzytiele zł 2.458.248-59; Razem zł 3.100.392-18.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Strata na dz. 1/XII 1930 r. zł 399.712-22; Przewyżka kosztów za 1930/31 r. zł 14.523-65; Razem zł 414.235-87.
MA. — Strata za 1930/31 r. zł 414.235-87; Razem zł 414.235-87.

Do ts rejestru handlowego Oddział „B” przy firmie: „Gródek” Akcyjna Spółka Terenowo - Budowlana, wpisano dodatkowo: Dzień wpisu: 10 lutego 1932. Firma zmieniła statut, uzgadniając go z przepisami Rozp. Prez. Rzplitej z 21 marca 1928 (Dz. Ust. R. P. 39, poz. 383). Brzmienie firmy: „Gródek” Akcyjna Spółka Terenowo - Budowlana”. Siedziba Spółki: Kraków. Czas trwania spółki: nieograniczony. Przedmiotem przedsiębiorstwa i celem spółki jest: a) budowanie czynszowych domów mieszkalnych, na poświęcenie biur przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, składów i magazynów, oraz ich wynajem i wdzierżawienie. b) nabywanie parcel budowlanych, przedsiębiorstw przemysłowych i wszelkiego rodzaju nieruchomości oraz ich sprzedaż, c) nabywanie wszelkiego rodzaju ruchomości, pozostających w związku z czynnościami pod a) i b) wyszczególnionymi oraz sprzedaż tych ruchomości. Kapitał akcyjny spółki wynosi zł 440.000 i podzielony jest na 2.200 sztuk akcji, na okaziciela opiewających i pełnowpłaconych, po zł 200 nominalnej wartości każda. Władzami spółki są: 1) Walne Zgromadzenie, 2) Zarząd, 3) Rada Nadzorcza, Zarząd spółki składa się z jednego lub więcej członków wybieranych przez Walne Zgromadzenie z pośród akcjonariuszy. lub z poza nich. Rada Nadzorcza składa się najmniej z pięciu, a najwyżej z ośmiu członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów zwyczajną większością oddanych głosów. Firma Spółki podpisywana będzie w ten sposób, że pod wydrukowaniem, pieczęcią wyciśniętą, lub przez kogokolwiek wypisanem brzmieniem firmy umieści swój podpis własnoręcznie jeden członek Zarządu, jeśli jednak Zarząd składać się będzie z dwóch lub więcej członków, natenczas umieszczą swe podpisy własnoręcznie i zbiorowo dwaj członkowie Zarządu, albo jeden członek Zarządu i jeden prokurent. Prokurenci winni przy podpisie umieścić dodatek, oznaczający prokurę. Rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym. Dotychczasowi członkowie Rady Zawiadowczej ustąpili. Jedynym członkiem Zarządu ustanowiono Rudolfa Soewy'ego w Krakowie, ul. Mikołajska 32. Wpisano na podstawie podania z dn. 5 lutego 1932 r. protokółów Walnych Zgromadzeń z dn. 26 listopada 1931 LR. 12648 i z dn. 30 stycznia 1932 r. LR. 12884 i Postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dn. 29 grudnia 1931 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Sp. Akc. dla Handlu i Przemysłu Berenstein, Zonis i S-ka”

W Ł O D Z I

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 12 w poł. w kancelarii notariusza P. K. Rossmanna w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 74, odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków oraz sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 3) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 4) Powzięcie uchwały o podziale zysków za 1931 r. oraz o przeznaczeniu niepodzielonego zysku za 1929 r.; 5) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie brać udział na Walnym Zgromadzeniu, winni najdalej do dn. 23 kwietnia swe akcje wzgl. zaświadczenia, o których mowa w § 15 Statutu Spółki, złożyć Zarządowi Spółki, w Łodzi przy ul. Tad. Kościuszki nr. 3.

Towarzystwo Przemysłowo - Handlowe „ŁUBNA”

S. A. W WARSZAWIE

zwołuje

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

wymienionej Spółki Akcyjnej, mające się odbyć w dn. 23 kwietnia 1932 r., o godz. 2 pp. w Warszawie, w kancelarii Notariusza Stanisława Jurkiewicza, przy ul. Kapucyńskiej Nr. 6 w Gmachu Hipoteki z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za 1931 r., bilansu na dz. 31 grudnia 1931 r. i rachunku zysków i strat za 1931 r., oraz kwitowania władz Spółki z wykonania przez nich obowiązków; 3) Powzięcie uchwały o sposobie pokrycia strat; 4) Wybory członków Rady Nadzorczej oraz Zarządu; 5) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Spółka Akcyjna „CERATA” w Warszawie

Bilans w dn. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Ziemia, nieruchomości, maszyny i narzędzia zł 2 085 081-80; Kasa, weksle i banki zł 140.710-82; Papier publiczne zł 10.875-00; Dłużnicy zł 435.169-81; Towary zł 666.257-39; Dłużnicy wątpliwi zł 1-00; Razem zł 3,338.095-82.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1,350.000-00; Kapitał zapasowy zł 310 398-55; Kapitał amortyzacyjny i inwestycyjny zł 861.907-40; Wierzyciele zł 590.042-63; Długi hipoteczne zł 124.384-93; Dywidenda niepodniesiona zł 15.958-09; Zysk za 1931 r. zł 85.404-22; Razem zł 3,338.095-82.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Straty na dłużnikach i inne zł 7.374-76; Podatki zł 96.686-01; Amortyzacja za 1931 r. zł 117.758-76; Zysk do podziału zł 85.404-22; Razem zł 307.223-75.

MA. — Pozostałość z 1930 r. zł 649-42; Zysk na produkcji zł 306.574-33; Razem zł 307.223-75.

Z A R Z A D

Zakładów Włókienniczych Karol T. Buhle w Łodzi, S. A.

niniejszym podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów S-ki, że w dn. 28 kwietnia r. b. o godz. 5 popoł. w biurze Zarządu Spółki w Łodzi, przy ulicy Hipotecznej Nr. 79, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania oraz bilansu i rachunku zysków i strat za rok ubiegły; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków wzgl. pokryciu strat; 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 5) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących oraz Rady Nadzorczej; 6) Rozpatrzenie wniosku, który wpłynął o odroczenie Walnego Zgromadzenia do maja.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed Zgromadzeniem złożyć swoje akcje w biurze Spółki.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe A. L. Sojka, S. A.

zawiadamia niniejszem, że w dn. 29 kwietnia r. b. o godz. 11 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

w siedzibie Zarządu Spółki przy ul. Królewskiej 6 w Warszawie, z porządkiem dziennym następującym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 2) Określenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Pokwitowanie Zarządu z wykonania obowiązków.

PP. Akcjonariuszom służy prawo zgłoszenia na porządek dzienny dodatkowych spraw trybem i w terminie przewidzianym w art. 54 prawa o spółkach akcyjnych z 1928 r.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przepisanych art. 59 tegoż prawa.

Zarząd Fabryki Chustek Fantazyjnych i WYROBÓW Włókienniczych „TOGA“ S. A. w Łodzi

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 kwie-
tnia b. r., o godz. 6 popoł. w biurze Zarządu w Łodzi przy ul.
Ks. Mackiewiczza Nr. 5 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku zysków i strat za rok ubiegły; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków wzgl. pokryciu strat; 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 5) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wyznaczenie wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Sposób zamiany akcji.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed Zgromadzeniem złożyć swoje akcje w biurze Spółki.

SPÓŁKA AKCYJNA

Budowy i Eksploatacji Zakładów Kąpielowych w Polsce

Bilans za 1931 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 3,737.560 00; Urządzenia i ruchomości zł 501.321 98; Kasa zł 13.454 32; Banki zł 13.040 50; Papiery procentowe zł 286.518 00; Dłużnicy zł 57.281 50; Kaucje zł 33.160 00; Kasa Funduszu Zapomogowego Pracowników im. s. p. Marji Luedtke zł 59 75; Papiery Publiczne Funduszu Zapom. Pracow. im. s. p. Marji Luedtke zł 9.958 80; Razem zł 4.652.354 85.

PASYWA. — Kapitały własne: akcyjny zł 3,090.000 00; amortyzacyjny zł 324.209 56; zapasowy zł 8.423 89; rezerwy zł 655.870 49; Długi hipoteczne zł 587.632 10; Depozyty zł 33.000 00; Ofiary zł 395 60; Dywidenda zł 15 75; Fundusz Zapomogowy Pracowników im. s. p. Marji Luedtke zł 9.974 65; Zysk brutto zł 32.832 81; Razem zł 4.652.354 85.

Straty i Zyski

STRATY. — Koszty eksploatacyjne zł 264.888 70; Koszty utrzymania domów zł 84.124 38; Koszty handlowe zł 73.331 29; Podatki zapłacone zł 12.623 51; Zysk zł 32.832 81; Razem zł 467.800 69.

ZYSKI. — Pozostałość zysku z 1930 r. zł 171 65; Dochód z eksploatacji zł 305 783 40; Dochód z dzierżaw zł 11.239 30; Dochód z komornego zł 147.356 04; Procenty otrzymane zł 3.200 30; Razem zł 467.800 69.

Spółka Akcyjna

Warszawskie Zakłady Przemysłowe WYROBU Drożdży Prasowanych, Słodu i Spirytusu, S. A.

Bilans za 1931 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i banki zł 265.882 00; Dłużnicy zł 181.406 91; Zaliczenia zł 5.820 75; Surowce i produkty gotowe zł 115.370 78; Place zł 394.058 88; Budyńki zł 935.027 10; Maszyny i urządzenia zł 926.923 96; Kaucje zł 200 10; Udziały zł 19.100 00; Depozyty zł 12.000 00; Długi wątpliwe zł 1.065 40; Papiery procentowe zł 143 75; Ogółem zł 2.856.999 63.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 17.160 00; Kapitał za obowy zł 99.138 33; Kapitał amortyzacyjny zł 597.676 93; Depozyty zł 12.000 00; Kredyt akcyjowy zł 1.628 75; Dywidenda niepodniesiona zł 70 91; Wierzyciele zł 10.393 03; Zysk zł 258.845 43; Ogółem zł 2.856.999 63.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Na koszty produkcji i ogólne koszty handlowe zł 1.196.965 25; Na podatki i świadczenia socjalne zł 1.011.998 59; Zysk zł 258.845 43; Ogółem zł 2.467.809 27.

MA. — Ze sprzedaży drożdży i spirytusu zł 2.467.809 27.

Mechaniczna Cegielnia „Dąbrówka Wilanowska“ St. Rostkowski, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.
zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn.
30 III 1932 r. podług protokołu not. Paskowskiego Nr. re-
jestru 609.

STAN CZYNNY. — Teren zł 345.000 00; Budowle zł 670.800 00; Maszyny zł 244.000 00; Kolejka fabryczna zł 23.600 00; Narzędzia, sprzęty i t. d. zł 47.000 00; Magazyn zł 4.000 00; Traktory z przyczepkami zł 110.000 00; Produkcja cegły i t. d. zł 117.021 10; Kasa zł 1.163 80; Bank Zw. Spółek Zarob. zł 2.139 25; Różni dłużnicy zł 18.221 00; Procenty 1932 r. zł 4.000 00; Strata w 1931 r. zł 109.621 74; Weksle obce zł 70.500 00; Razem zł 1.767.066 89.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1.100.000 00; Kapitał zapasowy zł 1.323 06; Fundusz amortyzacyjny zł 101.936 00; Wierzyciele zł 493 307 83; Zdyskontowane weksle obce zł 70.500 00; Razem zł 1.767.066 89.

Rachunek zysków i strat

Koszty produkcji zł 390.967 55; Koszty handlowe zł 12.493 37; Ubezpieczenia od ognia zł 8.337 82; Podatki zł 21.366 50; Świadczenia zł 18.157 36; Procenty zł 48.273 35; Konserwacja cegielni zł 1.422 62; Razem zł 501.018 57.

Sprzedaż w 1931 r. — produkcja zł 384.759 03; Powiększenie rimanentów produkcji zł 6.637 80; Strata w 1931 r. zł 109.621 74; Razem zł 501.018 57.

ZARZĄD

Zakładów Ceramicznych „Rudak“, S. A.

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

DOROCZNE WALNE ZEBRANIE,

które odbędzie się w dn. 10 maja 1932 r., o godz. 17, w lokalu P. St. Tyrchana w Toruniu, ul. Szeroka 18, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok obrachunkowy 1931;
- 2) Udzielenie absolutorjum władzom spółki;
- 3) Uzgodnienie § 3 statutu spółki z ustawą zmniejszeniem prawa głosu z akcji do 1 głosu;
- 4) Odwołanie i wybór niektórych członków Zarządu i Rady Nadzorczej.

Akcjonariusze, reprezentujący conajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, mogą zgłosić dodatkowe sprawy do rozpatrzenia, do dni 14 przed Walnym Zebraniem, do rąk Zarządu.

Pragnący wziąć udział w obradach Walnego Zebrania PP. Akcjonariusze, winni swoje akcje złożyć przynajmniej 7 dni przed Walnym Zebraniem do rąk zarządu.

Zakłady Ceramiczne Rudak, S. A. (—) Hencel

„Polski Przemysł Wódczany“, S. A.

Bilans na dz. 30 września 1931 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości w Warszawie, w Poznaniu, w Starogardzie i w Chojnicach zł 1,092.839 07; Urządzenia fabryczne i biurowe w Warszawie w Poznaniu w Starogardzie i w Chojnicach zł 872.739 94; Beczki octowni zł 42.195 43; Park przewozowy zł 133.677 59; Kasa zł 27.151 40; Banki zł 31.214 44; Weksle w portfelu zł 197.254 41; Papiery wartościowe zł 406.701 53; Udziały zł 227.400 00; Dłużnicy — Odbiornicy zł 1,651.590 49; Dłużnicy — Różni zł 657.593 74; Remanent towarów zł 2.651.248 87; Strata za 1930 31 r. zł 429.905 78; Razem zł 8.421.513 69; Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 2.780.000 00.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 3.600.000 00; Kapitał rezerwowy zł 1.278.994 83; Kapitał amortyzacyjny zł 663.532 90; Wierzyciele zł 2.799.291 79; Akcje zł 79.694 17; Razem zł 8.421.513 69; Gwarancje zł 2.780.000 00 (Dług § 180.360 00).

Rachunek strat i zysków za 1930 31 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 1.196 934 10; Odsetki zł 230.336 55; Podatki zł 121.641 47; Świadczenia socjalne zł 52.913 54; Straty na dłużnikach zł 424.662 64; Strata na kursie papierów wartościowych zł 9.093 00; Odpi y na rimanentach w fabryce Poznańskiej zł 105.262 82; Amortyzacje zł 71.719 05; Razem zł 2.212.563 17.

MA. — Zysk brutto zł 1.782.656 39; Strata zł 429.906 78; Razem zł 2.212.563 17.

Karolewskiej Manufaktury Karol Kroning i S-ka

S. A.

zawiadamia, że w dn. 28 kwietnia r. b. o godz. 17 w lokalu Zarządu przy ul. 6 Sierpnia Nr. 5 w Łodzi odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.; 3) Pokrycie strat; 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wynagrodzenie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wnioski.

Na zasadzie § 59 Prawa Akc. właściciele akcji obowiązani są zgłosić swe prawa do głosu na 7 dni przed zebraniem.

Zarząd Sp. Akc. Fabryka Aparatów Elektrycznych K. SZPOTAŃSKI I S-ka

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w Warszawie w dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 16 w lokalu Spółki przy ul. Kałuszyńskiej 4. z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za 1931 r.; pokrycie strat i udzielenie absolutorjum Zarządowi; 3) Zmniejszenie i powiększenie kapitału; 4) Wybór Zarządu; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Określenie wynagrodzenia Zarządowi i Komisji Rewizyjnej; 7) Udzielenie Zarządowi pełnomocnictw, wymienionych w art. 52 poz. 2, 3 i 4 Prawa o Spółkach Akcyjnych; 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć akcje lub świadectwa depozytowe do Zarządu Spółki na 7 dni przed Zgromadzeniem.

II OGŁOSZENIE

**Zarząd Włókienniczej Spółki Akc. „N. Fittingon i S-ka“
W ŁODZI**

podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 kwietnia 1932 r. o godz. 4 po poł. odbędzie się w lokalu Zarządu w Łodzi ul. Sienkiewicza 82

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931 i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 4) Budżet na rok operacyjny 1932 r.; 5) Wybór Rady Nadzorczej; 6) Określenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w zebraniu, winni 7 dni przed temże złożyć swoje akcje względnie odnośne zaświadczenia instytucji bankowych w Zarządzie Spółki w Łodzi.

Zarząd firmy

Browar i Słodownia w Włocławku, S. A.

zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 29 kwietnia r. b. o godz. 10 rano w Włocławku, przy ul. Łęskiej Nr. 28 przy następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu ostatniego zebrania; 3) Sprawozdanie Zarządu; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 5) Upoważnienie Zarządu do obciążenia hipotecznego nieruchomości, należących do spółki; 6) Zatwierdzenie bilansu, r-ku zysków i strat i projektu spisania strat; 7) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 8) Ustalenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 9) Wybór jednego członka Zarządu; 10) Wybór Komisji Rewizyjnej; 11) Wolne wnioski.

Warszawskiej Fabryki Dywanów „DYWAN“

S. A.

podaje do wiadomości akcjonariuszów, iż w dn. 28 kwietnia 1932 r. o godz. 17 w lokalu Zarządu w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 150 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1931 r. oraz rachunku strat i zysków i Bilansu Zamknięcia na dz. 31 grudnia 1931 r. wraz ze sprawozdaniem Komisji Rewizyjnej; 2) Zatwierdzenie budżetu i planu działalności na następny rok operacyjny; 3) Upoważnienie Zarządu do zbywania i nabywania nieruchomości i do obciążania hipotek; 4) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących; 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 6) Określenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze korzystają z prawa głosu na Zgromadzeniu Walnem, o ile najmniej na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem złożą w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Marszałkowska 150, swe akcje, względnie świadectwa depozytowe lub zastawowe polskich instytucji kredytowych rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

**Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II handlowy
2 stycznia 1932 r. II Firm. 1788/31, B. II. 242**

Do ts rejestru handlowego Oddział „B” przy firmie Polska Fabryka Ołówków L. i G. Hardtmuth - Lechistan, S. A. w Krakowie wpisano dodatkowo: Dzień wpisu: 2 stycznia 1932. Członek Dyrekcji Aleksander Ratz ustąpił, w jego miejsce ustanowiono członkiem Dyrekcji Inż. Adolfa Iwanickiego. Wpisano na podstawie podania z 28 grudnia 1931 i protokołu posiedzenia Rady Zawiadawczej z dn. 3 listopada 1931.

II OGŁOSZENIE

Prezes Zarządu Spółki Akcyjnej pod firmą

„MAZOWIA” FABRYKA MEBLI GIĘTYCH W RADOMSKU, S. A.

zwołuje na dz. 26 kwietnia 1932 r. o godz. 4 popoł. w Radomsku w lokalu Spółki przy ul. Dobryszczyckiej Nr. 1

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r., powzięcie uchwały o pokryciu strat i kwitowanie Zarządu z wykonania przez niego obowiązków; 2) Określenie wysokości kredytu Spółki; 3) Wybór Prezesa Zarządu z określeniem uprawnień tegoż; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 5) Określenie poborów członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Oznaczenie pism dla ogłoszeń Spółki.

Spraw dodatkowych do porządku dziennego trybem i w terminie przepisany — nie zgłoszono.

Prawo głosowania na Walnem Zgromadzeniu mają tylko ci akcjonariusze, którzy złożą w Spółce akcje lub zaświadczenie, odpowiadające wymogom Statutu, najpóźniej do dn. 19 kwietnia 1932 r. (włącznie) i nie odbiorą ich przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. Każda akcja daje prawo do jednego głosu.

Przemysł Bieliźniany „Asko“ A. Strassman i S-ka, S. A.

Bilan zamknięcia na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Środki płynne zł 87.489'05; Należności zł 114.576'99; Zapasy zł 8.098'93; Inwestycje, samochód, maszyny, urządz. i tabor zł 214.449'65; Strata zł 39.697'21; **Razem zł 464.311'83.**

PASYWA. — Zadłużenia zł 11.689'99; Kapitały własne zł 452.621'84; **Razem zł 464.311'83.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Procenty i prowizja zł 25.224'63; Podatki i ubezpieczenia społeczne zł 81.281'39; Pensja zł 138.592'00; Koszty handl. zł 101.280'23; Przepadłe długi zł 62.873'36; **Razem zł 409.251'61.**

MA. — Produkcja zł 369.516'15; Różnica kursowa zł 38'25; Strata zł 39.697'21; **Razem 409.251'61.**

ZARZĄD

Pierwszej Warszawskiej Palarni Kawy, Cykorji i Surogatów Kawy „Pluton“ T. i M. Tarasiewiczów

S. A. w Warszawie

powtórnie zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 27 kwietnia 1932 r. o godz. 5 po poł. w lokalu przy ul. Żytniej Nr. 10 w Warszawie odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego Zebrania; 2) Odczytanie protokołu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia; 3) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. i udzielenie Zarządowi pokwitowania; 5) Podział zysków za 1931 r.; 6) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 7) Wybory członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski Akcjonariuszów, które winny być zgłoszone najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, którzy życzą sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożyć w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Żytniej Nr. 10 swoje akcje, lub kwity na zdeponowane akcje w Banku Polskim lub u notariuszów.

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

„Pomorskiej Elektrowni Krajowej Gródek“, S. A. w Toruniu

odbędzie się w dn. 9 maja 1932 r. o godz. 17 w Toruniu, w gmachu Starostwa Krajowego Pomorskiego, przy ul. Mostowej 13. Porządek obrad: 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1931 r.; 2) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej zwolnienia rachunkowego; 3) Wybór członków Rady Nadzorczej.

Wyboru członków Rady Nadzorczej dokonywują właściciele akcji 1 — 15.300 odnośnie do członków przez nich wybranych, poza tem reszta akcjonariuszów i to w oddzielnem głosowaniu.

Akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowe sprawy do porządku dziennego w myśl art. 57 prawa o spółkach akcyjnych, najpóźniej do 25 kwietnia 1932 r.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożyć w biurze Spółki swoje akcje, lub dowód złożenia akcji bądź u notariusza bądź w krajowej instytucji kredytowej z podaniem numerów i wartości nom. akcji oraz zobowiązaniem wydania akcji dopiero po Walnym Zgromadzeniu.

LIKWIDATOR

Towarzystwa Handlu Żelazem, J. Pappe, S.A. zawiadamia o likwidacji firmy i wzywa wierzycieli do zgłaszania pretensyj pod adresem: Warszawa, Nowy-Swiat Nr. 62, m. 33, tel. 685-01.

„OSADA“, S. A. Budowy Domów w Gnieźnie

Bilans per 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 366.033'26; Ruchomości zł 941'79; Akcje własne zł 945'00; Banki zł 1.148'87; Kasa zł 1.440'92; **Razem zł 370.509'84.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 100.000'00; Rezerwa specjalna zł 109.334'87; Fundusz rezerwowy zł 14.389'38; Fundusz budowlany zł 8.210'56; Obligo hipoteczne zł 17.045'32; Wierzyciele zł 100.000'00; Fundusz amortyzacyjny zł 9.272'07; Akcepty zł 4.000'00; Zysk zł 8.257'64; **Razem zł 370.509'84.**

Rachunek strat i zysków per 31 grudnia 1931 r.

ZYSKI. — Administracja nieruch. zł 23.718'74; **Razem zł 23.718'74.**

STRATY. — Odpisy od nier. i ruch. zł 2.330'71; Procenty zł 8.081'76; Administracja zł 2.400'00; Koszty handlowe zł 2.648'63; Zysk zł 8.257'64; **Razem zł 23.718'74.**

Osada, S. A. Budowy Domów w Gnieźnie

Zarząd

(—) Gramse, (—) Jenek

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

POLSKIEGO TOWARZYSTWA ELEKTRYCZNEGO (P.T.E.), S. A.

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

odbędzie się w dn. 29 kwietnia r. b., o godz. 14 w siedzibie Spółki w Warszawie, ul. Terespolska Nr. 48, z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków za 1931 r., wniosek o udzielenie Zarządowi absolutorjum i powzięcie uchwały co do pokrycia strat; 4) Uchwalenie budżetu na 1932 r.; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej i określenie ich wynagrodzenia; 6) Upoważnienie władz Spółki do zbycia nieruchomości fabrycznej w Katowicach.

Właściciele akcji, pragnący korzystać z uczestnictwa w powyższym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje, świadectwa tymczasowe lub też dowody o ich posiadaniu najpóźniej do dn. 22 kwietnia 1932 r. w biurze Zarządu przy ul. Terespolskiej Nr. 48, w Warszawie.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przedalni Wełny Czesankowej „DABRÓWKA“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż doroczne

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

stosownie do § 7 Statutu odbędzie się w **środe, 11 maja 1932 r., o godz. 17**, w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931; 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku wzgl. pokrycia straty; 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1931 r.; 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski akcjonariuszów na podstawie art. 57 cz. 2 prawa o spółkach akcyjnych.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe krajowych instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Manufaktury Bawełnianej F. Eisenbraun, S. A. w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 29 kwietnia r. b. o godz. 5 po poł. odbędzie się w biurze Zarządu, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 68,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za 1931 r. oraz rachunku strat i zysków; 4) Podział zysku względnie pokrycie straty; 5) Ustalenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Uchwalenie budżetu na 1932 r.; 7) Uzupełnienie członków Zarządu i wybór prezesa; 8) Wybór Komisji Rewizyjnej; 9) Wolne wnioski.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Chemiczny „Boruta“

S. A. W ZGIERZU

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w **poniedziałek dn. 25 kwietnia 1932 r. o godz. 18** w lokalu Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, Al. Jerozolimskie 1. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu zamknięcia i rachunku strat i zysków za 1931 r.;
- 3) Powzięcie uchwały o pokryciu straty;
- 4) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki za 1931 r.;
- 5) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie dla nich wynagrodzenia;
- 6) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek i kredytów z zabezpieczeniem hipotecznym;
- 7) Wolne wnioski.

Właściciele akcji mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą w biurze Spółki w Zgierzu akcje w oryginale lub też zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniach tych należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze mają prawo zgłoszenia na porządek dzienny Zgromadzenia dodatkowych spraw, które winny być złożone Zarządowi na piśmie nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

ZARZĄD

Zakładów Przemysłowych „Guma-Rubber“, S. A.

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w **sobotę, dn. 30 kwietnia 1932 r., o godz. 18** w lokalu Spółki przy ul. Gęsiej Nr. 30, z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansów i rachunku strat i zysków na dz. 31 XII 1931 r.; 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w tem Zgromadzeniu, obowiązani są złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje lub zaświadczenia — w myśl § 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22/III 1928 r. Wolne wnioski winny być zgłoszone Zarządowi na piśmie nie później, niż 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

Lloyd Bydgoski, S. A. w Bydgoszczy

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszy, że — stosownie do § 11 statutu Spółki — zwołuje na dz. 7 maja r. b. na godz. 16

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się w gmachu Spółki w Bydgoszczy przy ul. Grodzkiej Nr. 17 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Przedłożenie za rok operacyjny 1931 bilansu i rachunku strat i zysków celem zatwierdzenia; 2) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 3) Wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej; 4) Obniżenie kapitału zakładowego o sumę zł. 800.000 przez zmniejszenie nom. wart. akcji; 5) Zmiana § 3 statutu: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi: zł. 2.000.000 i składa się z 20.000 sztuk akcji po zł. 100. wystawionych na okaziciela” — na: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł. 1.200.000 i składa się z 20.000 sztuk akcji po zł. 60, wystawionych na okaziciela”; 6) Wolne wnioski Akcjonariuszy.

PP. Akcjonariusze, pragnący mieć prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu, winni conajmniej na 7 (siedem) dni przed terminem Zgromadzenia zdeponować w biurze Zarządu akcje lub kwity na akcje zdeponowane w polskich instytucjach bankowych wzgl. u notariusza.

Stosownie do ust. 2 art. 57 prawa akcyjnego zwraca się uwagę PP. Akcjonariuszy na możliwość zgłoszenia przez nich dodatkowych spraw na porządek dzienny, które winny być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Zgłoszenia takie należy nadesłać Zarządowi nie później jak na 2 tygodnie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Bydgoszcz, dn. 1 kwietnia 1932 r.

LLOYD BYDGOSKI, S. A.

Rada Nadzorcza: (—) *Dr. Chmielarski* przewodn.

Zarząd: (—) *Maryński*, (—) *Zawadzki*

Zarząd

Fabryki Lakierów i Farb, Towarzystwo
„Nobiles“, Kochanowicz, Sachnowski & Co.

S. A. W WŁOCŁAWKU

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w **dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 15** w biurze firmy przy ul. Łęskiej Nr. 23/25 w Włocławku odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za 1931 r., podział czystego zysku i udzielenie absolutorjum Zarządowi Spółki; 3) Wybory władz Spółki i określenie wynagrodzenia członków Zarządu; 4) Wolne wnioski.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Fabryki Fortepianów i Pianin J. Kerntopf i Syn
S. W WARSZAWIE

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w **dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 4 po poł.** w lokalu Spółki, przy ul. Szpitalnej 9 w Warszawie.

Porządek obrad: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania bilansu z rachunkiem zysków i strat za 1931 r. oraz pokwitowanie Zarządu z jego czynności w roku sprawozdawczym; 3) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Wolnych wniosków nie zgłoszono.

Sp. Akc. BRACIA FEIWEL

W Warszawie

Bilans zamknięcia po dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA

Kasa zł 18.008-93; Weksle zł 5.938-86; Dłużnicy zł 1.590.142-21; Towary zł 2.464.815-73; Ruchomości zł 131.117-91; amortyzacja zł 31.083-07; Razem 100.034-84; Strata zł 185.755-61; Ogółem zł 4.364.696-18.
Za gwarancję zł 3.691.109-75.

PASYWA

Kapitał akcyjny zł 750.000-00; Wierzyciele zł 3.614.696-18; Ogółem zł 4.364.696-18.
Za traty zł 3.691.109-75.

Rachunek Strat i Zysków

WINIEN

Różne wydatki i straty zł 680.753-13; Ogółem zł 680.753-13.

MA

Różne dochody zł 494.997-52; Strata za 1931 r. zł 185.755-61; Ogółem zł 680.753-13.

ZARZĄD

Akcyjnego Towarzystwa Krawieckiego „Ameryka“

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że zgodnie z § 7 Statutu w dn. 9 maja 1932 r., o godz. 19.30 w siedzibie Spółki, przy ul. Żąbkowskiej 40 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1931 r.; 3) Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r.; 5) Podział zysków; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Zatwierdzenie preliminarza budżetowego na 1932 r.; 8) Wybór jednego członka Zarządu (par. 18 Statutu); 9) Wybór pięciu członków Komisji Rewizyjnej (par. 23 Statutu); 10) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub kwity depozytowe przynajmniej 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Akcjonariusze, pragnący umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym, winni zwrócić się w tym celu do Zarządu conajmniej na dwa tygodnie przed Walnym Zgromadzeniem (§ 9 Statutu).

II OGŁOSZENIE

Rada Spółki Akcyjnej p. f.

Polski Bank Komercyjny, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów powtórnie, że w dn. 29 kwietnia 1932 r., o godz. 18, w lokalu Banku w Warszawie, Al. Jerozolimska 36, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW BANKU

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie za rok operacyjny 1931; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.; 4) Ustalenie budżetu na 1932 r.; 5) Wybory do władz Banku; 6) Wolne wnioski.

Stosownie do § 28 Statutu, Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje, lub dowody zastawowe, albo depozytowe, najpóźniej 22 kwietnia 1932 r. w Sekretariacie Banku w Warszawie, lub też w „Société Financière et Commerciale“ w Brukseli, 168 Rue Royale.

Zgodnie z art. 61 Prawa o Spółkach Akcyjnych, Walne Zgromadzenie będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

Towarzystwo Handlu Papierem, Bracia Turkieltaub, S. A.

Warszawa. Przejazd 5

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Odbiorcy zł 343.883-59; Weksle zł 144.836-16; Zaliczenia zł 2.626-73; Inkaso zł 2.921-30; Kasa zł 11.680-53; Weksle protektowane zł 5.417-57; Dostawcy zł 4.650-34; Banki zł 13.225-26; Towary zł 455.051-65; Strata za 1931 r. zł 126.774-28; Razem zł 1.111.067-41.

STAN BIERNY. — Różni zł 187.247-40; Kapitał zakładowy zł 900.000-00; Kapitał zapasowy zł 4.500-00; Fundusz rezerwowy zł 19.320-01; Razem 1.111.067-41.

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

WINIEN. — Koszty ogólne zł 340.266-38; Straty na odbiorcach zł 161.863-82; Razem zł 502.130-20.

MA. — Zysk na towarach zł 375.355-92; Strata za 1931 r. zł 126.774-28; Razem zł 502.130-20.

Dn. 27 kwietnia 1932 r. o godz. 10 min. 30 przedpoł. odbędzie się w Krakowie ul. Lubicz 13

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY SPÓŁKI AKCYJNEJ

pod firmą:

Jan Götz, Okocimski Browar i Zakłady Przemysłowe, S. A.

W OKOCIMIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z o. t. n. g. Walnego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1931 na podstawie wniosków Komisji Rewizyjnej; 3) Skwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Powzięcie uchwał o podziale zysków; 5) Wybór 5-ciu członków Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie wynagrodzenia; 6) Zmiana § 45 Statutu; 7) Zatwierdzenie koopracji nowych członków Rady Nadzorczej; 8) Wnioski i interpelacje.

Po myśli § 21 statutu każdy akcjonariusz ma prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu jeżeli akcje jego zostaną złożone w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej oraz takiej zagranicznej, na którą zezwoli Minister Skarbu i która będzie wymieniona w ogłoszeniach o zwołaniu Walnego Zgromadzenia. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Wedle § 18 statutu, akcjonariusze mają prawo wnosić dodatkowo sprawy do porządku dziennego najdalej do 15 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

§ 45 statutu brzmi: Komitet Wykonawczy, Rada Nadzorcza ma prawo wyłonić ze swego grona Komitet Wykonawczy, składający się z prezesa, wiceprezesa i 2-ch członków Rady Nadzorczej. Do ważności uchwał wystarcza komplet 3-ch osób.

Proponowana zmiana brzmi: Komitet Wykonawczy, Rada Nadzorcza ma prawo wyłonić ze swego grona Komitet Wykonawczy, składający się z prezesa, wiceprezesów i 3-ch członków Rady Nadzorczej. Do ważności uchwał wystarcza komplet 3-ch osób.

Zarząd firmy „TARTAKI“ Przedsiębiorstwo Drzewne, S. A. w Chodorowie, zawiadamia, iż w dn. 29 IV 1932 r., o godz. 12 odbędzie się w lokalu Spółki przy ul. Senatorskiej Nr. 6 we Lwowie ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE Akcjonariuszów z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej i przedłożenie bilansu za rok gospodarczy 1931; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie sprawozdania rocznego Rady Zawiadowczej, zamknięć rachunkowych i bilansu za 1931 r., oraz udzielenie absolutorium Radzie Zawiadowczej i Zarządowi; 5) Wolne wnioski.

Zarząd Spółki Akcyjnej Piotrkowskiej Manufaktury

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż doroczne
**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

stosownie do § 7 Statutu odbędzie się w **środe, 11 maja 1932 r.**, o godz. 18 w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931; 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku, wzgl. pokrycia straty; 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1931 r.; 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski akcjonariuszów na podstawie art. 57 cz. 2 prawa o spółkach akcyjnych.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe krajowych instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych M. Silbersteina w ŁODZI

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż doroczne
**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

stosownie do § 7 Statutu odbędzie się w **środe, 11 maja 1932 r.**, o godz. 16 w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931; 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku, wzgl. pokrycia straty; 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1931 r.; 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski akcjonariuszów na podstawie art. 57 cz. 2 prawa o spółkach akcyjnych.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe krajowych instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Komisja Likwidacyjna pod firmą

„Polska Ruda Żelazna“, S. A. w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że
**DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
SPÓŁKI**

odbędzie się w dn. 12 maja 1932 r., o godz. 18, w lokalu Spółki przy ul. Srebrnej 9 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansów i rachunków strat i zysków za okres od dn. 1 stycznia do dn. 31 grudnia 1931 r. oraz udzielenie Radzie Nadzorczej i Komisji Likwidacyjnej pokwitowania z ich czynności; 2) Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących; 3) Wybór członków Komisji Likwidacyjnej na miejsce ustępujących; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wybór pisma do ogłoszeń Spółki; 6) Wnioski.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, o ile conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia będą zapisani do ksiąg Spółki, jako akcjonariusze; właściciele zaś akcji na okaziciela, o ile w tym samym terminie złożą w Biurze Zarządu w Warszawie (Srebrna 9) w dni powszednie w godzinach biurowych swe akcje, względnie świadectwa depozytowe lub zastawowe instytucji kredytowych, działających na mocy statutów, zatwierdzonych przez władze państwowe.

Zarząd Spółki Akcyjnej **ZAKŁADÓW CHEMICZNYCH** w Częstochowie, powtórnie zaprasza PP. Akcjonariuszów na Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbyć się mające w dn. 28 kwietnia r. b., o godz. 5 po poł. w Warszawie, ul. Piękna Nr. 39, z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie sprawozdania, rachunku zysków i strat oraz bilansu za 1931 r. i udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 2) Rozpatrzenie budżetu na 1932 r.; 3) Wybory do Zarządu; 4) Wybory do Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, pragnący przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni akcje lub kwity upoważnionych instytucji złożyć w kasie Zarządu najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie Spółki Akcyjnej ZAKŁADY PRZEMYSŁU OPATRUNKOWEGO „WATA“, S. A. odbędzie się w dn. 29 kwietnia r. b., o godz. 13 u Notarjusza Siennickiego, Warszawa, Kapucyńska 6. Porządek obrad: Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r. i udzielenie Zarządowi absolutorjum. Określenie wynagrodzenia Zarządu. Uchwalenie budżetu na 1932 r. Wolne wnioski.

Celem uzyskania prawa uczestniczenia w Zgromadzeniu, należy złożyć Zarządowi akcje 7 dni przed Zgromadzeniem.

Walne Zgromadzenie Spółki Akcyjnej FABRYKA WATY HYGROSKOPIJNEJ „ALBA“, S. A. odbędzie się w dn. 29 kwietnia r. b., o godz. 12 u Notarjusza Siennickiego, Warszawa, Kapucyńska 6. Porządek obrad: Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r. i udzielenie Zarządowi absolutorjum. Określenie wynagrodzenia Zarządu. Uchwalenie budżetu na 1932 r. Wolne wnioski.

Celem uzyskania prawa uczestniczenia w Zgromadzeniu, należy złożyć Zarządowi akcje 7 dni przed Zgromadzeniem.

Zarząd Spółki „Warta“ Towarzystwo Reasekuracyjne, S. A.

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie w Warszawie, w lokalu Spółki, przy ul. Al. Jerozolimskie Nr. 55 w dn. 7 maja 1932 r., o godz. 10 rano, z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Powzięcie uchwały o przeznaczeniu zysku za 1931 r.; 4) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej za 1931 r.; 5) Ustalenie ilości członków Rady Nadzorczej; 6) Wybory na miejsca ustępujących z kadencji członków Rady Nadzorczej; 7) Wolne wnioski.

Z A R Z A D

Fabryki Czekolady „Plutos“, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 kwietnia 1932 r. o godz. 16 odbędzie się w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Barskiej Nr. 28/30

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931; 3) Wybory do Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni — w myśl § 20 statutu — złożyć Spółce swe akcje, względnie kwity depozytowe, najpóźniej do dn. 20 kwietnia 1932 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej „Syndykat Rolniczy Częstochowski”

zawiadamia Akcjonariuszów, że w dn. 27 kwietnia 1932 r. o godz. 10, w Częstochowie przy ul. Piłsudskiego 19, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Zarządu, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. obrotowy; 2) Powzięcie uchwały o pokryciu strat lub o likwidacji Spółki; 3) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór dwóch członków Zarządu na miejsce ustępujących oraz wybór pięciu członków Komisji Rewizyjnej na 1932 r. obr.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w walnym zgromadzeniu, zechcą — stosownie do art. 59 powołanego prawa — przedstawić swoje akcje lub odnośne świadectwa depozytowe, albo zastawowe w biurze Zarządu Spółki najpóźniej na 7 dni przed terminem walnego zgromadzenia. Zgromadzenie będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanych akcji.

Zarząd Spółki Akcyjnej

M. Leszczyński i S-ka Fabryka Chemiczna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 kwietnia 1932 r., o godz. 5 (17) po poł., w siedzibie Spółki, przy ul. Ogrodowej Nr. 32 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi, tudzież zatwierdzenie projektowanego podziału zysków za 1931 r.; 4) Zatwierdzenie budżetu i planu działań na 1932 r.; 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Określenie wynagrodzenia Zarządowi i Komisji Rewizyjnej; 7) Wnioski Zarządu i PP. Akcjonariuszów, zgłoszone zgodnie z Prawem o Spółkach Akcyjnych i Statutem Spółki najmniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu mają tylko ci PP. Akcjonariusze, którzy złożą swoje akcje do Kasy Spółki w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Ogrodowej Nr. 32, lub kwity na zdeponowanie akcji we właściwych instytucjach najpóźniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Jednocześnie Zarząd Spółki zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w razie, gdyby na Walne Zgromadzenie w dn. 30 kwietnia 1932 r. nie przybyła ilość akcjonariuszów, reprezentujących wymaganą w § 22 Statutu Spółki połowę kapitału akcyjnego Spółki i Walne Zgromadzenie z tego powodu w pierwszym terminie odbyć się nie mogło, Zarząd zwołuje niniejszem w myśl § 22 Statutu **powtórne Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na dz. 10 maja 1932 r. do tegoż lokalu przy ul. Ogrodowej Nr. 32 w Warszawie, na godz. piątą (17) po poł.** z tym samym porządkiem dziennym, które to Zgromadzenie staje się prawomocne bez względu na ilość obecnych akcjonariuszów i wysokość reprezentowanego kapitału akcyjnego Spółki.

Z a r z ą d:

Edward Steliński, Bolesław Barthiewicz, Tadeusz Leszczyński

Sp. Akc. United States Lines Operations, Inc. New York

ODDZIAŁ W WARSZAWIE

Bilans za rok 1931 r.

STAN CZYNNY.—Kasa zł 25.558-36; Debitorzy zł 144.028-45; Inwentarz zł 8.846-32; Strata zł 77.789-29. Razem zł 256.222-42.

STAN BIERNY.—Rachunek Centrali zł 43.659-55; Kapitał zakładowy zł 136.363-24; Zadałki na szykarty zł 76.199-63. Razem zł 256.222-42.

Rachunek strat i zysków

WYDATKI. — Pensje zł 70.121-59; Koszty handlowe zł 55.353-07; Amortyzacja inwentarza zł 465-60; Strata na różnicy kursu dolara zł 7-14. Razem zł 125.947-40.

DOCHODY. — Potrącenia przy zwrotach zł 131-27; Odsetki zł 2.758-33; Komisowe od wysłanych pasażerów zł 45.268-51; Strata zł 77.789-29. Razem zł 125.947-40.

S. D. Zagórski, Gener. Przedstaw. E. Lewicki, Kasjer

Zarząd firmy

„Fabryka Kapeluszy w Częstochowie”

S. A.

zawiadamia, że w dn. 28 kwietnia 1932 r. o godz. 18 w lokalu własnym w Częstochowie przy ul. Garibaldięgo Nr. 3, dawniejsza ul. Spadek Nr. 20, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu oraz zysków i strat za 1931 r. i udzielenie władzom Spółki odnośnego absolutorjum; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu i planu działalności na 1932 r.; 4) Zwiększenie liczby członków Zarządu z 3 do 5; 5) Wybór członków Zarządu i zastępców; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępującej; 7) Zmiana par. I Statutu, który brzmi:

„Istniejąca od 1907 roku Spółka Akcyjna pod firmą: „Towarzystwo Akcyjne Fabryki Kapeluszy w Częstochowie”, którego założycielami byli Henryk Markusfeld i Stanisław Grossmann, będzie istnieć nadal i prowadzić swe przedsiębiorstwo w dalszym ciągu pod firmą: „Fabryka Kapeluszy w Częstochowie, Spółka Akcyjna”

na brzmienie:

„Istniejąca od 1907 roku Spółka Akcyjna pod firmą: „Towarzystwo Akcyjne Fabryki Kapeluszy w Częstochowie”, którego założycielami byli Henryk Markusfeld i Stanisław Grossmann, będzie istnieć nadal i prowadzić swe przedsiębiorstwo w dalszym ciągu pod firmą: „Fabryka Kapeluszy i Wyrobów Włókienniczych w Częstochowie, Spółka Akcyjna”

i par. 2, który brzmi:

„Spółka ma na celu: 1) zakładanie, nabywanie, organizowanie i prowadzenie fabryk w zakresie przemysłu kapeluszniczego, 2) kupno i sprzedaż wszelkich artykułów, potrzebnych dla fabrykacji powyższej, 3) prowadzenie handlu produktami fabryk powyższych w najszerszym tego słowa znaczeniu, 4) prowadzenie wszelkich interesów handlowo-przemysłowych, związanych z powyższymi zadaniami Spółki”

na brzmienie:

„Spółka ma na celu: 1) zakładanie, nabywanie, organizowanie i prowadzenie fabryk w zakresie przemysłu kapeluszniczego i włókienniczego, 2) kupno i sprzedaż wszelkich artykułów, potrzebnych dla fabrykacji powyższej, 3) prowadzenie handlu produktami fabryk powyższych w najszerszym tego słowa znaczeniu, 4) prowadzenie wszelkich interesów handlowo-przemysłowych, związanych z powyższymi zadaniami Spółki”;

8) Powiększenie kapitału zakładowego o sumę zł 320.000-00 i w tym celu zmiana par. 6, który brzmi:

„Kapitał zakładowy Spółki, określony początkowo na rubli 300.000, wynosi obecnie zł 480.000-00, podzielonych na 4.800 akcji po 100 złotych nominalnej wartości każda”,

na treść:

„Kapitał zakładowy Spółki wynosi obecnie zł 800.000-00, podzielony na 8.000 akcji po 100 zł. nominalnej wartości”;

9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze mogą zgłaszać na piśmie do Zarządu Spółki w Częstochowie sprawy dodatkowe nieobjęte porządkiem dziennym, nie później jak na dni 14 przed terminem Walnego Zgromadzenia.

W myśl par. 25, PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu—powinni na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje w biurze Zarządu Spółki w Częstochowie lub dowody złożenia akcji u notariusza lub w krajowej instytucji kredytowej.

Zarząd Spółki Galicyjskie Karpackie Naftowe T-wo Akcyjne dawniej Bergheim i Mac Garvey, S. A.

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
odbędzie się w biurze Zarządu Spółki we Lwowie, pl. Marjacki 8, w dn. 27 kwietnia 1932 r., o godz. 12 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych tego roku administracyjnego;
- 4) Udzielenie na okres czasu od 1/V 1930 do 30/IV 1931 pokwitowania dawnej Dyrekcji oraz Radzie Zawiadowczej Spółki;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Uchwała w przedmiocie uprawnienia Zarządu do załatwiania na prawach Walnego Zgromadzenia wszelkich formalności, związanych z wymianą dotychczasowych akcji na nowe akcje 100-złotowe;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu we Lwowie, pl. Marjacki 8 lub we firmie „Niederösterreichische Escompte Gesellschaft” we Wiedniu, Am. Hof 2, posiadane akcje lub świadectwa tymczasowe.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 akcję okazicielską.

Spółki Akcyjnej „NAFTA”

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
odbędzie się w biurze Zarządu Spółki we Lwowie, pl. Marjacki 8, w dn. 28 kwietnia 1932 r., o godz. 12 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników za rok operacyjny 1930/31;
- 4) Udzielenie pokwitowania dawnej Dyrekcji i Radzie Zawiadowczej za okres czasu od 1/V 1930 do 30/IV 1931;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Uchwała w przedmiocie uprawnienia Zarządu do załatwiania na prawach Walnego Zgromadzenia wszelkich formalności, związanych z wymianą dotychczasowych akcji na akcje 100-złotowe;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem zgromadzenia złożyć we akcje, opiewające na okaziciela, w biurze Zarządu we Lwowie, pl. Marjacki 8, względnie wykazać że są wpisani jako właściciele akcji imiennych do księgi akcyjnej co najmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 akcję imienną, względnie okazicielską.

Polskie Związkowe Rafinerie Olejów Skalnych

S. A.

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki we Lwowie, pl. Marjacki 8, w dn. 28 kwietnia 1932 r., o godz. 13 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych tego roku administracyjnego;
- 4) Udzielenie pokwitowania dawnej Dyrekcji i Radzie Zawiadowczej za okres czasu od 1/V 1930 do 30/IV 1931;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Uchwała w przedmiocie uprawnienia Zarządu do załatwiania na prawach Walnego Zgromadzenia wszelkich formalności, związanych z wymianą dotychczasowych akcji na akcje 100-złotowe;
- 7) Wolne wnioski.

Z prawa głosu korzystać mogą ci PP. Akcjonariusze, którzy są wpisani co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia jako właściciele akcji imiennych do księgi akcyjnej.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 akcję imienną.

„Montan” Małopolskie Górnicze T-wo Akcyjne Naftowe

S. A.

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki we Lwowie, pl. Marjacki 8, w dn. 26 kwietnia 1932 r., o godz. 13 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31 i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych tego roku administracyjnego;
- 5) Udzielenie za okres czasu od 1 maja 1930 do 30 kwietnia 1931 pokwitowania dawnej Radzie Dyrekcji i Radzie Zawiadowczej Spółki;
- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu we Lwowie, pl. Marjacki 8, lub w Polskim Banku Przemysłowym we Lwowie posiadane akcje, lub świadectwa tymczasowe.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Do głosowania uprawniony jest każdy akcjonariusz, posiadający 1 okazicielską.

BANK ZACHODNI, S. A.

na zasadzie §§ 25 i 26 Statutu, ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

XX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów Banku Zachodniego S. A., odbędzie się w piątek dn. 29 kwietnia r. b., o godz. 4 popoł., w Warszawie, w siedzibie Banku Zachodniego, ul. Fredry Nr. 6.

Porządek obrad: 1) Zagajenie Zebrania; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Sprawozdanie z działalności Banku za 1931 r., oraz wnioski Rady i Komisji Rewizyjnej; 4) Wniosek o zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r. i udzielenie pokwitowania Radzie i Dyrekcji z ich czynności za 1931 r.; 5) Ustalenie liczby członków Rady na 1932 r.; 6) Wybór członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 7) Wnioski Rady; 8) Wnioski akcjonariuszów.

Każdy akcjonariusz, pragnący uczestniczyć w XX Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, powinien złożyć posiadane akcje lub kwity na akcje, zdeponowane w instytucjach bankowych, najpóźniej do piątku, 22 kwietnia r. b., do godz. 1 po poł. w kasie Centrali Banku Zachodniego, S. A., w Warszawie, przy ul. Fredry Nr. 6.

ZARZĄD

Budowlanej Spółki Akcyjnej w Łodzi, S. A.

zawiadamia wszystkich swoich akcjonariuszów o

DOROCZNEM WALNEM ZGROMADZENIU SPÓŁKI

które odbędzie się w dn. 26 kwietnia 1932 r. o godz. 16 w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Al. Kościuszki 10 z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.; 4) Udzielenie absolutorjum Zarządowi; 5) Podział zysków i ustalenie wynagrodzenia Zarządowi oraz Komisji Rewizyjnej; 6) Plan działania i budżet na 1932 r.; 7) Wybór nowych władz Spółki; 8) Wybór Komisji Rewizyjnej; 9) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed terminem zgromadzenia złożyć akcje swoje w Zarządzie Spółki, w Łodzi, przy Al. Kościuszki 10.

W myśl § 12 statutu Spółki, Zgromadzenie ważne będzie bez względu na ilość reprezentowanych akcji.

Zarząd Budowlanej Spółki Akcyjnej w Łodzi
S. A.

Rada Nadzorcza

**Wileńskich Składow Towarowych „Pacific“, S. A.
W WILNIE**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 11 V 1932 r., o godz. 6 pp., odbędzie się w lokalu spółki, przy ul. Dominikańskiej Nr. 17 w Wilnie

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZY SPÓŁKI**

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.; 4) Podział zysku; 5) Określenie wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej i Zarządu; 6) Wybór do Rady Nadzorczej i Zarządu; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć na 7 dni przed terminem swoje akcje, względnie świadectwa depozytowe lub zastawowe w Banku Handlowym w Warszawie, Oddział w Wilnie.

**PODRÓŻUJĄCIE
SAMOLOTAMI**

Firma

„Zakłady Przemysłowe Emil Eisert i Bracia Schweikert“

S. A. W ŁODZI

podaje do ogólnej wiadomości PP. akcjonariuszów, że dn. 28 kwietnia 1932 r., o godz. 4 po poł., w lokalu Zarządu w Łodzi, przy ul. Gdańskiej Nr. 47, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

akcjonariuszów Spółki z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 4) Podział zysków na 1931 r.; 5) Pokwitowanie Zarządu z dotychczasowej działalności; 6) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 7) Wybór członków Zarządu zgodnie z § 27 naszego statutu; 8) Wybór Komisji Rewizyjnej zgodnie z § 23 naszego statutu; 9) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący brać udział w powyższym Zebraniu, winni — stosownie do § 15 statutu Spółki — najpóźniej do dn. 21 kwietnia r. b. złożyć w biurze Zarządu odnośne dowody.

Zarząd Spółki Akcyjnej

dla Przemysłu i Handlu „Polon“ w Łodzi

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 30 kwietnia 1932 r. w sobotę o godz. 6 po poł. w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Cegielnianej Nr. 3 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za rok ubiegły; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat; 5) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Ustalenie na 1932 r. pensyj członków Zarządu oraz wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej.

Zarząd Spółki Akcyjnej

**GNASZYŃSKIEJ MANUFAKTURY W GNASZYNIE
pod Częstochową**

zawiadamia, że w dn. 30 kwietnia 1932 r. o godz. 10 rano odbędzie się w lokalu Zarządu w Gnaszynie

**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z porządkiem obrad: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Reasumpcja uchwały Walnego Zgromadzenia z dn. 9 lipca 1931 r. w przedmiocie zatwierdzenia bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1930 r. oraz pokrycie straty z kapitału zapasowego; 3) Zbytec Dyrekcji Polskich Kolei Państwowych terenów Spółki i udzielenie stosownych pełnomocnictw.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Akcjonariuszom przysługuje prawo zgłoszenia do porządku dziennego dodatkowych spraw, które mogą być zamieszczone w ostatecznym ogłoszeniu.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Bawełniany „ADAM OSSER“, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 kwietnia r. b., o godz. 16 odbędzie się w biurze Zarządu w Łodzi, przy ul. Kilińskiego 222

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 rok operacyjny, jakoteż wniosków Komisji Rewizyjnej; 2) Podział zysków za 1931 r.; 3) Budżet na 1932 r.; 4) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wybory uzupełniające do Zarządu i wybór członków Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu winni złożyć swoje akcje — w myśl art. 59 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r. o prawie o Spółkach Akcyjnych.

BIBLIOTEKA EKONOMICZNA

TYGODNIKA

„POLSKA GOSPODARCZA”

DAWNIEJ

„PRZEMYSŁ i HANDEL”

	i		i
1 — 18) bez serji — wyczerpane.		42) Tom XXIV — <i>Stefan Konopski</i> . — Ochrona celna w poszczególnych państwach w świetle badań międzynarodowych (wyczerp.)	1'00
19) Tom I — <i>J. Kulikowski</i> . — Bankowość polska i problem jej sanacji. 1926 (wyczerp.)	1'20	43) „ XXV — <i>Henryk Romanowski</i> . — Obrót bezgotówkowy (wyczerpane)	1'00
20) „ II — <i>Dr. J. Podkomorski</i> . — O właściwej formie monopolu spirytusowego w Polsce, 1926	0'70	44) „ XXVI — <i>Karol Bajer</i> . — Zarys uprzemysłowienia Woj. Łódzkiego ze specjalnem uwzględnieniem przemysłu włókienniczego	1'50
21) „ III — <i>Dr. F. Młynarski</i> . — Międzynarodowe znaczenie spadku złotego, 1926	1'50	45) „ XXVII — <i>Dr. Stanisław Wachowiak</i> . — Targi i wystawy w Polsce	1'00
22) „ IV — <i>St. Pszczółkowski</i> . — Stabilizacja kursu złotego, 1926 (wyczerp.)	1'20	46) „ XXVIII — <i>Jan Miklaszewski</i> . — Ogólny rzut oka na rozwój produkcji leśnej i obrotu drzewnego Polski współczesnej	2'50
23) „ V — <i>Inż. Cz. Klarner</i> . — Dorobek czterech miesięcy (dwie mowy program.), 1926	1'00	47) „ XXIX — <i>Inż. Czesław Kierner</i> . — Zagadnienie mieszkaniowe w niepodległej Polsce	2'00
24) „ VI — <i>Dr. L. Barański</i> . — Uwagi nad obiegiem pieniężnym w Polsce w latach 1924—1926, 1926	1'50	48) „ XXX — <i>Inż. Jędrzej Moraczewski</i> . — Roboty publiczne	0'80
25) „ VII — <i>F. Prochaska</i> . — Klauzula największego uprzywilejowania (wyczerp.)	1'50	49) „ XXXI — <i>Władysław Gieysztor</i> . — Przedsiębiorstwa państwowe	1'00
26) „ VIII — <i>A. Siebeneichen</i> . — Rozwój czy upadek portu gdańskiego (wyczerp.)	1'20	50) „ XXXII — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Wojna w życiu gospodarczem Polski	1'00
27) „ IX — <i>J. Gieysztor</i> . — Tranzyt jako problem międzynarodowy	1'00	51) „ XXXIII — <i>Dr. Marcin Szarski</i> . — Bankowość polska (wyczerp.)	1'50
28) „ X — <i>Gustaw Taube jr.</i> — Komercjalizacja Warszawy	1'50	52) „ XXXIV — <i>Inż. Dr. Stanisław Olszewski</i> . — Fosforyty polskie i ich znaczenie gospodarcze	1'00
29) „ X — <i>Wincenty Jastrzębski</i> . — Zadania i metody pracy Komisji Ankietowej (wyczerp.)	1'00	53) „ XXXV — <i>Prof. Dr. Witold Staniewicz</i> . — Uwagi o reformie stosunków rolnych w Polsce	1'50
30) „ XII — <i>Stanisław Pszczółkowski</i> . — Kredyty zagraniczne i ich rola w polskiej polityce kredytowej	2'50	54) „ XXXVI — <i>Janusz Butler</i> . — Konkurencja portów bałtyckich w świetle współzawodnictwa kolei polskich i niemieckich	1'50
31) „ XIII — <i>Z. R. Gawroński</i> . — Zwalczanie trustów w Stanach Zjednoczonych	2'00	55) „ XXXVII — <i>Adolf Peretz</i> . — Od kartelu do koncernu	3'00
32) „ XIV — <i>S. Fr. Królikowski</i> . — W sprawie metody obliczania stawek celnych (wyczerp.)	1'50	56) „ XXXVIII — <i>J. Mieszalski</i> . — Wpływ wzrostu budżetów na obciążenie dochodu społecznego zagranicą i w Polsce	1'50
33) „ XV — <i>St. Starzyński</i> . — Położenie klasy robotniczej po przewrocie majowym	1'20	57) „ XXXIX — <i>Feliks Młynarski</i> . — Reforma waluty dewizowo-złotowej	1'50
34) „ XVI — <i>J. Kulikowski</i> . — Rozbudowa miast i jej finansowanie	2'00	58) „ XL — <i>Dr. Henryk Gruber</i> . — Stan kwestji mieszkaniowej w Polsce	1'00
35) „ XVI — <i>S. Szwalbe</i> . — Polityka państwa w zakresie obrotu żytem (wyczerpane)	2'00	59) „ XLI — <i>Stanisław Sasorski</i> . — Podstawy rewizji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem	1'50
36) „ XVII — <i>S. Starzyński</i> . — Stan Finansowy Polski w roku 1927	2'00	60) „ XLII — <i>Tadeusz Woynowski</i> . — Kształtowanie się cen chleba w Polsce	2'00
37) „ XIX — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Kapitał zagraniczny w przemyśle polskim (wyczerp.)	2'00	61) bez serji — <i>Stefan Starzyński</i> . — Rola Państwa w życiu gospodarczem	1'00
38) „ XX — <i>Henryk Rozenberg</i> . — Polityka Państwa w dziedzinie zaopatrzenia ludności w chleb (wyczerpane)	1'50	62) „ „ — <i>Stefan Starzyński</i> . — Życie gospodarcze a ustrój państwa	1'50
39) „ XXI — <i>Zygmunt Karpiński</i> . — Waluta złota i pozłacana	1'50		
40) „ XXII — <i>Jerzy Lubowicki</i> . — Zasady reformy podatkowej	3'00		
41) „ XXIII — <i>Marjan Turski</i> . — Problem aktywizacji bilansu handlowego	3'00		

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH ORAZ BEZPOŚREDNIO W ADMINISTRACJI TYG. „POLSKA GOSPODARCZA” — WARSZAWA, ELEKTORALNA 2, POK. 26

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE — PARAFINE, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34

KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82

LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74

LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75

POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36

SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08

TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99

WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHEŁM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAKŁAD CENTRALNY W WARSZAWIE
ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY: KRAJOBANK

KAPITAŁ ZAKŁADOWY zł 150.000.000. REZERWY zł 64,216 730

ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

UDZIELA KREDYTU DŁGOTERMINOWEGO, PRZEDWszystKIEM
POŻYCZEK INWESTYCYJNYCH DLA SAMORZĄDÓW W 7% OBLI-
GACJACH KOMUNALNYCH I POŻYCZEK W 7% LISTACH ZASTAWNYCH
NA MAJĄTKI ZIEMSKIE I NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE

EMISJE BANKU, WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE,
ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA
ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE

19 ODDZIAŁÓW W POLSCE

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA